

vergadering **44**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Plenaire Middagvergadering

van 5 juli 2017

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	7
VERONTSCHULDIGINGEN	7
POLITIEKE FRACTIES	
Wijziging in de samenstelling	7
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden	7
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jan Bertels, Bart Van Malderen, Tine Soens en Elke Van den Brandt betreffende de halvering van het personeelsbudget in de dagpsychiatrie voor minderjarigen – 1227 (2016-2017) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	8
ACTUELE VRAAG van Yasmine Kherbache aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het invoeren van praktijktesten tegen discriminatie op de Vlaamse arbeidsmarkt, naar aanleiding van het initiatief van federaal minister van Werk Kris Peeters	8
ACTUELE VRAAG van Lionel Bajart aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het aanhoudende probleem van het recreatief dopinggebruik	
ACTUELE VRAAG van Joris Poschet aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het gebruik van anabole steroïden in fitnesscentra	12
ACTUELE VRAAG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de toepassing van best beschikbare technieken (BBT) inzake recyclage door OVAM, naar aanleiding van de vernietiging van exportvergunningen voor slib uit de Antwerpse haven door de Raad van State	16
ACTUELE VRAAG van Bruno Tobback aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de schorsing van het GRUP voor de uitbreiding van het bedrijf Essers door de Raad van State	18
ACTUELE VRAAG van Bart Dochy aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over een versnelde uitbetaling van de in 2016 ingediende dossiers bij het Rampenfonds	22
ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Hilde Crevits, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de implicaties van de veroordeling van de Vlaamse Gemeenschap wegens te weinig gon-begeleiding (geïntegreerd onderwijs) van kinderen met een beperking	
ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de zorgondersteuning voor kinderen met een beperking in het kader van M-decreet	
ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de gevolgen van een vonnis van een Brusselse rechtbank dat individuele en rechtstreekse ondersteuning oplegt voor kinderen met een beperking in het gewoon onderwijs en de precedentwaarde die het schept	26

ACTUELE VRAAG van Vera Celis aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het toenemend aantal leerlingen dat niet het Nederlands als moedertaal heeft	33
ACTUELE VRAAG van Mercedes Van Volcem aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de forse toename van de wachtlijsten voor sociale huisvesting	36
ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het nieuwe beroep bij de Raad van State van Bombardier tegen de toewijzing van de trambestelling van De Lijn en het uitblijven van onderhandelingen tussen Bombardier en CAF	40
ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de modernisering van het roetmetingsysteem bij de technische keuring van auto's, naar aanleiding van de berichtgeving over grootschalige roetfilterfraude	
ACTUELE VRAAG van Karin Brouwers aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de doeltreffendheid van de autokeuring, naar aanleiding van de berichtgeving over roetfilterfraude	
ACTUELE VRAAG van Björn Rzoska aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de aanpak van roetfilterfraude	42
ACTUELE VRAAG van Dirk de Kort aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de filerecords in 2017 en mogelijke oplossingen op korte termijn	47
ACTUELE VRAAG van Freya Saeys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het dalend aantal onthaalouders	50
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman en Björn Rzoska betreffende het instellen van een spoedinitiatief van de Vlaamse Regering voor de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en voor het maximaal betrekken van de ouders van deze leerlingen bij deze regeling – 1226 (2016-2017) – Nr. 1 Intrekking	53
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman, Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro en Caroline Gennez betreffende de implementatie en de start van de ondersteuningsnetwerken – 1231 (2016-2017) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	53
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	53
WIJZIGING VAN HET STATUUT VAN HET PERSONEEL VAN HET ALGEMEEN SECRETARIAAT Bespreking en stemming	53
WIJZIGING VAN HET PERSONEELSSTATUUT VAN HET KINDERRECHTEN-COMMISSARIAAT WIJZIGING VAN HET PERSONEELSSTATUUT VAN DE VLAAMSE OMBUDSDIENST Bespreking en stemming	54

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jan Bertels, Bart Van Malderen, Tine Soens en Elke Van den Brandt betreffende de halvering van het personeelsbudget in de dagpsychiatrie voor minderjarigen – 1227 (2016-2017) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	55
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Marnic De Meulemeester, Renaat Landuyt, Jan Van Esbroeck en Ward Kennes betreffende het niet verplichten tot het blancheren van aardappelen in het kader van het reduceren van de vorming van acrylamide – 1230 (2016-2017) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling Bespreking	57 58
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman, Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro en Caroline Gennez betreffende de implementatie en de start van de ondersteuningsnetwerken – 1231 (2016-2017) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling Bespreking	65 65
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met bepaalde wijzigingen bij het Internationaal Verdrag van 1973 ter voorkoming van verontreiniging door schepen, opgemaakt te Londen op 2 november 1973 (MARPOL), aangenomen op basis van artikel 16 van dit verdrag – 1159 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	67
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het protocol, ondertekend te Brussel op 11 november 2016, betreffende de toetreding van Ecuador tot de handelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Colombia en Peru, anderzijds, ondertekend in Brussel op 26 juni 2012 – 1179 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	68
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het Protocol tot wijziging van de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming, gedaan te Brussel op 17 februari 2016 – 1188 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	68
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de wijzigingen aan het Protocol inzake zware metalen, met bijlagen, bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, gedaan op 13 december 2012 te Genève – 1190 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	69
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de wijzigingen aan het Protocol inzake persistente organische verontreinigende stoffen, met bijlagen, bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, gedaan op 18 december 2009 te Genève – 1191 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	69

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst inzake politieke dialoog en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Cuba, anderzijds, ondertekend te Brussel op 12 december 2016 – 1193 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	69
ONTWERP VAN DECREET betreffende wijk-werken en diverse bepalingen in het kader van de zesde staatshervorming – 1197 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4 Hoofdelijke stemming	70
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het akkoord tussen het Koninkrijk België en de Staten van Guernsey inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden, ondertekend te Brussel op 24 april 2014 en te Saint Peter Port op 7 mei 2014 – 1205 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	70
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het Multilateraal Akkoord tussen bevoegde autoriteiten betreffende de automatische uitwisseling van inlichtingen inzake financiële rekeningen, ondertekend te Berlijn op 29 oktober 2014 – 1206 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	71
VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lies Jans, Freya Saeyns, Tine van der Vloet, Vera Jans en Lorin Parys houdende wijziging van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, wat het attest van draagkracht betreft – 1161 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3 Hoofdelijke stemming	71
VOORSTEL VAN DECREET van Manuela Van Werde, Sabine de Bethune, Jean-Jacques De Gucht, Karim Van Overmeire, An Christiaens en Jan Van Esbroeck houdende wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, wat het archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem betreft – 1167 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 7 Aangehouden stemmings Hoofdelijke stemming	72 72
VOORSTEL VAN DECREET van Annick De Ridder, Dirk de Kort, Mathias De Clercq, Bert Maertens, Karin Brouwers en Paul Van Miert houdende wijziging van het decreet van 3 mei 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport – 1189 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	73
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jean-Jacques De Gucht, Manuela Van Werde, Sabine de Bethune, Karim Van Overmeire, Karin Brouwers en Jan Van Esbroeck betreffende de financiering van de archeologische erfgoedzorg – 1166 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	73

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karl Vanlouwe, Ward Kennes, Rik Daems, Karim Van Overmeire, Sabine de Bethune en Marc Hendrickx betreffende de situatie van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika – 1202 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4	
Stemming over het amendement	74
Hoofdelijke stemming	74
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Marnic De Meulemeester, Renaat Landuyt, Jan Van Esbroeck en Ward Kennes betreffende het niet verplichten tot het blancheren van aardappelen in het kader van het reduceren van de vorming van acrylamide – 1230 (2016-2017) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	74
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman, Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro en Caroline Gennez betreffende de implementatie en de start van de ondersteuningsnetwerken – 1231 (2016-2017) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	75
VAKANTIEWENSEN	75
MEDEDELING VAN DE VOORZITTER	75
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	76
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	78
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	78

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.08 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Lydia Peeters: ambtsverplichtingen;

Hermes Sanctorum-Vandevoorde: familieverplichtingen;

Sabine de Bethune, Guy D'haeseleer, Yamila Idrissi, Ann Soete, Güler Turan, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Johan Verstreken, Peter Wouters: gezondheidsredenen.

POLITIEKE FRACTIES**Wijziging in de samenstelling**

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 5 juli 2017 delen de heren Koen Van den Heuvel, voorzitter van de CD&V-fractie, en Orry Van de Wauwer mee dat de heer Orry Van de Wauwer vanaf zijn eedaflegging deel uitmaakt van de CD&V-fractie. (*Applaus*)

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES**Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden**

De voorzitter: Dames en heren, voor de CD&V-fractie zijn

in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media mevrouw Caroline Bastiaens als vast lid vervangen door de heer Orry Van de Wauwer,

in de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn mevrouw Caroline Bastiaens als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Orry Van de Wauwer,

in de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken mevrouw Caroline Bastiaens als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Orry Van de Wauwer,

in de Commissie voor Onderwijs mevrouw Caroline Bastiaens als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Orry Van de Wauwer,

in de Commissie voor Reglement en Samenwerking mevrouw Caroline Bastiaens als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Orry Van de Wauwer,

in de Deontologische Commissie mevrouw Caroline Bastiaens als vast lid vervangen door de heer Orry Van de Wauwer,

in de Vlaamse Controlecommissie voor de Verkiezingsuitgaven mevrouw Caroline Bastiaens als vast lid vervangen door de heer Orry Van de Wauwer,

in de Commissie inzake het grensoverschrijdend gedrag in de sport mevrouw Cindy Franssen als vast lid vervangen door de heer Orry Van de Wauwer en

mevrouw Caroline Bastiaens als plaatsvervangend lid vervangen door mevrouw Cindy Franssen,

en in de Commissie voor de bestrijding van gewelddadige radicalisering mevrouw Caroline Bastiaens als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Orry Van de Wauwer.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jan Bertels, Bart Van Malderen, Tine Soens en Elke Van den Brandt betreffende de halvering van het personeelsbudget in de dagpsychiatrie voor minderjarigen – 1227 (2016-2017) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Joris Vandenbroucke bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp.a): Voorzitter, wij zouden straks bij hoogdringendheid aan de agenda een voorstel van resolutie willen laten toevoegen. Het gaat over een voorstel van resolutie van de heren Bertels en Van Malderen en de dames Soens en Van den Brandt betreffende de halvering van het personeelsbudget in de dagpsychiatrie voor minderjarigen.

De voorzitter: We zullen daar in de loop van de vergadering over beslissen.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Yasmine Kherbache aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het invoeren van praktijktesten tegen discriminatie op de Vlaamse arbeidsmarkt, naar aanleiding van het initiatief van federaal minister van Werk Kris Peeters

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Gisteren kondigde federaal minister van Werk Kris Peeters aan dat hij praktijktesten wil invoeren om effectiever discriminatie te kunnen aanpakken. Hij volgt daarmee het voorbeeld van de stad Gent, die al jaren praktijktesten toepast om discriminatie aan te pakken, samen met onder andere sp.a, Open Vld en Groen. De Brusselse minister van Werk, Didier Gosuin, heeft eveneens praktijktesten aangekondigd in een regering samen met sp.a en CD&V. En dan vragen wij ons af waar Vlaanderen blijft.

Minister, u hebt aangegeven – en daar zijn wij blij om – dat het bestrijden van discriminatie een prioriteit moet zijn. Maar als we dan naar de feiten en naar de cijfers kijken, dan zien we dat de inspectie amper 5 procent van haar controles besteedt aan het bestrijden van discriminatie en daarbij ook nauwelijks vaststellingen doet. Enkel het laatste inspectierapport geeft twee pro justitia's aan. Dat staat in schril contrast met bevindingen uit wetenschappelijk onderzoek. Zo gaf professor Stijn Baert aan dat personen met een migratieachtergrond 30 procent minder kans hebben om te worden uitgenodigd. 50-plussers hebben 39 procent minder kans om te worden uitgenodigd voor een job. De praktijktest van het Minderhedenforum gaf aan dat twee derde van de dienstenchequebedrijven bereid was om in te gaan op discriminerende vragen.

Deze cijfers geven aan dat het probleem van discriminatie echt ernstig is en dat de Vlaamse inspectie totaal onmachtig is om die discriminatie op te sporen.

Minister, bent u bereid om in navolging van de oproep van de federale minister van Werk ook zelf praktijktesten toe te passen, aanvullend op wat er nu al gebeurt op het vlak van zelfregulering?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik ben niet bereid om vanuit de overheid praktijktesten toe te passen, en ik heb daar een heel duidelijke reden voor. De cijfers die u noemt, gaan over sollicitaties van ouderen en allochtonen en dat is een puur federale maatregel. Als minister Peeters mysterycalls zou doen, dan kan hij daar op een of andere manier misschien aan werken, maar bij ons gaat het over de interim- en dienstenchequebedrijven.

U weet dat de Vlaamse minister van Werk, met name mezelf, en de interim-bedrijven de autosensibilisering hebben ingevoerd. Zij doen mystery calls, en diegenen die op een negatieve manier, discriminerend, reageren, worden gesensibiliseerd. Deze aanpak werkt duidelijk.

Voor de dienstenchequebedrijven hebben we afspraken gemaakt om op dezelfde manier, sensibiliserend, te werken. Ik denk nog altijd dat dat een goede aanpak is. Er zijn toch heel wat juridische vragen, hoewel heel wat collega's het anders willen aanpakken. Kijk wat professor Baert in de commissie heeft gezegd: "Praktijktesten laten niet toe juridisch sluitend bewijs van discriminatie te leveren." Ik lees ook wat hij vandaag in De Standaard zegt: "Een boete geven op basis van die gegevens lijkt al helemaal moeilijk. Een studie van Eubelius toonde aan dat het juridisch niet mogelijk is. Ik ben meer voor een aanpak van sensibiliseren van wie het slecht doet." Ik kan ook de Nationale Arbeidsraad (NAR) citeren. De sociale partners op het federale niveau, de vakbonden en de werkgevers zeggen in de NAR dat de voorgestelde onderzoeksmethode van mystery shopping, aanpassingen aan het bewijs, strafzaken met zich meebrengt. Dat roept belangrijke vragen op over de naleving van bepaalde fundamentele principes, zoals het recht op billijk proces of de inachtneming van de rechten van de verdediging.

Al die zaken brengen er mij toe om te zeggen dat we de sensibilisering moeten voortzetten. Laat ons dat vanuit de sector zelf doen. Dat is volgens mij krachtiger dan het vanuit de overheid te doen. Ik zie dat ook de werkgeversorganisaties deze middag naar minister Peeters zijn gegaan met een eigen voorstel, waar die mystery calls deel van kunnen uitmaken, om zelf sensibiliserend op te treden.

Ik beperk mij dus tot een aanpak waarbij ik met de sector sensibiliseer en acties onderneem. Op die aanpak zet ik verder in. *(Applaus bij de N-VA)*

Yasmine Kherbach (sp.a): Minister, u weet dat zelfregulering op zich niet voldoende en niet sluitend is als controle op discriminatie. Op alle bedenkingen en vragen die u nu opwerpt, hebben we de afgelopen twee jaar antwoorden geformuleerd. De opmerking van professor Baert vorige week was heel duidelijk. Twee jaar geleden wisten we dat al. Wat doet een praktijktest, minister? Die stelt feiten vast, die stelt het bestaan van discriminatie vast, of van niet-discriminatie. Dat is de sterkte van een praktijktest. Zonder de feiten te kennen, kun je niet ingrijpen, noch in positieve zin, door te sensibiliseren, nog in negatieve zin, door te sanctioneren. Het minste wat we mogen verwachten is dat alle bevindingen van de universiteit van Gent, van de universiteit van Leuven, van Eubelius zeggen: praktijktesten zijn wettelijk, maar zorg voor een goed kader. Zorg er ook voor dat ze de regels van de kunst respecteren. Daarom is het zo belangrijk dat de overheid ze toepast. Dat is net de garantie.

Minister, de rapportages die keer op keer worden getoond, zouden u minstens toch wakker moeten doen schieten en u moeten aansporen om een stap vooruit te zetten.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Mevrouw Kherbache, vooroordelen ga je niet weggommen door zoals Kris Peeters vanuit een ivoren toren te beslissen om valse cv's en sollicitaties af te sturen op bakkers, slagers en aannemers. Je zult ze ook niet uit de wereld kunnen wegnemen door zoals minister Monica De Coninck in de vorige legislatuur niets te doen met de dienstencheques. Je gaat ze wel kunnen wegnemen door zoals minister Muyters met de sector van de dienstencheques in overleg te gaan, samen met hen af te dwingen dat een autonoom bureau tests uitvoert, zodat de inspectie doorkrijgt wie over de schreef gaat en gericht gaat controleren.

U haalt professor Baert aan. Hij zegt letterlijk dat je eigenlijk al bijna dertig fictieve sollicitaties zou moeten sturen om het toeval uit te sluiten. Dat is methodisch en praktisch niet verantwoord. Ik zou u ook graag, mevrouw Kherbache, horen spreken over het probleem van discriminatie op de werkvloer in de brede zin. Ook werknemers doen daaraan mee. U moet op dat punt niet enkel de werkgevers en ondernemers culpabiliseren.

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

Bart Somers (Open Vld): Collega's, ik denk dat we de vis niet mogen verdrinken. Er is een probleem van discriminatie op de arbeidsmarkt, en daar mogen we niet blind voor zijn: discriminatie gericht op oudere werknemers, op werknemers met een migratieachtergrond, op werknemers met een handicap. We moeten dat op een ernstige manier aanpakken. Minister, ik vind dat u in dezen al een aantal belangrijke stappen hebt gezet. Voor ons is het niet zo belangrijk wie die praktijktesten organiseert, of dat nu de overheid is of de sector zelf. Als er meer draagvlak kan worden gevonden met de sector, waarom niet? Het is wel belangrijk dat er een gevolg aan wordt gegeven voor zij die ter zake in de fout gaan. Dat is ook de reden waarom wij in het andere parlement duidelijk hebben gezegd dat we bereid zijn om daarover te praten, op voorwaarde dat er ook andere instrumenten worden ingezet om mensen meer kansen te geven op de arbeidsmarkt.

Minister, ik vind uw beleid stappen in de goede richting. Voor ons mag het natuurlijk wat sneller gaan. Een van de zaken waar we wat bedroefd over zijn, is het volgende: er was een engagement om ook te proberen in de sectorconvenanten zelfregulering via praktijktesten in te schrijven, en dat is in heel weinig sectorconvenanten gebeurd. Bent u van plan om initiatieven te nemen om dat bij te sturen, om die praktijktesten ook daarin te integreren?

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Collega's, we zijn het er allemaal over eens: niemand van ons hier aanvaardt discriminatie op de arbeidsmarkt. Minister, ieder van ons is het erover eens dat zelfregulering en sensibilisering goede zaken zijn, maar als het gaat over praktijktesten, dan is uw partij de enige die op de rem staat. Academici zoals Stijn Baert geven aan dat praktijktesten hun nut hebben en ze voeren ze zelf uit. Experts in de federale commissie geven aan dat er nood is aan praktijktesten. Meerdere middenveldorganisaties en sociale partners zijn daar vragende partij voor. Uw meerderheidscollega's Kris Peeters van CD&V en, in het verleden, de heer Somers hebben ook al aangegeven dat praktijktesten vanuit de overheid nodig zijn. Waarom? U zegt zelf dat we nood hebben aan een soort mentaliteitsverandering. Die praktijktesten zijn het ideale middel om ervoor te zorgen dat je op een objectieve manier het probleem van discriminatie in kaart kunt brengen. Toch zie ik echter dat uw partij en uw collega's federaal zeggen dat ze geen heksenjacht willen, dat ze daar niet aan willen meedoen. Sterker nog, ze zeggen dat de meerderheid van de werkgevers niet discrimineert. Minister, dat klopt, maar de meerderheid van de mensen die reizen via De Lijn, rijdt ook niet zwart, en toch doen we controles. De meerderheid van de mensen in het verkeer rijdt ook niet te

snel, maar toch doen we controles. Neem uw verantwoordelijkheid, met uw partij, en zorg ervoor dat er vanuit de overheid, zowel federaal als Vlaams, werk wordt gemaakt van die objectieve praktijktesten. (*Applaus bij Groen en sp.a*)

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, anonieme oproepen waarbij inspecteurs van de overheid zich voordoen als iemand anders om dan werkgevers te betrappen op discriminatie en hen voor de rechtbank te slepen als criminelen, het lijken me praktijken die misschien thuishoren in totalitaire staten, maar zeker niet in een democratie.

In heel die strijd tegen discriminatie heb je wel meer onregelmatigheden. Zo is er ook al bijvoorbeeld de omkering van de bewijslast, waarbij een beschuldigde moet bewijzen dat hij niet heeft gediscrimineerd in plaats van omgekeerd. Nu is er dus het voorstel van Kris Peeters om daar ook nog eens mystery calls aan toe te voegen. Ik ben blij dat u zegt, net zoals de werkgevers dat vandaag trouwens doen, dat men dergelijke problemen niet oplost met wantrouwen, met stigmatisering. Mijn oproep aan u is dus: overtuig ook uw federale partijgenoten om zich hiertegen te verzetten en ervoor te zorgen dat die mystery calls er niet komen. Mocht dat toch nog gebeuren, dan zullen we daartegen vanuit het Vlaams Parlement een belangenconflict moeten indienen, denk ik.

Minister Philippe Muyters: Ik vind het soms heel raar. Ik ben voor praktijktesten. We hebben ze als eerste toegepast in de interimsector. Nergens anders gebeurde dat vroeger dan in Vlaanderen. Ik geloof in het sensibiliserende karakter van praktijktesten. Over het juridisch karakter van praktijktesten vanuit de overheid, waarop sancties volgen, zegt iedereen het volgende, ook professor Baert, ook Eubelius. Ik lees opnieuw wat professor Baert zegt: "Een studie van Eubelius toonde aan dat dit juridisch niet mogelijk is." Dáár ben ik niet voor. En als dat niet kan, als het niet wordt gebruikt om ervoor te zorgen dat bedrijven kunnen worden gestraft als dat nodig zou zijn, dan is het toch sterker om dat sensibiliserend in te zetten. Aan wie denkt u dat een bedrijfsleider het meest aandacht schenkt? Als hij een telefoon krijgt van de inspectie of van zijn werkgeversorganisatie, die zegt 'wat je aan het doen bent, wordt niet geduld onder ons, werkgevers'? Ik denk dat dat een sterker en een belangrijker signaal is. Als we het doen om te sensibiliseren, laten we dan sensibiliseren vanuit de werkgeversorganisaties. Ze zijn ertoe bereid. Laten we dat doen, ook in de sectoren. Mijnheer Somers, in elke nieuwe sectorconvenant wil ik uitdrukkelijk iets laten opnemen over discriminatie.

Ik pleit niet voor overal praktijktesten. Laat ons ook zien wat minister Peeters uiteindelijk zal doen. In elk geval wil ik in elk actieplan iets rond discriminatie opnemen. Dat zal verplicht zijn om een nieuw sectorconvenant te kunnen afsluiten.

Voor de rest, moet ik heel eerlijk zeggen, doen wij onze inspectie. Onze inspectie op basis van risicoanalyse bepaalt zelf waar ze wat gaat controleren, ze doet dat op een ethisch verantwoorde manier. Ze zoekt een evenwicht tussen de bevoegdheden. Het aantal streepjes telt niet voor mij. Het is ook de kwaliteit, de mate waarin een onderzoek diepgaand is, dat mee kan tellen. Meer streepjes is niet moeilijk. Men kan honderd onderzoeken doen op locaties waar men er anders maar tien doet, als men minder diep gaat. Dat is geen goede discussie. Onze inspectie doet haar werk. Dat is vorige week in de commissie duidelijk naar voren gekomen. Ze doet het op een degelijke manier, maar discriminatie bij ons is alleen maar te onderzoeken in de dienstenchequebedrijven en in de uitzendarbeid. Daar gebeurt het ook, met quick scan en al de overige instrumenten. Heel eerlijk, ik denk dat we beter en sterker zijn als we sensibiliseren, als we allemaal samen, ook vanuit de

werkgeversorganisaties, neen zeggen aan discriminatie. Dat is een sterk signaal naar elke werkgever, vanuit zijn eigen organisaties, aan wie hij zelf betaalt, om dat te horen, om dat te zien. Dat is de weg die we zijn opgegaan en die ik blijf opgaan.

Yasmine Kherbache (sp.a): Discriminatie is onwettelijk, praktijktesten zijn dat niet. Het is discriminatie die onwettelijk is. Het is bovendien onethisch en het is nefast voor onze economie, want het is een gigantische verspilling van talent. Ik stel vandaag vast dat twee partijen zich nog hardnekkig verzetten: Vlaams Belang en N-VA. Daarom wil ik een oproep doen aan u minister, en aan de collega's van N-VA: willen jullie achter blijven met de collega's van Vlaams Belang, of samen een stap vooruitzetten in de strijd tegen discriminatie? Het is een schande dat we in Vlaanderen niet durven opkomen en niet durven, zelfs met alle instrumenten die we op het vlak van bevoegdheden in handen hebben, om echt werk te maken van discriminatie. *(Opmerkingen bij de N-VA en van minister Philippe Muyters)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lionel Bajart aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het aanhoudende probleem van het recreatief dopinggebruik

ACTUELE VRAAG van Joris Poschet aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het gebruik van anabole steroïden in fitnesscentra

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Recreatief dopinggebruik is een plaag. Het is zelfs een plaag die akelig gewoon wordt. Hoewel het breder is, gaat het over twee sporttakken in het bijzonder: fitness en bodybuilding. Is dat een verrassing? Neen. Is dat iets nieuws? Neen. Weten we dat? Ja, maar het is een problematische situatie. Daarom is het feit dat u de focus op de bestrijding van recreatief dopinggebruik legt, belangrijk. De bestrijding kan op twee manieren: door controle en eventuele bestraffing enerzijds of door preventie. Daarover gaat mijn vraag, in het bijzonder over het inzicht van dokter Cooman, die stelt dat, om preventie te kunnen onderstrepen, het misschien goed zou zijn om dopinggebruik aan te pakken via de invalshoek van de volksgezondheid, door de negatieve effecten van het gebruik van doping op de nieren, het hart en de lever duidelijk te maken. Die zijn immers van die aard dat men niet kan nalaten om de burger en de sporter in te lichten. Mijn vraag is: bent u het daarmee eens? Deelt u de visie van dokter Cooman?

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Het is lekker mooi weer. De zon schijnt. Wat is er plezanter bij goed weer om op een terrasje te zitten en naar mensen te kijken? Ik stel vast dat jaar na jaar de catwalk van de straat 'verspiert'. Ik weet niet of het u opvalt, maar ik hou dat nauwlettend in de gaten, uiteraard vanuit een bekommernis voor het psychische en fysieke welzijn van onze medeburgers.

Gisteren hebben we gelezen waar dat vandaan komt. In 20 tot 30 procent van de geteste fitnessbezoekers in verdachte fitnesscentra – het gaat niet over alle fitnesscentra – worden anabole steroïden gevonden. Hans Cooman heeft dat inderdaad aangeklaagd. Hij zegt dat er een te grote maatschappelijke druk is om een sixpack te hebben. Tegenwoordig moet je al een eightpack hebben, dat is de sixpack van deze tijd, om nadien uiteraard met een selfiestick een foto van je mooie lijf op een zonnige bestemming op Facebook te smijten. Die psychische, sociale druk is dus geweldig groot. Dat leidt tot een enorme impact op de gezondheid: psychisch, leverfalen, maar ook depressie en eventueel zelfs Alzheimer, hoewel dat nog niet helemaal duidelijk is.

Minister, welke preventieve maatregelen gaat u extra nemen, samen met de fitnesssector, om dit probleem aan te pakken?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Je kunt inderdaad de vraag stellen of dit doping is. Voor WADA gaat doping om het hebben van een eerlijke wedstrijd, om iedereen die aan de start komt, eerlijke kansen te geven om een wedstrijd te winnen. Wie vals speelt, wie doping neemt, wordt gecontroleerd en uitgesloten. Daarover gaat het hier niet. Soms wel in bodybuildingwedstrijden, maar dat is maar een klein stukje van alles waarover we hier spreken.

Hier gaat het eigenlijk over esthetiek, over het feit dat iemand er goed wil uitzien. Je zou het kunnen vergelijken met mensen die naar de zonnebank gaan om er goed uit te zien. Alleen hebben we hier duidelijk te maken met iets waarbij je er misschien goed uitziet, maar dat zeer schadelijk is voor je gezondheid.

Hoe kunnen we daar het best op ingrijpen? Dat kan door te sensibiliseren. Met die sensibilisering zijn we al een tijd bezig. Een dik jaar geleden hebben we met de Nationale Antidopingorganisatie Vlaanderen (NADO) en de fitnessorganisaties een charter opgesteld. Dat charter zegt heel duidelijk dat ze meegaan in een preventief beleid en dat ze in de fitnessclub uithangen dat ze geen anabole steroïden of andere verboden producten zullen verkopen of aanraden aan hun sporters. Wie het zuiver wil doen, kan gerust naar die fitnesscentra gaan waar dat uithangt. Dat is het belangrijkste. Daarop moeten we blijven inzetten. We evalueren nu het eerste charter. We gaan dat verbeteren en bijschaven. Ik blijf inzetten op de sensibilisering.

We moeten natuurlijk ook controle blijven doen. Die doen we meestal gericht als er signalen zijn. We doen dat met de politie en het gerecht omdat het belangrijk is dat dat samen gebeurt. Vandaar de hoge cijfers. Mochten we bij alle fitnesscentra gaan, we zouden veel lagere cijfers hebben. Doordat we gericht zoeken, merken we dat er bij 20 tot 30 procent verdachte producten worden verkocht.

Een groot probleem is ook het kopen van die producten op internet. Je vindt wat je zoekt op internet, en het wordt anoniem opgestuurd. Dat moeten we nog ruimer aanpakken. Bij WADA hebben we dat al besproken. We hebben ook Interpol uitgenodigd en we hebben samen bekeken wat we kunnen doen. Ook het gerecht en de politie worden daarbij betrokken. Dit is een groot probleem dat we niet zomaar oplossen.

De sensibilisering is het fundamentele onderdeel van het geheel. Vlaanderen en de Scandinavische landen zijn daarin koploper. NADO zet daarop in en doet controle en sensibiliseert samen met de sector. We krijgen daarin opvolging. Mijn Waalse collega start er nu ook mee. Vorige week was er een congres in Oslo, waarop WADA die problematiek duidelijk heeft aangekaart en waarbij Vlaanderen als voorbeeld naar voren werd geschoven.

Mijn conclusie is dat het probleem niet is opgelost. We pakken het aan en dat zullen we blijven doen en daar waar we kunnen, verbeteren, zeker op het vlak van sensibilisering.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Minister, ik dank u. Dat is duidelijk. Ik volg u in uw sensibilisering. Maar ik stel mij de vraag hoe we de eventuele gebruikers nog duidelijk kunnen stellen dat dit hun lichaam kapotmaakt.

En als we dat bekijken via sport, kom je snel via deductie naar het competitiegevoel, naar het wedstrijdgevoel en dus de algemene boodschap dat het gebruik van anabole steroïden in feite competitievervalsing is. En wat zegt de recreatieve gebruiker dan? Ik doe niet aan competitie, dus voor mij is dat oké. En dat is volgens mij een probleem. Het is niet om te zeggen 'je mag dat niet doen', maar eerder: 'doe dat niet, want dat maakt uw lichaam kapot, zeker op lange termijn'.

Minister, hebt u al gesprekken gevoerd met uw collega in de regering, minister Vandeuren? En bent u van plan om dat te doen of hebt u dat al gedaan op federaal niveau, met minister De Block?

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is inderdaad een brede problematiek. Het gaat over gezondheid, over ethisch sporten en voor een deel ook over de jeugd, want het is vooral bij de jongeren populairder aan het worden. Het gaat ook over het mentale welzijn. Er zijn verschillende beleidsdomeinen, verschillende ministers bij betrokken. En omdat het een veelzijdig probleem is, is ook de oplossing veelzijdig.

U hebt erop gewezen dat een partnership met de fitnesssector belangrijk is. Ik denk dat dat absoluut zo is. Maar ik denk dat er ook strengere controles nodig zijn in de fitnesscentra. Ze winnen daar zelf ook bij.

Er zijn ook al campagnes geweest – dat is misschien de kern van de zaak – rond normale lijven. De vraagsteller in dezen is dopingvrij – misschien een beetje helaas, als ik mezelf soms in de spiegel bekijk. Ik denk dat het belangrijk is om te werken rond wat de norm van een normaal lijf is.

Minister, mijn vraag is: zult u rond de bredere aanpak hiervan samen zitten met uw collega's?

De voorzitter: Wie ziet er goed uit en wenst aan te sluiten?

De heer Moyaers heeft het woord.

Bert Moyaers (sp.a): Voorzitter, ik dank u. Minister, ik heb gisteren in het nieuws terecht horen zeggen dat de problematiek iets verder reikt dan Vlaanderen alleen. Het feit dat je slechts een paar muisklikken verwijderd bent van het gewenste pakketje anabolen dat je kunt aankopen – anoniem dan nog, of relatief anoniem – zegt alleen maar dat een internationale aanpak absoluut nodig is.

Maar ik denk dat we ook onze eigen rol hierin zeker niet mogen onderschatten. Er wordt absoluut streng gecontroleerd in de zogenaamde verdachte fitnesscentra. Maar iemand die betrapt wordt, krijgt naast een geldboete ook een fitnessverbod van vier jaar lang in die club. En eigenlijk vind ik dat misschien een verkeerd signaal, omdat je dan iemand thuislaat en er daardoor geen controle op hebt. Hij kan dus nog altijd die anabolen kopen.

Inzetten op sensibilisering is zeker belangrijk, maar tegelijkertijd moeten we de gezonde beweging blijven stimuleren en de negatieve effecten van anabolen dermate ernstig beschouwen dat een professionele begeleiding zeker nodig is, ook voor de jongeren die gezondigd hebben.

Mijn vraag is daarom heel specifiek: is er al eens over nagedacht om, net zoals in Scandinavië, specifieke, gespecialiseerde centra op te richten die zich echt toeleggen op de verslavingsproblematiek ten gevolge van die anabolen?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, voorzitter, ik zie eigenlijk niets nieuws onder de zon. Laat ons eerlijk zijn met elkaar: die vragen zijn hier zes, zeven, acht jaar geleden ook gesteld. En de problematiek is niet verminderd.

En als je, zoals u zegt, gericht controleert, dan kom je tot die cijfers. Maar dat is niet zo belangrijk. Wat wel belangrijk is, is dat er wel degelijk een wijdverbreid gebruik is, dat heel sterk onder de radar blijft: fitnesscentra die niet aangesloten zijn, privégebruik enzovoort. Het is al allemaal vernoemd.

Het probleem alleen aanpakken via de klassieke dopingtechnieken, zal niet werken. Het is namelijk ook geen competitieve kwestie. Het gaat hier over de beeldvorming van de sixpack. Ik refereer even aan de beeldvorming die in bepaalde sferen van mensen leeft: Temptation Island, Ex on the beach. Het gaat over dat soort verhaal, dat soort mentaliteit, die opgang maakt in de samenleving en waaraan een aantal, vooral jongere, mensen zich fysiek willen spiegelen.

Ik heb een vraag om uitleg ingediend aan u, aan minister Vandeuren, en aan minister Gatz. Minister, het moet ook strafrechtelijk worden aangepakt. Ik wil u vragen om dat integraal te doen.

De voorzitter: De heer Wynants heeft het woord.

Herman Wynants (N-VA): Voorzitter, ik hoop dat ik er nog goed uitzie. Ik sluit me hier natuurlijk bij aan. Het stijgend anabolicsgebruik in het fitnesscentrum is nefast. Ik heb echter het gevoel dat dit niet echt aan sport is gerelateerd. Het is vooral gerelateerd aan ons verkeerd lichaamsbeeld en schoonheidsideaal. Daarvoor worden anabolica gebruikt. Dat is mijn persoonlijke mening.

Minister, u hebt verklaard dat u preventieve maatregelen zult nemen en dat u zult sensibiliseren. Het is vooral belangrijk dat u dit doet in samenspraak met de minister van Volksgezondheid. We zullen minister Vandeuren moeten raadplegen. Hij kan ook helpen. Het gaat niet enkel om sport. Dit gaat veel breder.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik zal niet veel meer zeggen, want ik kan me aansluiten bij alles wat al is gezegd. Ik ben het ermee eens dat dit geen nieuw probleem is. We sensibiliseren al. We zoeken de juiste invalshoek. Ik ben het er helemaal mee eens dat dit lichamen kapotmaakt. De conclusie die ik wil trekken, is dat we moeten blijven doen wat we doen. Om te beginnen, moeten we gericht blijven controleren en sensibiliseren. Dit moet vanuit het beleidsdomein Sport gebeuren. Op basis van wat in het Vlaams Parlement naar voren is gebracht, zal ik een initiatief nemen. De Waalse minister van Sport is hierop beginnen in te zetten. Ik zal, samen met hem en met de bevoegde federale en Vlaamse ministers, een initiatief nemen om iedereen met betrekking tot deze problematiek rond de tafel te brengen. We zullen nagaan wat we samen nog beter kunnen doen dan wat we in het verleden al vanuit het beleidsdomein Sport hebben gedaan.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Minister, ik heb mijn vragen gesteld en ik heb hierover luidop nagedacht. U bent hierop ingegaan. Ik heb dan ook geen bijkomende vragen.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Ik wil nog even terugkomen op het veranderd beeld. Als we de superhelden en de spierbundels in de films uit de jaren 1950 en 1960 vergelijken met de lichamen van hun opvolgers in hedendaagse films, is het fysiek verschil ongelooflijk. Dat verschil is te groot om enkel aan een andere

voeding te wijten. De lat voor het perfecte lichaam wordt steeds hoger gelegd. We moeten hier ten gronde iets aan doen.

Minister, ik ben blij dat u in dit verband ruim wilt consulteren, ook buiten de grenzen van de Vlaamse Gemeenschap. Ik hoop dat mijn slotreplik niet het einde van het debat vormt. Gezien de heer Caron hierover een vraag om uitleg zal stellen, reken ik erop dat we hierover verder zullen kunnen discussiëren en dat we dit probleem ten gronde zullen aanpakken. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de toepassing van best beschikbare technieken (BBT) inzake recyclage door OVAM, naar aanleiding van de vernietiging van exportvergunningen voor slib uit de Antwerpse haven door de Raad van State

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, ik wil nog even terugkomen op de vorige actuele vraag. Als ik aan een sixpack denk, denk ik aan zes flesjes of blikjes bier, maar die actuele vraag is afgehandeld. Ik wil het over een andere problematiek hebben.

Vorige week heeft de OVAM een hoop bagger over zich heen gekregen, namelijk 200.000 kubieke meter bagger. De Raad van State heeft immers de exportvergunning vernietigd voor de uitvoer van vervuild slib naar Nederland. Over de impact en de gevolgen van die uitspraak zal ik vandaag niet uitweiden. Ik wil er iedereen echter aan herinneren dat we hier vorige week, over de partijgrenzen heen, een resolutie over de circulaire economie hebben goedgekeurd. De filosofie is dat we meer moeten doen dan we vandaag doen. We moeten verdere stappen zetten in de richting van een Vlaamse circulaire economie. Daarover wil ik het nu hebben.

In Nederland wordt dat vervuild slib gewoon gestort. In Vlaanderen beschikken we over een aantal van de beste beschikbare technieken om meer met dat slib te doen dan het enkel in een put te duwen. De OVAM heeft een exportvergunning gegeven om dat slib uit te voeren en in Nederland te dumpen. De OVAM weet dat we in Vlaanderen over die beste beschikbare technieken beschikken. Waarom is die vergunning verleend? Dit strookt eigenlijk niet met de gedachten in Vlaanderen met betrekking tot de circulaire economie.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Nevens, als u het over dit specifiek dossier hebt, wil ik eerst en vooral stellen dat de OVAM uiteraard niets te maken heeft met de aanbesteding van de baggerwerken zelf. Dat is de volledige bevoegdheid van de haven van Antwerpen.

Die aanbesteding is uitgeschreven. Er is een kandidaat die die aanbesteding heeft aanvaard en ook gekregen. En nadien is er inderdaad aan OVAM een exportvergunning gevraagd, of het slib dat uit die baggerwerken komt, verwerkt kan worden in Nederland. En OVAM heeft inderdaad een vergunning verleend. Ze hebben effectief ook de BBT toegepast. Zij moeten dat ook doen, dat is zo omschreven. Dat is in dezen ook gebeurd. BBT houdt ook in dat men naar de kostprijs kijkt, maar ook naar de techniek. Dat is ook zo toegepast bij die exportvergunning die verleend is.

De Raad van State heeft dat niet vernietigd op basis van het feit dat de BBT niet zou zijn toegepast. De Raad van State heeft gezegd dat het veel te weinig

onderbouwd is, dat de motivatie ontbreekt in de exportvergunning die is gegeven. Onze diensten verzekeren ons dat in alles wat zij doen, ook export, BBT zit. Daar zit uiteraard ook de gedachte van BBT in, en alle aspecten moeten daar ook aan bod komen.

Als u vraagt om bij de overheidsopdrachten specifiek meer aandacht te hebben voor die circulaire economie, is dat iets wat ik alleen maar kan ondersteunen. U weet dat de wet op de overheidsopdrachten federale materie is, maar binnen de mogelijkheden die wij hebben, wordt dat zoveel mogelijk toegepast.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Bedankt voor uw antwoord, minister. Het lijkt me toch bizar dat u zegt dat de beste beschikbare techniek in dezen eigenlijk wel toegepast is, wetende dat we in Vlaanderen en als Vlaamse overheid toch al veel geld en middelen gestopt hebben in innovatie om slib te verbeteren en te reinigen, en zodoende minder te moeten storten dan gewoon de totaliteit naar het buitenland te vervoeren. De manier waarop OVAM dit dossier beoordeeld heeft, vind ik toch niet correct, wetende dat we in Vlaanderen ver voorop staan in het behandelen van slib en dat we daar als Vlaamse overheid ook al middelen aan besteed hebben. Ik denk dan aan het Amoras-project (Antwerpse Mechanische Ontwatering, Recyclage en Applicaties van Slib), waarin Vlaanderen het voortouw genomen heeft om een behandeling op dergelijk slib toe te passen. En toch kiest men voor een niet zo goede techniek.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Bedankt, collega Nevens, voor het stellen van de vraag, want ik denk dat de problematiek wel groot is en breder gaat dan dit concrete voorbeeld.

Er is nood aan een discussie over hoe we in Vlaanderen omgaan met slib, en in het bijzonder met zwaar vervuild en giftig slib. Die discussie is ooit zeer actueel geweest. Er liggen, ook bij OVAM, nogal wat plannen nog in de schuif. Misschien is het een goede gelegenheid om in de commissie Leefmilieu zo spoedig mogelijk eens een zitting te wijden aan het horen van OVAM en het beleid over waar we nu in de praktijk naartoe gaan met de verwerking van slib dat in Vlaanderen bovengehaald wordt. Ik denk dat het dringend nodig is dat we die discussie nog eens actualiseren, al was het maar naar aanleiding van dit soort voorbeelden.

Voor de rest, ter attentie van collega Nevens: je hebt bier in blikjes, maar sommigen hebben het ook in een vat.

De voorzitter: De heer De Kort heeft het woord.

Dirk de Kort (CD&V): Ik heb over dit dossier in het verleden, en ook recent, schriftelijke vragen ingediend. Minister, is dit geen dossier dat eigenlijk een dossier is voor de hele Vlaamse Regering? Het slib dat in de Antwerpse haven naar boven wordt gehaald, kan mijns inziens terecht verwerkt worden bij Amoras, waar er inderdaad technologie is waarin we vanuit Vlaanderen zelf geïnvesteerd hebben. Er was een contract afgesloten, ook vanuit Vlaanderen, over de hoeveelheid slib die daar moest worden verwerkt. Die hoeveelheid is verlaagd. Dat heeft ook een belangrijke invloed gehad op de tewerkstelling. Daardoor werken er nu 35 mensen minder. Ik denk dat het van belang is dat er een breed draagvlak komt binnen de Vlaamse Regering. Kan daar niet verder aan gewerkt worden?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik wil voor alle duidelijkheid nog eens herhalen dat OVAM geen enkel contract heeft afgesloten. Het is een contract dat

is afgesloten door de haven van Antwerpen, die een aanbesteding heeft uitgeschreven. Ik heb op dat vlak dus geen enkele bevoegdheid. Ik ben daar ook helemaal niet in tussengekomen.

Als we iets willen doen aan wat de havens al of niet zullen aanbesteden, moeten we dat eens nagaan met de collega's die daarvoor bevoegd zijn. Het is wel zo dat zodra die aanbesteding er was, de vraag is gesteld naar de export van het slib. Er is een afweging gebeurd. Ik herhaal nogmaals dat BBT is toegepast. Wat doet men bij BBT? Men kijkt naar de juiste technieken. Men houdt rekening met de kostprijs die daaraan verbonden is. We weten allemaal dat de kostprijs uiteindelijk op het bord van de consument of de belastingbetaler terechtkomt. Het is een afweging die gemaakt is. Het gaat vooral over de motivering op basis waarvan de selectie is gemaakt. Wij komen niet tussen bij de exportvergunning. Dat is een volledig gedelegeerde bevoegdheid aan OVAM zelf. OVAM heeft mij ook gezegd dat, als die vraag vandaag opnieuw zou worden gesteld, er inderdaad een aantal bijkomende capaciteiten zijn in Vlaanderen, onder andere AMORAS, waar u naar verwijst. Op basis daarvan zou vandaag, op dit moment, de afweging anders zijn. Het evolueert natuurlijk ook met de tijd en met mogelijkheden die er zijn. Vanuit onze diensten doen wij er alles aan. OVAM is een van de trekkers van de circulaire economie die hen heel na aan het hart ligt. Hoe minder afval wij moeten dumpen en opnieuw kunnen gebruiken en recycleren, hoe liever zij dat hebben. Op basis daarvan zullen zij ook al hun adviezen en beslissingen motiveren.

Ik heb er uiteraard geen enkel probleem mee dat er nog eens een breder debat aan zou worden gewijd. Ik denk dat zelfs zeer zinvol en nuttig kan zijn en dat onze diensten en OVAM zeer graag zullen bereid zijn om dat debat met ons aan te gaan.

Bart Nevens (N-VA): Minister, ik dank u voor het antwoord. Collega's, ik ben verheugd dat wij in de toekomst dit debat niet meer hoeven te voeren met de uitspraak van de minister dat wij in de toekomst gewoon kiezen voor de beste beschikbare techniek. Een techniek die vandaag in Vlaanderen aanwezig is, een techniek die innovatief is, een techniek die volledig aansluit bij de resolutie die we vorige week in dit Vlaams Parlement kamerbreed hebben gesteund. Ik kan enkel besluiten dat 'circulaire economie de weg is naar een economisch model dat welvaart en zorg voor onze omgeving verzoent', een citaat van collega Schiltz uit de plenaire vergadering van vorige week. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Bruno Tobbacq aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de schorsing van het GRUP voor de uitbreiding van het bedrijf Essers door de Raad van State

De voorzitter: De heer Tobbacq heeft het woord.

Bruno Tobbacq (sp.a): Minister, collega's, de Raad van State heeft vastgesteld en in zijn arrest uitgesproken wat we eigenlijk allemaal al een beetje wisten, namelijk dat het bedrijf Essers gefaald heeft in het uitvoeren van een vroegere milieuvergunning en de voorwaarden daarvan, en dat bijgevolg het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) en een nieuwe vergunning voor een uitbreiding op het terrein dat bedoeld was voor natuurherstel en compensatie, niet mogelijk is. Er is in het verleden door verschillende beleidsniveaus en door zowat alle politieke partijen, vanuit een terechte ambitie om jobs te creëren in Limburg, die ik volledig ondersteun, eigenlijk voor gekozen om te doen alsof we niet wisten wat we allemaal weten. Want eigenlijk was het geen geheim. Ik begrijp dat men er een bocht rond heeft willen maken, maar als je kijkt naar het arrest van de Raad van State, is het feit dat dit niet is gebeurd, een feit dat nu vaststaat en niet meer weggaat. Het betekent logischerwijze ook, in mijn interpretatie, dat je niet hetzelfde GRUP of dezelfde vergunning opnieuw kunt proberen af te leveren

en dat je moet zoeken naar een andere oplossing. Misschien had men dat eerder moeten doen, maar ik ga niet het proces van het verleden maken.

Minister, de vraag is heel simpel. We gaan ervan uit dat op dit ogenblik, op basis van dit arrest, het project zoals het er lag, eigenlijk niet meer mogelijk is. Wat gaat u wel doen? Ik hoop dat dit niet het geval van therapeutische hardnekkigheid à la Uplace en andere wordt, waarbij men opnieuw de evidenties probeert te negeren en toch probeert door te duwen en achterpoorten voor de eigen wetgeving probeert te vinden, maar dat de Vlaamse Regering zo snel mogelijk zoekt naar reële oplossing. We willen die jobs immers wel, maar wij hebben ook wel heel duidelijk nood aan een manier om dit te realiseren die rechtszekerheid biedt, en achterpoorten zijn geen rechtszekerheid.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, mijnheer Tobback, het is slim van u om niet naar het verleden te kijken, want sp.a heeft alle beslissingen mee goedgekeurd, zowel in de vorige regering als op provinciaal en gemeentelijk niveau. U slaat de bal mis wanneer u zegt dat de Raad van State heeft geoordeeld dat de compensaties niet hebben plaatsgevonden. Dat is niet juist. Het is een schorsingsarrest waarin ten gronde geen uitspraak wordt gedaan. De Raad van State heeft geoordeeld dat voorlopig wordt geschorst, in afwachting van een beoordeling ten gronde. Dat laatste is nog niet gebeurd.

Wat zal de Vlaamse Regering ondernemen? We zullen natuurlijk de procedure bij de Raad van State blijven opvolgen. Het is geen evident dossier. Ik heb al enkele keren gezegd dat in dit dossier, waarvan de aanzet gebeurde door de vorige Vlaamse Regering, waarvan u ook deel uitmaakte, naar een evenwicht is gezocht tussen natuur en natuurcompensatie enerzijds en de creatie van jobs anderzijds. Het is een broos evenwicht. Het is dan bijzonder jammer dat sommigen dat evenwicht niet zien en expliciet voor een kant ervan kiezen. We kunnen dat alleen maar vaststellen. De schorsing is er een gevolg van. De Vlaamse Regering zal de procedure voortzetten. Wanneer er een uitspraak ten gronde is, zullen we bekijken hoe we het zullen aanpakken.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, ik stel een therapeutische hardnekkigheid vast. Ik ben begonnen met te zeggen dat in het verleden alle partijen op alle niveaus de fout hebben gemaakt dat we de wetgeving kunnen aanpakken met achterpoortjes en tussenwegen, goed wetend dat dit voor problemen zou zorgen. Ik doe een warme oproep om ten dienste van jobs en rechtszekerheid te zoeken naar robuuste oplossingen. Ik heb niet toevallig Uplace genoemd. Inmiddels is het toch wel duidelijk dat Vlaanderen een pak projecten heeft waarin jaren van studies en procedures kruipen, maar uiteindelijk een rechter moet vaststellen wat we allemaal al weten: de zaak is niet conform de wet.

Als we van in het begin daarmee rekening hadden gehouden in plaats van te zoeken naar achterpoortjes, dan zouden we allicht sneller jobs hebben gecreëerd. Meer voor mensen die bij Essers werken, en wat minder voor mensen die bij studie bureaus werken. Ik verkies dat de jobs naar de transportsector of de farmaceutische sector zouden gaan, in plaats van naar eeuwig aanslepende gerechtelijke procedures die er alleen maar komen omdat we het lef niet hebben om onder ogen te zien wat er te zien is. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Voorzitter, minister, collega's, de negatieve uitspraak stond in de sterren geschreven. Het dossier berust immers op juridisch drijfzand. Het wordt tijd dat de redelijkheid terugkeert. U zegt dat ook, al bedoelt u daar allicht iets anders mee. Het is van belang dat we lessen trekken uit de zaak. Het

is de zoveelste beslissing van de Vlaamse Regering die juridisch niet standhoudt. Eigenlijk had u dit kunnen weten. Zo verliest iedereen. Mijn concrete vraag luidt dus: bent u bereid te werken aan een alternatief dat natuurbehoud en jobzekerheid verzoent, zodat iedereen wint in plaats van verliest? (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, collega's, het gebeurt steeds vaker dat in het streven naar een verdedigbaar evenwicht tussen ecologie en economie de economie de duimen moet leggen. Ook nu gebeurt dat. Essers is een belangrijk bedrijf voor Limburg. Het brengt bij duizenden gezinnen brood op de plank. Het streven naar uitbreiding wordt door allerlei procedures gefnuikt. Nochtans verbindt dit bedrijf er zich toe om voor extra jobs te zorgen, in een provincie die dat zeer hard nodig heeft. Vlaanderen moet dus mee zoeken naar een oplossing.

Minister, dat is mijn oproep aan u: zoek samen met het bedrijf naar een structurele oplossing voor dit probleem zodat die bijkomende jobs in Genk in Limburg verzekerd kunnen worden en we dit bedrijf niet moeten weggagen naar het buitenland.

De voorzitter: De heer Lantmeeters, ook uit Genk, heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Het is inderdaad zo dat de werkgelegenheid en natuurbescherming veel te belangrijk zijn en rechtszekerheid ook veel te belangrijk is om politieke spelletjes te spelen. Collega Danen, men schiet vandaag graag op sp.a, maar ik zou ook graag in uw richting kijken. Het is ook uw partij die op gemeentelijk vlak en op provinciaal vlak eerst voor heeft gestemd, hé. Het is veel te belangrijk om politieke spelletjes te spelen en een loopgraven-gevecht te voeren.

Daarom zou ik iedereen eens eindelijk willen oproepen om werk te maken van een gedragen oplossing. Ook Voka en de natuurverenigingen bijvoorbeeld zou ik willen vragen om dat Limburggevoel nu eens eindelijk te laten zien, niet alleen in woorden maar ook in daden, om een oplossing te vinden voor dat bedrijf en voor de natuur. Want vergeet niet dat er pertinente vragen zijn gesteld en opmerkingen gemaakt, zowel in de MER, als in de passende beoordeling, als in het RUP, als in het arrest, waar oplossingen aan moeten worden gegeven. Die oplossingen krijgen we niet alleen door woorden.

Minister, blijft u erbij dat de schorsing die is uitgesproken door de Raad van State geen enkel gevolg heeft voor het RUP en ook geen enkel gevolg heeft voor de uitbreidingen van Essers? (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Ceyssens uit Onderbergen heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Oudsbergen, voorzitter. Collega's, voor degenen die zich vrolijk maken over deze schorsing, wil ik zeggen dat met deze schorsing Limburg drie keer verliest. Degene die het dossier van de mogelijke farmahub eens goed heeft bekeken, kan inderdaad alleen maar concluderen dat hier ofwel een uitbreiding kan worden gerealiseerd ofwel dat een totale herlokalisatie zich opdringt, waarbij andere locaties die centraler in Europa liggen ongetwijfeld beter kunnen zijn.

Dit gezegd zijnde, hier lag een kans om 400 extra jobs te creëren, om de bestaande jobs op de site te behouden en, collega's, laten we dit toch onderstrepen, om eindelijk te realiseren wat in samenspraak met de groene beweging in 2006 vastgelegd werd in het bosbeheersplan, namelijk om dit arme naaldbos te kappen en te vervangen door een eiken- en berkenbos. Dat zou hier gebeuren: een bos dat nog veel groter zou zijn, namelijk 17 hectare. We verliezen er in Limburg dus

drie keer mee. Ik vraag aan de minister en de Vlaamse Regering om verder vast te houden aan de doelstellingen die hier geformuleerd zijn.

De voorzitter: De heer Keulen uit Lanaken heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Dank u wel, voorzitter. We zitten aan de vooravond van 11 juli. Dit is een van die grote uitdagingen waar we samen voor staan: hoe komt het dat in Vlaanderen elke investering van enige omvang altijd uitmondt in een nieuwe procedure in plaats van in een investering en in arbeidsplaatsen? Het gaat hier over een investering in een farmahub waar kennis en hoge loonkosten wel kunnen renderen en perfect kunnen gedijen. Het signaal dat we geven naar investeerders – want dit gaat verder dan de firma Essers – is: 'Ga overall investeren, maar doe het toch niet hier, in dit deel van de wereld.' Problemen zijn er en die zijn onoverzichtelijk. Waar we nood aan hebben, minister, is heldere, eenvoudigere regels om op die manier van meet af aan duidelijk en transparant te zijn naar investeerders en ook naar de omgeving en op die manier ieders rechten te respecteren.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, de vraag die hier gesteld wordt vanuit de oppositie is of ik bereid ben om te kijken of er geen alternatieven zijn. Uiteraard zijn wij daartoe bereid. Meer zelfs, we hebben dat gedaan. Ik kan u de volledige bundel overhandigen, collega Danen en collega Tobback, u kent het dossier maar al te goed, u hebt het ook in de vorige legislatuur mee goedgekeurd. Voor die beslissing is genomen in de vorige legislatuur, hebben wij alle alternatieven afgewogen. Dat is zo'n pak papier, zo'n dossier, waarbij er gekeken is of er andere mogelijkheden zijn en of er alternatieven zijn, telkens rekening houdend met de vraag wat het economisch betekent, wat het betekent op het vlak van werkgelegenheid en op het vlak van natuur. Dat is allemaal minutieus gebeurd. Dat zit allemaal in het dossier.

Daar was geen enkele discussie over en op basis daarvan heeft iedereen zich achter die oplossing geschaard. Die oplossing is ook zo goedgekeurd. Plotseling kwamen we evenwel in een andere wereld terecht, en na een oproep van een BV in de pers kwam er een actie tegen dat bos en begonnen politieke partijen zich ook te verzetten tegen dit dossier. Ik kan alleen vaststellen dat dit grondig alternatievenonderzoek heeft plaatsgevonden en dat men onder een bepaalde druk van mening is veranderd.

Mijnheer Lantmeeters, u vraagt wat het gevolg is van die schorsing. Niet alle aanvragen zullen vergund kunnen worden. De vergunningen die verleend zijn, blijven, maar zijn nu ook vatbaar voor vernietiging, of daar kan ook tegen opgetreden worden. Wat nu nog hangende is aan vergunningsaanvragen, zal niet kunnen worden vergund, omdat het om een schorsing gaat. Nogmaals, het is geen uitspraak ten gronde. Die zal later volgen.

Uiteraard zijn wij bereid om met alle partijen rond de tafel te gaan zitten en naar oplossingen te kijken. Dat is trouwens al vaak in dit dossier gebeurd. Mijnheer Keulen, u zegt dat de regelgeving eenvoudiger moet, maar voor het aanwenden van middelen gaat dit terug op de Europese regelgeving, die vastligt, ook al is er nu ten gronde nog geen beoordeling gebeurd. De regels zijn dus Europees verankerd, en het heeft niets te maken met Vlaamse regeltjes die wij zouden hebben uitgevonden, dat nu die schorsing is uitgesproken.

De collega's die doen alsof we over één nacht ijs zijn gegaan, resoluut gekozen hebben voor jobs en economie of blind zijn voor natuur, wil ik ten stelligste tegenspreken. Ik verwijs nogmaals naar het lijvige dossier. In de plaats van de spie, die tussen verschillende autosnelwegen ligt, die hier zou aangesneden

worden, zou er op een andere plaats veel meer extra natuur gecreëerd worden. Het was een mooi evenwicht dat gevonden was. Ik vind het bijzonder jammer vast te stellen dat we nu met een schorsing te maken hebben.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, ik denk niet dat hier iemand pleit tegen jobs en economie. Integendeel, we willen daar allemaal voluit voor gaan. Mijn oproep gaat over het volgende: de manier waarop we dit vandaag doen, in verschillende dossiers, en dit is er nog maar eens een illustratie van, werkt niet. Ik vind het bijzonder jammer dat u in uw antwoord opnieuw de polarisatie daarrond verder aanstookt. Het is echt niet op basis van een conference van Wouter Deprez dat de Raad van State een arrest gevelde heeft. Hij heeft dat gedaan op een juridische basis en na de vaststelling dat we er in Vlaanderen niet in slagen om onze eigen decreten, de eigen voorwaarden in de vergunningen die we zelf afleveren, correct te laten naleven. Daarmee creëren we een moeras dat noch voor de jobs, noch voor de investeerders, noch voor natuur en milieu ook maar iets opbrengt. Nogmaals, dat is alleen goed voor advocaten en studiebureaus, want die verdienen daar veel geld aan.

Bij dezen doe ik dus een oproep: als we echt jobs willen – en ik wil die – en als we echt natuur willen – en ik wil die – maak dan werk van een serieuze toepassing van de wet en stop ook in dit dossier met de therapeutische hardnekkigheid. Zoek inderdaad naar andere oplossingen. Als er fouten zijn gemaakt in het verleden, laten we die dan samen erkennen en serieuze oplossingen zoeken en laat ons vooral voor de toekomst voor Vlaanderen eindelijk eens leren dat die manier van onze eigen wetten toe te passen, waarbij we eerst regels maken en dan zeggen dat we daar wel een mouw zullen aan passen, nu moet eindigen. Iedere keer lopen we daarmee tegen een muur van een objectieve rechter, en dan lopen we te zeuren dat het niet serieus is. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Bart Dochy aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over een versnelde uitbetaling van de in 2016 ingediende dossiers bij het Rampenfonds

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Zo warm en droog het voorjaar van 2017 is geweest, zo nat waren het voorjaar en de zomer van 2016. In die mate zelfs dat dit geleid heeft tot de erkenning als algemene rampen. We weten dat er een erkenning was van de periode van wateroverlast voor heel Vlaanderen van 27 mei tot 26 juni, van stormschade en hagelschade op 23 juni in een aantal gemeenten en ook extra wateroverlast in een aantal gemeenten op 23 juli.

De constante in het gegeven van vorig jaar en van dit jaar is dat er zeer veel land- en tuinbouwers getroffen worden in hun teelt en in de rendabiliteit op hun bedrijf.

We weten dat er vandaag een erkenningsaanvraag loopt voor landbouw-ramp omdat het louter om landbouwschade gaat voor het voorjaar 2017. Voor 2016 zijn ongeveer zesduizend dossiers ingediend, enkele honderden zijn reeds uitbetaald. Er wordt hard gewerkt op de dienst Rampenschade, waarvoor dank aan die mensen, zij doen echt hard hun best. Toch stellen we vast dat mensen die zowel in 2016 als in 2017 getroffen zijn, nog een hele tijd zullen moeten wachten op de uitbetaling en dat daar problemen ontstaan: de liquiditeit en rentabiliteit van de bedrijven. Sommigen geraken in financiële problemen.

U hebt laten uitschijnen, minister-president, dat het uw streefdoel is om tegen eind 2018 alle dossiers van 2016 uit te betalen. Dat is een huzarenstuk, ik weet het, maar uiteindelijk zal dat te laat zijn voor een aantal bedrijven. Vandaar mijn vraag en oproep om daar capaciteit bij te steken en te zorgen dat die uitbetaling versneld kan gebeuren.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Dochy, om te beginnen, dat hebt u ook benadrukt, het droogtedossier valt niet onder het algemeen Rampenfonds en dus niet onder mijn bevoegdheid, maar onder die van minister Schauvliege. Ik ben bevoegd voor de gemengde dossiers, alhoewel dat in de praktijk landbouwdossiers zijn, laat ons duidelijk zijn. 97 procent van de meer dan zesduizend dossiers zijn landbouwdossiers. Als ik mijn decreet vrij vertaal, dan is het een dossier voor mij zodra het gaat over wind en water; als het over andere natuurrampen gaat, is het voor het Landbouwfonds.

Zoals u zegt, zijn er meer dan 6000 dossiers ingediend. Ik denk dat ik alle nodige maatregelen genomen heb om die ook naar behoren af te handelen. U weet dat ik gestart ben met zeer zware handicaps. Ik had 3,4 mensen gekregen van het federale niveau, waarvan één langdurig ziek; 2,4 mensen dus om meer dan zesduizend dossiers af te handelen. Ik ben erin geslaagd om de effectieven met 10 te verhogen zonder tot bijkomende aanwervingen over te gaan. Ik had onvoldoende budget, ik heb dat opgetrokken tot 57,8 miljoen euro voor dit jaar. In 2018 volgt het saldo. We zijn zeer snel aan het werk gegaan, maar we werken onder de vigueur van de oude federale wet.

Dat is een wet die alles vertraagt, die alles op papier laat afhandelen, die met ontvangstbevestiging werkt, die een handtekening vergt van de gouverneur enzovoort. Ik heb cijfers bij me. Ik kan u zeggen dat van die meer dan zesduizend er op dit ogenblik 2298 al in behandeling zijn bij onze diensten. 935 zijn er afgehandeld, dat betekent: 135 zijn effectief uitbetaald, de rest zijn voor akkoord naar de schadelijder of voor handtekening bij de gouverneur of bezorgd voor betaling aan het Vlaams Fonds voor de Lastendelging. Als ik reken met het gemiddelde van 20.000 euro, gaat dat voor die 935 dossiers al over een bedrag van 18,7 miljoen euro.

Dus meer dan een derde van de dossiers is in behandeling. Bijna één op zes is ook afgehandeld.

Wat de fruittelers betreft, ik heb gezegd dat ik daar een bijzondere inspanning voor zou doen, omdat zij opeenvolgend getroffen zijn door rampen. Ik heb 151 dossiers gekregen, die zijn nu allemaal bij de expert of al in een verdere fase. Er wordt zeer snel gewerkt. Er wordt diligent gewerkt. We doen al het nodige. Van meet af aan hebben we duidelijk gemaakt, dat we met zo'n onverwachte toestroom van dossiers, met de beperkte middelen die er zijn, dat we er een erezaak van zouden maken om eind 2018 alles afgehandeld te hebben. Ik blijf erop rekenen dat dat ook lukt.

Op uw vraag om nu nog meer middelen en mensen in te zetten, kan ik niet antwoorden. Wat het bijkomend dossier betreft, dat zit bij minister Schauvliege en moet dus niet met die middelen worden aangepakt.

Bart Dochy (CD&V): Minister-president, het gaat enerzijds over middelen, en anderzijds over mensen. U en uw diensten hebben bewezen in 2015 dat u en zij zeer performant en goed werken. Hier is het probleem het aantal dossiers. Ik begrijp uw argumenten over het aantal uitbetalingen en het bedrag en het budget, maar de individueel getroffene heeft daar geen boodschap aan, temeer

daar we ons in de situatie bevinden waarbij mensen eerst in 2016 getroffen zijn, en nogmaals in 2017 getroffen worden door de droogte.

Ik wil ervoor pleiten om hetzij gebiedsgericht te werken, hetzij de grootste schadelijders eruit te halen en die sneller uit te betalen, of toch nog in bijkomende capaciteit te voorzien. Het kader is er, de mensen weten hoe ze het moeten doen. Er zijn zeer performante leidinggevende ambtenaren. Ze weten hoe ze de mensen moeten opleiden.

Ze kunnen het in elk geval, maar er moet bijkomende capaciteit komen, er moeten meer mensen zijn om de dossiers administratief af te handelen. Zo niet, zullen er een aantal spijtige ongelukken gebeuren op financieel vlak.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik wil het pleidooi van de heer Dochy ondersteunen omdat vooral de land- en tuinbouwers zijn geconfronteerd met de ramp in 2016 waarvoor ze nog altijd wachten op een tegemoetkoming terwijl zij intussen al opnieuw zijn geconfronteerd met de droogte van 2017. Ze worden eigenlijk tweemaal getroffen. Het is zoals de heer Dochy zegt, namelijk dat er liquiditeitsproblemen zijn in vele bedrijven.

Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken, minister-president, hoewel het uw bevoegdheid niet is, om te zeggen dat ik het een spijtige zaak vind dat de droogte voorlopig niet wordt erkend als een landbouwramp. Dat is zeer onbegrijpelijk, rekening houdend met het advies van het KMI.

De voorzitter: De heer Cordy heeft het woord.

Paul Cordy (N-VA): Als je wordt getroffen door een ramp, gaat het erom zo snel mogelijk te worden uitbetaald. Maar zoals de minister-president zei, heeft deze regering al heel wat maatregelen genomen. De efficiëntie is verhoogd, de beschikbare inzet van effectieven is verhoogd, er wordt op een intelligente manier met die dossiers omgegaan waardoor de zwaar getroffen landbouw die steun kan krijgen. Maar het blijft belangrijk de twee dossiers niet door elkaar te halen. Wat enerzijds een algemene ramp is en anderzijds, wanneer het KMI dat aangeeft, een landbouwramp zal zijn, zijn twee verschillende zaken die op een verschillende manier moeten worden behandeld. Je kunt niet zeggen dat er op dit moment niet al snel wordt gewerkt als we horen van de minister-president hoe ver men al staat met dit dossier.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister-president, toen ik een maand geleden de cijfers opvroeg en van u ontving, schrok ik van de gigantische achterstand. Ik ben dan ook zeer tevreden dat de heer Dochy mijn oproep van ongeveer een maand geleden hier opnieuw herhaalt. Toen ik de cijfers ontving, waren ongeveer 90 dossiers effectief afgehandeld. Nu merk ik dat er al 950 zijn afgehandeld. Dat betekent dat er in een maand tijd 800 dossiers meer zijn afgehandeld. In plaats van alle dossiers af te handelen tegen eind 2018 zou het beter zijn de focus te verleggen en de dossiers af te ronden tegen eind 2017. Als we realistisch zijn en zien hoeveel dossiers in een maand tijd zijn afgehandeld, moet het toch mogelijk zijn om tegen eind dit jaar alle uitbetalingen te doen. Voor elk getroffen bedrijf gaat het over een bedrag van 20.000 euro, en dat kan de landbouw zeker gebruiken.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp.a): Ik sluit me aan bij de voorgaande sprekers. Ik denk dat veel land- en tuinbouwers vandaag het water aan de lippen staat. Het zijn heel

uitzonderlijke omstandigheden geweest. Vorig jaar was er wateroverlast, vooral de fruittelers werden vervolgens getroffen door de windhoos, nadien was er de vorst en nu de droogte.

Minister-president, ik weet dat u veel inspanningen doet: 10 bijkomende personeelsleden en een budgetverhoging voor dit jaar. Een aantal maanden geleden hebt u op vraag van mezelf en andere collega's aangekondigd dat u de dossiers van de fruittelers met voorrang zou behandelen omdat zij meermaals waren getroffen. U zei net dat het over 151 dossiers gaat, die nu allemaal bij de experts liggen. Hebt u er zicht op of die nog dit jaar worden afgehandeld, specifiek wat de fruittelers betreft?

Minister-president Geert Bourgeois: Wat dat laatste betreft, neem ik aan van wel, maar na de experten moeten nog een aantal andere stappen worden gezet. Om onbegrijpelijke redenen is in de federale wetgeving opgenomen dat al die dossiers naar de gouverneur moeten. Eerst moet ik een akkoord hebben van de schadelijder, die kan ook een tegenexpertise vragen. Wanneer alles terugkeert, wordt het fiat gegeven voor de betaling. Mijn ervaring is dat er toch 2 tot 2,5 maanden verlopen tussen het akkoord van mijn diensten en de finale uitbetaling. Tot nu toe zijn er 151 dossiers ingediend, maar er kunnen er nog komen. We hebben gezegd dat we die bij voorrang zullen behandelen.

Ik ga ervan uit dat ze dit jaar nog zullen worden betaald.

Voor de rest begrijp ik dat er hier een soort opbod heerst, om te zeggen dat je nog meer middelen moet uittrekken en dat je moet proberen om die mensen nog sneller uit te betalen. Maar wij doen daar fantastische inspanningen voor. Vergelijk eens met hoelang de afhandeling vroeger onder de federale wetgeving duurde. Mensen moesten jaren wachten op een behandeling. Wij doen al het mogelijke daarvoor. Ik heb de effectieven opgetrokken omdat er een uitzonderlijke situatie was. Maar, collega's, daar zijn grenzen aan. De regering heeft de collectieve beslissing genomen om voor dit jaar het bedrag op te trekken tot 57,8 miljoen euro. Daar komt nog een gelijkaardig bedrag bij in 2018. Maar er zijn grenzen aan wat budgettair mogelijk is. Het gaat over bedrijfsrisico's die wij met de collectiviteit vergoeden. Er zijn andere schadeleiders die niet-landbouwer zijn en die daar niet voor in aanmerking komen, toch niet in die grote mate. We zijn ook een uitzondering binnen Europa. In andere landen, zoals Nederland, moet je privé-verzekeringen afsluiten. Wij doen dat met budgettaire inspanningen van iedereen. Er is daar een groot besef van urgentie. Ik begrijp dat men aandringt op snellere betaling. Wij doen al het mogelijke binnen de grenzen van wat budgettair en administratief mogelijk is. Ik heb ook dat decreet aangepast. Zo zullen toekomstige behandelingen sneller kunnen gaan. Maar ik zit in de wetgeving en de procedure die er nog altijd is. Niets is digitaal, het begint met het opsturen van meer dan zesduizend ontvangstbevestigingen, controle op de volledigheid, terugsturen: een hele procedure die we moeten doorlopen. Ik vraag u begrip op te brengen voor de contouren waarin we werken. Dit is de federale wet die we hebben geërfd. Ik zei al dat ik alle mogelijke maatregelen heb genomen om dat in de toekomst sneller te laten gaan.

Voor de rest, collega's, weet u dat het principe is: 'first in first out'. Ik houd daar de hand aan. Mensen die snel hun dossier hebben ingediend, worden het eerst behandeld. We hebben een uitzondering gemaakt voor de fruitteelt omdat die mensen opeenvolgend getroffen waren door tegenslagen: de rampen, het embargo van Rusland, de grote schadeposten van vorig jaar, de vorstschade die erbij gekomen is. Dat doen we heel consequent. De regel 'first in first out' kunnen we niet wijzigen omdat hij zo bepaald is.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister-president, u spreekt over bedrijfsrisico's, maar ik wil u er toch op wijzen dat wanneer het Rampenfonds tussenkomt, het per definitie gaat over niet-verzekerbare risico's. Die mensen hebben dus geen verzekering kunnen afsluiten. Hier zijn die niet-verzekerbare risico's de uitzonderlijke weersomstandigheden. U hebt inderdaad een inspanning gedaan voor de fruittelers, waarvoor dank, maar we stellen nu vast dat de mensen, de land- en akker- en tuinbouwers, vooral in West-Vlaanderen maar ook in Oost-Vlaanderen, Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant, vandaag getroffen zijn door de droogte. Daarmee komen wij in dezelfde situatie als die waarin de fruittelers zaten: opeenvolgende risico's en calamiteiten. Dus komen ze vandaag in de problemen omdat de opbrengst van 2017 ook aan het verdrogen is. *(Applaus bij CD&V en van Stefaan Sintobin)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de implicaties van de veroordeling van de Vlaamse Gemeenschap wegens te weinig gon-begeleiding (geïntegreerd onderwijs) van kinderen met een beperking

ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de zorgondersteuning voor kinderen met een beperking in het kader van M-decreet

ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de gevolgen van een vonnis van een Brusselse rechtbank dat individuele en rechtstreekse ondersteuning oplegt voor kinderen met een beperking in het gewoon onderwijs en de precedentwaarde die het schept

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, we zijn vandaag 5 juli. Dat is normaal de dag waarop leerkrachten, leerlingen, ouders en directies genieten van een welverdiende zomervakantie, maar niet dit jaar. Het onderwijsveld is door het nieuwe ondersteuningsmodel in complete chaos en onzekerheid gestort. Daarenboven is daar nog een bom bovenop gegooid door een Brusselse rechtbank, die heeft geoordeeld dat Vlaanderen blinde scholieren discrimineert. Het komt erop neer dat de rechtbank oordeelt dat Annelies, Laura en Freya, die drie blinde scholieren, die les volgen in het gewoon onderwijs, onvoldoende ondersteuning krijgen. Om hun gelijke onderwijskansen te geven, moet de Vlaamse Regering in meer ondersteuning voorzien.

In plaats van 6 uur zou dat 10 of zelfs 17 uur moeten zijn. De Vlaamse Regering is dus in gebreke gesteld en zal een dwangsom moeten betalen om ervoor te zorgen dat die kinderen gelijke onderwijskansen krijgen. Minister, dit schept een enorm precedent. Het betekent dat ouders dus via de rechtbank de ondersteuning zouden afdwingen waarop ze recht hebben. Minister, ik denk dat u dat niet wilt en dat dat absoluut niet goed zou zijn. Is dat waar we naartoe willen in Vlaanderen? Willen we die weg opgaan? Ik denk het niet.

Minister, wat zijn de implicaties van deze uitspraak en wat gaat u doen om te verhinderen dat in september ouder na ouder naar de rechtbank zal stappen voor de ondersteuning waarop hij recht heeft volgens internationale verdragen, volgens verdragen die wij ook hier in Vlaanderen hebben ondertekend? *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Minister, de context is geschetst door collega Meuleman. We hebben hier naar mijn aanvoelen eerlijk gezegd te veel op een drafje op 7 juni een nieuw zorgondersteuningsmodel goedgekeurd. Daar zitten een aantal belangrijke pijlers in, zoals de ondersteuning en versterking van leerkrachten, maar ook de pijler van individuele omkadering, individuele zorg voor leerlingen die dat echt nodig hebben. We hebben dat rugzakprincipe ingeschreven voor leerlingen die doof zijn, leerlingen die blind zijn, leerlingen uit type 2 en type 4 van het buitengewoon onderwijs. Vandaag zegt de rechter echter inderdaad dat 2 uur, 4 uur, 6 uur geïntegreerd onderwijs (gon) eigenlijk niet genoeg zijn om jongeren met een visuele handicap echt te kunnen begeleiden.

Minister, mijn vraag is dus eigenlijk heel concreet: hoe gaat u ervoor zorgen, met het zorgondersteuningsmodel dat we hier hebben goedgekeurd en dat te snel moet worden uitgerold, wat op dit moment voor chaos op het terrein zorgt, dat op 1 september elk kind ook individueel de zorg krijgt waarop het volgens zijn eigen beperking, handicap en vooral zorgnood recht heeft?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): De collega's hebben het al geschetst. Er is een uitspraak van een rechter. Die rechter zegt in zijn vonnis letterlijk hoeveel uur elk kind moet krijgen: 10, 13 en 17 uur, op basis van het verzoek. Wat is de kwestie die zich voordoet? We kijken ook wat naar het verleden en naar de toekomst. De rechter heeft immers een vonnis geveld op basis van de regelgeving van het verleden. We hebben hier in dit parlement een nieuw ondersteuningsnetwerk goedgekeurd. Ik begrijp de klacht van die ouders dat 2 uur krijgen gedurende twee jaar te weinig is, niet volstaat, maar dat is net waar die nieuwe ondersteuningsnetwerken met die flexibiliteit op willen inspelen. Dat is de sterkte van die ondersteuningsnetwerken. Ik denk dus dat we met het nieuwe decreet inderdaad al een aantal problemen oplossen.

De vraag rijst echter wel, en dat is de vraag die ook ouders stellen, hoe ouders nu kunnen weten wat hun kind zal krijgen en wie dat zal doen. Dat is de vraag die ouders inderdaad terecht stellen, nu zeker met deze vakantie. Dat is het debat van deze ochtend. Ik denk dat we inderdaad moeten verhinderen dat iedereen nu naar de rechtbank stapt om voor zijn kind x-aantal uren te kunnen krijgen, want dan zijn we natuurlijk vertrokken voor iets zeer raars, namelijk dat mensen die naar de rechtbank stappen, uren krijgen, en dat anderen geen uren krijgen.

Natuurlijk, hoe komt het nu dat er enigszins een malaise is? Dat mogen we toch ook wel duidelijk zeggen. We hebben een decreet gemaakt met een aantal richtlijnen erin. We stellen vast op het terrein dat een aantal van die richtlijnen worden genegeerd. Minister, wij hebben dus toch wel de heel concrete vraag: op welke manier kunt u er nu voor zorgen dat ouders worden betrokken, dat ze weten waar ze aan toe zijn en dat we vermijden dat iedereen naar de rechtbank gaat stappen om die rugzak van individuele uren die we nu enkel hebben ingeschreven voor de types 2, 4, 6 en 7, ook te gaan afdwingen voor alle andere types?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik dank de leden voor deze vragen. Ik wil eerst eventjes het geheugen opfrissen. Een paar jaar geleden, op het einde van vorige legislatuur, is hier het al veel besproken M-decreet goedgekeurd. Dat was op initiatief van een socialistisch minister, die terecht uitvoering wou geven aan een VN-resolutie die we allemaal hadden goedgekeurd en die ervoor moet zorgen, wat zeer lovenswaardig is, dat kinderen naar het gewoon onderwijs kunnen gaan als dat kan, maar dat er, als dat moet, ook een mogelijkheid blijft dat kinderen naar het buitengewoon onderwijs gaan.

Op het ogenblik van de goedkeuring van het decreet was er niet in middelen voorzien, maar er werd wel gezegd dat elke euro die we winnen doordat een kind niet meer naar het buitengewoon onderwijs gaat – want de omkadering in het buitengewoon onderwijs en de werkingsmiddelen zijn veel sterker – zouden inzetten in het gewone onderwijs. Dat is de waarborgregeling. Er was gepland dat die waarborgregeling pas één jaar na de inwerkingtreding van het M-decreet van start zou gaan. Wat hebben we gedaan met de huidige meerderheid, zonder sp.a? We hebben de waarborgregeling een jaartje vroeger laten starten, omdat we zagen dat mensen al een tijdje bezig waren met het meer laten participeren van hun kinderen in het gewone onderwijs en minder in het buitengewone onderwijs. Die waarborgregeling heeft ertoe geleid dat we vanaf 1 september meer dan 25 miljoen euro extra kunnen inzetten voor de begeleiding van kinderen met specifieke zorgnoden in het gewone onderwijs. Daarenboven gaan we ook naar een nieuwe manier van ondersteunen. Die nieuwe manier is totaal anders dan de oude. Ze is een dikke week geleden goedgekeurd in het parlement. Wat is het verschil tussen het oude en het nieuwe? Vroeger stond het vrij strak en strikt vast hoeveel ondersteuning een kind kon krijgen. Nu gaan we naar een ondersteuning op maat van het kind. Het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) bekijkt samen met de ouders – dat staat expliciet in het decreet – en samen met de school wat de optimale ondersteuning is voor het kind. Voor blinde kinderen, dove kinderen en kinderen van het type 2 hebben we expliciet ook voorzien in rugzakgeld. Dat betekent dat die kinderen zeker kindvolgende ondersteuning krijgen. Al die principes zijn mooi opgesomd in het decreet.

Er is inderdaad ook afgesproken dat scholen voor gewoon onderwijs en scholen voor buitengewoon onderwijs moeten samenwerken. Ze hadden tot 30 juni de tijd om zich te verenigen in een netwerk. Ze hebben dat allemaal gedaan. Ik heb ondertussen al die netwerken binnengekregen. Tegen eind deze week zullen we aan die netwerken de nodige middelen toekennen. Op dat moment is het perfect mogelijk dat binnen alle netwerken, alle kinderen – niet alleen de kinderen die een attest hebben, maar alle kinderen – ondersteuning krijgen op een soepele wijze.

Verandering, en verandering in onderwijs brengt altijd wat onrust mee. Ik vind dat we alles op alles moeten zetten om dat nieuwe model alle kansen te geven. We moeten ervoor zorgen dat dit nieuwe model op 1 september operationeel is. Mevrouw Meuleman, ik heb uw oproep deze morgen gehoord. Als u vraagt dat op 15 augustus alle steunpunten, overal, opengaan, dat ouders daarnaartoe kunnen en dat de steun kan worden berekend, dan hebt u honderd procent gelijk. Ik steun u daarin en ik zal er ook voor zorgen dat dat gebeurt. We hebben contact opgenomen met de netwerken. Zij zullen daarvoor zorgen, allemaal. Mevrouw Gennez, u zegt: veel ouders weten van niets. Eigenlijk hoeft dat niet zo te zijn. Alle scholen, alle individuele scholen van Vlaanderen hebben hun gon-uren teruggekregen. Dat betekent dat zij nu in staat zijn om zekerheid te geven aan de kinderen die dit jaar ondersteuning krijgen: zij zullen volgend jaar ook ondersteuning krijgen. Zelfs aan de ouders wier kind aan het einde van de jaren van ondersteuning zat in de oude regeling, kunnen in de toekomst ondersteuning krijgen. Uiteraard – het is de eerste keer dat het zo gebeurt – zal er moeten worden gekeken hoe de ondersteuning gebeurt. Daarvoor slaat men op het terrein de handen in elkaar.

Werkzekerheid, nog zo'n punt, is eigenlijk ook gegarandeerd voor volgend schooljaar. Alle gon-leerkrachten kunnen blijven werken, maar ik stel ze niet aan. De netwerken stellen ze aan. De scholen voor buitengewoon onderwijs kiezen hun personeel. Soms blijven dat dezelfde mensen, soms wijzigen die mensen van functie.

Dan komen we bij het vonnis dat gevelde is door de Brusselse rechter. Ik hoor een van de parlementsleden het argument inroepen dat het vonnis is gevelde wegens de chaos die de Vlaamse Regering creëert. Dat is absoluut onjuist. Er zijn ouders naar de rechtbank gestapt op basis van het vroegere systeem, waarbij het aantal uren ondersteuning dat werd gegeven – het staat ook zo geargumenteed in het

vonnis – vrij gelimiteerd is. De rechter zegt dat als men zo gelimiteerd, zo gestandaardiseerd, ondersteuning geeft aan blinde kinderen en er geen flexibiliteit mogelijk is, dat gelijk staat aan een gebrek van een wil tot redelijke aanpassingen. Dat is net de reden waarom we het systeem hebben veranderd. Vanaf 1 september wordt de steun flexibel, kan de steun flexibel worden ingezet, wat betekent dat alle kinderen die ondersteuning nodig hebben, samen met de ouders en de scholen kunnen kijken wat voor hen de beste ondersteuning is.

Ik heb ondertussen advies gevraagd bij onze raadsman die dit dossier heeft begeleid. Hij heeft ons aangeraden om beroep aan te tekenen tegen het vonnis van de rechter. Ik zal ook uitleggen waarom hij dat heeft gedaan. Hij heeft dat niet gedaan op basis van het feit dat kinderen geen recht hebben op ondersteuning, integendeel. Ik heb net gezegd dat we een nieuwe regeling hebben die er moet voor zorgen dat er flexibiliteit in de ondersteuning mogelijk is. De rechter heeft zich natuurlijk in de plaats gesteld van de school, van de overheid. Hij heeft gezegd: jij krijgt zoveel uren, jij zoveel. Dat, zo meldt onze advocaat, is een overschrijding van zijn bevoegdheid. Het is de school, het netwerk dat bepaalt hoeveel ondersteuning een kind nodig heeft en niet de rechter.

Ik heb dit advies gisterenavond gekregen. Ik deel het nu met u allen. We zullen ons nu samen bezinnen of we effectief beroep zullen aantekenen of niet. De argumenten zijn toch van die aard dat ze het belang onderstrepen dat er moet worden gegeven aan de netwerken zelf om de ondersteuning laagdrempelig, dicht bij de ouders aan te bieden en ervoor te zorgen dat die kan variëren van kind tot kind.

We zullen alles doen wat we kunnen om ervoor te zorgen dat al wie ondersteuning nodig heeft op 1 september, die ook zal krijgen. Nu roepen dat ondersteuning wegvalt of wordt afgeschaft, is een brug te ver.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ik ben er echt van overtuigd dat het nieuwe ondersteuningsmodel het recht op ondersteuning voor ouders en leerlingen niet sterker verankert dan het M-decreet dat deed of dan wat in de periode daarvoor gebeurde. De rechter zal misschien niet kunnen vastleggen hoeveel uren ondersteuning er exact moet worden gepland, maar het recht op voldoende ondersteuning om ten volle te participeren, dat ligt wel vast in internationale verdragen. Dat deel van het vonnis zal echt blijven staan.

Minister, u moet sommige zaken zeker doen om de rechten van ouders op ondersteuning te verankeren. U zult een aantal zaken moeten doen om ervoor te zorgen dat er voldoende ondersteuning is. Nu ben ik er zeker van dat de middelen niet zullen volstaan en dat er wachtlijsten zullen komen aan het zorgloket in onderwijs, naast de wachtlijsten die er al zijn in welzijn. Minister, ik wil inderdaad duidelijkheid op 15 augustus. Dit zijn heel belangrijke zaken. De onrust die er nu heerst, de e-mails die ik ontvang, dit mag u echt niet onderschatten. *(Applaus bij Groen)*

Caroline Gennez (sp.a): Minister, ik heb u dit voorbeeld al eens gegeven: Steve uit Ieper, de papa van een autistische jongen, heeft ons een mail gestuurd die ik u heb geciteerd. Hij heeft op dit moment geen verslag. Hij wendt zich tot het CLB in zijn streek. Het CLB zegt dat het vanaf 1 september niets meer voor hem kan doen, dat ze in die zorg niet kunnen voorzien, dat ze zich door de chaos beperken tot de jongeren die wel al een verslag hebben. Dat kan toch niet de bedoeling zijn van een nieuw zorgondersteuningsmodel. Dat er ouders aan de alarmbel trekken en dat het CLB wegens de chaos die deze regering heeft gecreëerd echt moet zeggen: sorry, we kunnen het niet garanderen.

Minister, dit is een gemiste kans. Ik zou u echt willen afraden om in beroep te gaan. We moeten hier in het parlement het ondersteuningsmodel dat wordt

uitgerold, verbeteren en versterken. We moeten ervoor zorgen dat elke leerkracht de zorg kan geven en vooral elke leerling de zorg kan ontvangen om een geslaagde schoolcarrière voort te zetten.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, waar ik vooral naar kijk in dit dossier over dit vonnis, is hoe het komt dat die ouders in kortgeding naar een rechter zijn moeten gaan: omdat in het decreet voor specifieke onderwijsbehoeften twee zaken zijn ingeschreven.

Een: dat ouders betrokken moeten zijn bij handelingsgerichte diagnostiek. Wat wil dat zeggen? Op het moment dat er inderdaad wordt vastgesteld, de school en het CLB, dat er nood is aan ondersteuning, dat ouders betrokken moeten zijn. Ik vrees dat die ouders niet betrokken zijn. Ook het voorbeeld van uw Steve, collega Gennez, ik denk dat die niet betrokken is. Ik denk dat we er dus meer moeten op wijzen dat ouders moeten worden betrokken en voorwaar worden betrokken.

Twee: als het dan toch niet loopt zoals het moet lopen, staat ook in het M-decreet dat er twee mogelijkheden zijn voor ouders. Een klachtenprocedure bij het CLB of naar de Vlaamse bemiddelingscommissie. Ja, daar hadden die ouders eigenlijk eerst moeten aanklaarten, zeer laagdrempelig, om te spreken over hoe het kan worden opgelost.

Een laatste punt is dat we ook welzijn hierin moeten meenemen. Natuurlijk, als iemand 17 uur ondersteuning krijgt omdat hij blind is, ja, dat zal niet allemaal onderwijs zijn, maar ook een deel van welzijn. Minister, kunnen we daar niet mee voortwerken?

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Kathleen Helsen (CD&V): Minister, wat het vonnis aantoont, is dat de oude regeling die er was, haar grenzen bereikt had en dat het dringend noodzakelijk was om tot een nieuwe regeling te komen. Die nieuwe regeling hebben wij een aantal weken geleden in dit parlement getroffen. Het is nu aan het onderwijsveld om deze nieuwe regelgeving op een goede manier te implementeren. Ik zou gewoon willen vragen om goed toe te kijken op de implementatie van de nieuwe regelgeving in het ondersteuningsmodel dat wij hier hebben goedgekeurd, zodat dit goed gebeurt en dat ouders daar zeer nauw bij worden betrokken.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Ik denk dat iedereen begrip voelt voor ouders die het beste willen voor hun kind. Je kunt het die ouders niet verwijten dat ze naar de rechtbank gestapt zijn.

Maar het laatste wat de heer Daniëls heeft gezegd in zijn tweede repliek, willen wij vanuit onze fractie onderlijnen. We moeten ons de vraag stellen: als de zorgnetwerken of een rechtbank zeggen dat een kind meer recht heeft op ondersteuning, meer uren dan nu, moeten het voor al die uren die men wil, dan mensen zijn die uit het onderwijs komen? Moet het altijd pedagogisch personeel zijn? Moet het altijd paramedisch personeel zijn dat kinderen begeleidt? Als het gaat over vervoer of verzorging van kinderen met bijzondere noden die in het gewone onderwijs les willen volgen, denk ik dat het terecht is dat we met de collega's van Welzijn bekijken wat er kan gebeuren via persoonsvolgende financiering. Want dat is het Vlaamse antwoord op het internationale verdrag om mensen met een handicap beter te laten participeren aan de maatschappij. Dit is iets dat onderwijs niet alleen kan doen. Het overstijgt wat ons betreft de materie van het M-decreet en van het ondersteuningsnetwerk.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik dank u.

Mevrouw Meuleman, mevrouw Gennez, ik ben het op één punt roerend met jullie eens. Kinderen met specifieke zorgnoden die les volgen, niet in het buitengewoon, maar in het gewoon onderwijs, hebben recht op voldoende ondersteuning. Daarmee ben ik het absoluut eens. Ik denk dat elke fractie in dit halfroond dat vindt. De vraag is alleen: hoe definieer je het begrip 'voldoende'?

Mevrouw Gennez, u zegt dat je geen beroep mag aantekenen, want de enige die het begrip 'voldoende' kan bepalen, is de rechter in kort geding, en die kan zeggen: 'Gij 10 uur, jij 17 uur, jij 14 uur.' Ik ben het daar niet mee eens. Wie kan er bepalen wat voldoende is? Het centrum voor leerlingenbegeleiding, de ouders en de school samen. En het is mogelijk dat ouders vinden dat het nog te weinig is. Dan moeten ze een plaats hebben waar ze met hun klacht terecht kunnen. Maar ik vind het niet normaal – niet normaal – dat een rechtbank gaat bepalen hoeveel uren begeleiding of steun een kindje moet krijgen in het gewoon onderwijs. Dat is de taak van de school, samen met de ouders.

En dat is de reden, mevrouw Gennez, waarom ik wel overweeg om hoger beroep aan te tekenen. Niet vanuit de intentie dat kinderen geen recht hebben op ondersteuning, maar net vanuit de bezorgdheid 'laat ons er vanaf 1 september samen voor zorgen dat dichtbij waar het kind schoolloopt, kan worden bepaald wat de nood aan ondersteuning is'.

En collega's, ik zou nog een stapje verder willen gaan. Je kunt kinderen ondersteunen, maar we hebben ook de afspraak gemaakt dat we de leerkrachten zullen ondersteunen. Voor sommige types van kinderen is het veel belangrijker dat de leerkracht weet hoe het kind functioneert in een groep en dat de leerkracht ondersteund wordt, dan het kind zelf. Je kunt voor sommige kinderen – ik denk bijvoorbeeld aan sommige kinderen met autisme – betere resultaten bereiken als de hele klas meewerkt en goed weet wat er aan de hand is, dan als je dat kindje twee of drie uur uit de klas haalt en er individueel mee aan de slag gaat en dan denkt dat alle problemen opgelost zijn.

We zullen dus ook in het aanbieden van ondersteuning die flexibiliteit moeten vinden. We zullen moeten leren om daarmee om te gaan. Er zal expertise moeten worden opgebouwd.

Maar, collega's, van één iets ben ik echt overtuigd: de nieuwe regeling is beter dan de oude. En daarin verschil ik van mening met mevrouw Meuleman. Weet u, collega Meuleman, dat vorig jaar en ook dit schooljaar de waarborgregeling zoals we ze hadden uitgewerkt, ervoor zorgde dat je op sommige plaatsen in Vlaanderen kon samenwerken en extra steun geven en op andere plaatsen niet, omdat scholen nog niet in een netwerk zaten? Nu zorgen we ervoor dat elke school aangesloten is bij een netwerk, dat er dus voor elk netwerk middelen zullen zijn en dat die middelen ten behoeve van kinderen kunnen worden ingezet. Ik vind dat persoonlijk een zeer goede evolutie.

Ik besef en ik begrijp collega's, dat de datum waarop dit decreet is goedgekeurd, inderdaad voor spanningen kan zorgen op het terrein. Maar ik zal samen met mijn administratie alle hens aan dek blijven zetten om ervoor te zorgen dat die schoolstart ordentelijk kan gebeuren. Nogmaals, als je kijkt naar de overgangstermijn en de overgangsmaatregelen die we hebben genomen, dan is het voor scholen ook nu al mogelijk om, zeker aan ouders die wel al ondersteuning hebben gekregen, de nodige rust te brengen.

Onderwijs is bij uitstek mensenwerk en dat zal het ook altijd blijven. We kunnen hier, in het Vlaams Parlement, duizenden regels goedkeuren, maar het zijn de mensen op het terrein die met de regels aan de slag zullen gaan.

Ik deel de bekommernis van sommigen die denken dat niet alles wat nu gebeurt, in het belang van het kind gebeurt. Als elke leerkracht en elke schooldirectie de netwerkvorming en de netwerksamenwerking benadert vanuit het belang van het kind, wat velen doen, moeten we met 40 miljoen euro aan bijkomende middelen veel meer kunnen doen dan wat we vorig jaar of twee schooljaren geleden hebben gedaan. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, de mails die ik ontvang, gaan niet over het M-decreet, maar over het nieuw ondersteuningsmodel. Ik heb deze mail ontvangen: "Verontrustend nieuws gekregen over de hervorming betreffende de gon-begeleiding. Onze zoon Victor, elf jaar, vijfde leerjaar, heeft volgend jaar geen recht meer op zijn huidige gon-begeleidster. Mevrouw, alstublieft, maak het verschil. Laat hem en vele andere kinderen niet stikken. Vraag aan mevrouw Crevits om de ouders en de kinderen te laten primeren."

Volgens u zal het nieuwe ondersteuningsmodel alles tegen 1 september 2017 oplossen. Het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi), uw eigen administratie, heeft een interne nota gemaakt met daarin twaalf pagina's vol knelpunten waarop het decreet geen antwoord biedt. Ik roep u op om een bijkomende commissie Onderwijs bij elkaar te roepen en om ons dat document van het AgODi te bezorgen met daarin die twaalf pagina's aan knelpunten die nog tegen 1 september 2017 moeten worden opgelost. Ik heb het nog niet te pakken kunnen krijgen. U moet ervoor zorgen dat we hier samen naar kunnen kijken en dat kunnen oplossen. Dit is onverantwoord beleid. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Minister, ik hoor hier een wonderbaarlijke vermenigvuldiging van de middelen. Ik ga ermee akkoord dat u in 15 miljoen euro meer hebt voorzien. We hebben u daarvoor ook gefeliciteerd. Ondertussen is dat 40 miljoen euro geworden. U rekent zich rijk, maar helaas voelen de mensen op het terrein dat niet zo aan.

Mevrouw Meuleman, u hebt terecht aangehaald dat dit zorgondersteuningsmodel holderdebolder tot stand is gekomen. De ouderorganisaties zijn hier onvoldoende bij betrokken. Dit model kan niet garanderen dat elk kind op 1 september 2017 de zorg zal krijgen dat het verdient.

Minister, we moeten de koppen opnieuw bij elkaar steken en dit verbeteren. Indien u nog ergens bijkomende middelen vindt, zullen we dat graag zien. U kunt daarvoor op onze steun rekenen. Ik zou niet durven zeggen wat mevrouw Krekels vandaag in De Tijd heeft verklaard. U bent een wereldvreemde minister van Onderwijs en voor iemand die ervan overtuigd is dat onderwijs mensenwerk is, kunt u eigenlijk veel beter uw mensen, de leerkrachten, de directies, de leerlingen, de ouders en alle netwerken, steunen. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Volgens mij moeten we vooral op het operationele inzetten, want daar gaat het om. We moeten de ouders informeren. Het is niet juist dat ouders die nu gon-ondersteuning krijgen en volgend jaar een tweede keer gon-ondersteuning zouden krijgen, nu het antwoord krijgen dat ze het niet weten en dat het niet zo zal zijn. We moeten die ouders duidelijk maken dat die zorg zal worden gecontinueerd.

Uw laatste punt klopt absoluut. We moeten werken in het belang van het kind. We moeten eindelijk stoppen met werken in het belang van middelen die tussen

koepels zouden schuiven en dergelijke. Het is larie dat een kind niet verder kan worden ondersteund omdat het een ander ondersteuningsnetwerk is. Er staat dat middelen kunnen worden overgedragen. We moeten die zaken onder de aandacht brengen. We hebben het rugzakprincipe ingeschreven. Dat is een rugzak die eraan hangt en we moeten ervoor zorgen dat die eraan blijft hangen. We doen met onze fractie toch de oproep om de flexibiliteit en de sterke punten van het ondersteuningsnetwerken te bewaken en om de ouders hier actief bij te betrekken, goed te informeren en niet vanwege een machtsspel te laten desinformereren door sommigen partners op het veld. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Vera Celis aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het toenemend aantal leerlingen dat niet het Nederlands als moedertaal heeft

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Vera Celis (N-VA): Voorzitter, op 30 juni 2017 verscheen in het Nieuwsblad een artikel van Kind en Gezin waarin stond dat ruim een kwart van de nieuwgeboren baby's, de nieuwgeboren Vlamingen, niet het Nederlands als thuistaal heeft. Concreet gaat het om 18.000 pasgeborenen. Uiteindelijk is dit geen nieuw gegeven. Naar aanleiding van een aantal vragen om uitleg en actuele vragen hebben we de kennis van het Nederlands al regelmatig in de commissie en tijdens plenaire vergaderingen behandeld.

Ook het PISA-onderzoek (Programme for International Student Assessment) en de TIMMS-onderzoeken (Trends in International Mathematics and Science Study) geven geregeld weer dat de kennis van het Nederlands zo fundamenteel is voor de kennis van de taal, maar zeker ook om de hypotheek op de schoolcarrière absoluut te minimaliseren. Het is zo belangrijk dat een kind heel vroeg kan worden meegenomen in de kennis van de onderwijstaal. Later kan het eventueel ook nog parten spelen op de arbeidsmarkt, maar ik wil mij vandaag beperken tot het onderwijs.

Minister, kennis van het Nederlands is zo fundamenteel belangrijk om een diploma te verwerven, om die plaats te vinden op de arbeidsmarkt. En daarom is mijn vraag: welke inspanningen kunt u nog leveren om die cruciale kennis van het Nederlands bij kinderen en jongeren toch nog te versterken?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Bedankt voor uw vraag, collega Celis. U weet dat wij met deze regering in deze legislatuur heel hard inzetten op de kennis van het Nederlands. Dat is de reden waarom we onder andere aan de kleuterscholen die anderstalige kleutertjes krijgen, 950 euro extra werkingsmiddelen geven. Dat is nu het tweede schooljaar dat dat gebeurd is. Het biedt een kader voor kleuterscholen, het biedt extra mogelijkheden om rond die taal effectief te gaan werken.

U weet dat wij ook in het kader van de hervorming van de kinderbijslag die ouders die hun kindjes naar school sturen, een duwtje in de rug willen geven, als je op tijd je kindje naar de eerste en vervolgens naar de tweede kleuterklas laat gaan. Ik zie nog heel veel opportuniteiten in de lerarenopleiding, omdat het Nederlands aanleren aan kinderen die thuis Nederlands spreken, iets helemaal anders is dan Nederlands aanleren aan kinderen die thuis geen Nederlands spreken. Die meertaligheid die kinderen hebben, kunnen we perfect heel positief gebruiken. Het zou goed zijn dat leerkrachten in opleiding ook didactiek meekrijgen om met die anderstaligheid om te gaan, en er zo mee te helpen voor zorgen dat kinderen sneller Nederlands kennen.

Een maatregel die voor mij bijzonder cruciaal is, mevrouw Celis, is wat de parlementsleden aan het bediscussiëren zijn rond de basisgeletterdheid. We mogen er niet van uitgaan dat kinderen na de lagere school allemaal voldoende Nederlands kennen. Ook in het secundair onderwijs moet men volop blijven gaan voor die voldoende beheersing van die basis in het Nederlands, vandaar dat die term 'basisgeletterdheid' ook voor het Nederlands in het secundair onderwijs er wat mij betreft heel snel moet komen, en dat we moeten zorgen dat alle jongeren over die lat raken.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Vera Celis (N-VA): Bedankt voor uw antwoord, minister. Het verhaal begint inderdaad zeker bij de kleuters en bij de kleuterparticipatie. We hebben al enorm ingezet om die kleuterparticipatie, die goed zit, toch nog te maximaliseren. Ik weet dat u daar ook financiële middelen tegenover hebt gesteld om de kleuterparticipatie nogmaals te bevorderen. Als we naar de cijfers kijken, Vlaanderen-breed, dan zien we dat 'thuis taal niet Nederlands' in een aantal centrumsteden de laatste tien jaar is verdubbeld. De inspanning die geleverd wordt, is oké, maar ik denk dat we daar toch nog een stukje zullen moeten versterken.

Het is ook zeer belangrijk dat het gemonitord en opgevolgd wordt. Er worden heel wat inspanningen geleverd, maar wat dat op het terrein met zich meebrengt als resultaat, is niet altijd heel goed gekend. Sommige scholen weten daar heel goed weg mee – ik denk aan taalbad en aan taalscreening – maar voor sommige blijft dat toch nog problematisch. Dus zeker eens nakijken wat dat effectief op het terrein betekent, dat moeten we meenemen.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Minister, het punt dat u terecht maakt, is dat er al heel veel werk gedaan is in dit huis, maar dat er misschien de komende weken of maanden nog een sluitstuk kan komen. Het is heel belangrijk dat u gezegd hebt dat in het akkoord over het secundair onderwijs voor het eerst de term 'basisgeletterdheid' zit. En zeer specifiek rond het Nederlands hebben we daar grote ambities in Vlaanderen.

Midden in de besprekingen zittende, denk ik dat we die basisgeletterdheid effectief ook vroeger mogen leggen, niet de eindbasisgeletterdheid, maar de stappen ernaartoe. Dat is belangrijk, omdat wij ons uitspreken over wat er bereikt moet worden. Maar hoe het bereikt wordt, ligt bij de inrichters van onderwijs. Het zou voor de modernisering van een aantal pedagogische methoden misschien voor een extra duw in de rug kunnen zorgen, dat wij die ambitie als Vlaams Parlement hoger leggen.

Want een kind in eender welke stad in Vlaanderen dat in een anderstalig gezin opgroeit, heeft er alle baat bij om zo snel mogelijk Nederlands te leren en zo goed mogelijk Nederlands te leren, niet vanuit een superioriteitsgevoel, maar wel omdat het zo belangrijk is voor elke kans die kinderen kunnen nemen via onderwijs.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, evident dat het aanleren van Nederlands op school een prioriteit is. Daarom wil ik twee suggesties doen. Enerzijds is het belangrijk dat leerlingen ook thuis Nederlands proberen te gebruiken naast de vreemde moedertaal. Ik denk dat het decreet Volwassenenonderwijs voor de ouders zeker een opportuniteit is. Anderzijds is het belangrijk om op school meertaligheid te benutten om gemakkelijker Nederlands aan te leren.

Minister, hoe kan de thuistaal ondersteunend werken voor het aanleren van het Nederlands op school zonder de functie van het Nederlands op school zelf in vraag te stellen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, u hebt nuttige aanvullingen gedaan. Collega De Meyer, de rol van het volwassenenonderwijs is niet te onderschatten. U weet dat er ook centra voor basiseducatie zijn die nu ook naar de kleuterschool gaan om na schooltijd samen met de ouders Nederlands te leren. Kleutertjes die anderstalig zijn en hun ouders leren op dezelfde cadans Nederlands, en leren met elkaar te spreken. Er liggen inderdaad ongekennde mogelijkheden die ik daarnet niet had vermeld in de besloten tijdspanne die mij wordt gegeven bij het beantwoorden van de actuele vragen.

Collega Celis, u hebt een zeer terechte vraag gesteld. Ik denk dat we vandaag voldoende benadrukken hoe belangrijk taal is. Ik wil uiteraard ook monitoren, maar ik wil vooral dat we niet permanent rapporteren maar dat scholen actief gebruikmaken van alle mogelijkheden die er zijn. Ik heb al schitterend werk gezien in kleuterklassen waar kinderen die zeer goed Nederlands spreken en kinderen die minder goed Nederlands spreken met elkaar knutselactiviteiten doen en zo snel van elkaar leren. Er zijn echt enorm veel dingen bezig. Ik denk dat alle scholen good practices moeten delen met elkaar. Het Rekenhof heeft er ook op gewezen dat er extra middelen worden gegeven aan scholen die meer anderstalige kinderen hebben, maar in de ene school leidt dat tot veel betere resultaten dan in de andere. We moeten dus echt die goede praktijken delen en we moeten ervoor zorgen dat de middelen maximaal op de terrein worden ingezet.

Collega De Ro, u maakte een niet oninteressante opmerking: moeten we die basisgeletterdheid niet vroeger invoeren? Waar ik mij een beetje zorgen over maak, is dat we weer met een oefening bezig zijn waardoor we pas binnen 12 jaar de leerlingen die nu in het secundair onderwijs zitten, die basisgeletterdheid laten krijgen. We hebben in de nota modernisering ingeschreven – en dat is voor mij zeer interessant – dat in het eerste en tweede middelbaar alle jongeren de drie V's moeten kunnen hebben: verdiepen, verkennen en versterken. Versterken betekent dat scholen tijdens de lessen moeten remediëren. Vandaar dat het voor mij zo belangrijk is dat de basisgeletterdheid in het secundair onderwijs – en wat mij betreft, dat staat ook in de conceptnota, na de eerste graad – wordt gedefinieerd omdat we in die twee jaar zo snel mogelijk moeten kunnen overgaan tot dat versterken. Ik ben dus per definitie niet tegen het vroeger plaatsen, maar ik wil vermijden dat we in een traject geraken waardoor we pas binnen zes, acht, tien jaar effectief maatregelen kunnen nemen. We hebben aan de hand van de PISA-testen gezien dat er nu dringend moet worden ingegrepen, dat jongeren die 15 jaar zijn en de taal totaal niet beheersen, vogels voor de kat zijn om een diploma te halen of om aan werk te geraken. Vandaar dat het voor mij zo cruciaal is dat we starten met de uitvoering van datgene waarover we het eigenlijk eens waren binnen de regering: de basislettergeletterdheid eerste graad.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Vera Celis (N-VA): Minister, ik denk dat we inderdaad de krachten moeten bundelen. De bezorgdheid wordt door iedereen gedeeld. Een goede kennis van het Nederlands is fundamenteel voor een goede schoolcarrière en opent of versterkt de toegangspoort tot de arbeidsmarkt.

We moeten de krachten bundelen. Er is een taak weggelegd zeker voor het onderwijs, absoluut ook voor de aspirant-leerkrachten die moeten leren hoe ze daarmee moeten omgaan. Maar vergeet zeker ook niet de verantwoordelijkheid van de ouders: Nederlands spreken met de kinderen zonder afbreuk te doen aan de eigen taal, Nederlands met hen oefenen om die maximale kennis die ze nodig hebben om het eerste leerjaar goed te kunnen aanvangen, te versterken en te bereiken.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Mercedes Van Volcem aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de forse toename van de wachtlijsten voor sociale huisvesting

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, het is toch wel schrijnend dat de wachtlijsten voor sociale huisvesting een historisch record laten optekenen. U bent zelf OCMW-voorzitter geweest, en ik was ooit schepen van Wonen. Men moet het maar meemaken dat mensen u komen zeggen dat ze de huur niet meer kunnen betalen wegens een faillissement, ziekte of omdat hun ex het onderhoudsgeld niet langer betaalt, en dat u moet antwoorden dat er 124.652 mensen voor u staan. Als u in het ziekenhuis 100 wachtenden voor u hebt, dan vindt u dat veel. Maar 124.000 mensen voor u, met een wachttijd van 1.035 dagen of meer dan 3 jaar: dat komt zwaar aan. Dat is uw schuld en ook niet uw schuld. Want vroeger zijn er maatregelen getroffen die ervoor zorgden dat de wachtlijsten aangroeiden. Ik denk onder meer aan de gewijzigde inkomensvoorwaarden en de gewijzigde huursubsidie, want men moet zich daarvoor inschrijven en 4 jaar op de wachtlijst staan. Wie er 4 jaar op staat, krijgt een huurpremie. Ik wil u waarschuwen, minister. Vandaag zijn er in Vlaanderen 640.000 mensen die een private woning... U hebt de mogelijkheid om ervoor te zorgen dat meer mensen in dezelfde omstandigheden recht hebben en krijgen op dezelfde tegemoetkoming.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, collega's, ik kan u geruststellen: ik heb voldoende kracht om een aantal zaken te veranderen, en dat is ook al gebeurd. Men kan 2016 niet vergelijken met 2015. U weet dat ook. 2015 was een actualisatiejaar: de socialehuisvestingsmaatschappijen hebben toen de personen die niet langer kandidaat zijn of niet langer in aanmerking komen, geschrapt. 2016 is een even jaar, en dan gebeurt er geen actualisatie. In oneven jaren gebeurt dat wel. Er zijn natuurlijk ook bepaalde maatschappelijke evoluties die een impact hebben op de wachtlijsten. Zo stijgt het aantal eenoudergezinnen, alleenstaanden en vluchtelingen. Tussen 2012 en 2014 is het aantal kandidaat-huurders uit niet-EU-landen met 2000 eenheden gestegen. Tussen 2014 en 2016 steeg het aantal met 7500. Dat is toch belangrijke achtergrondinformatie.

U verwees zelf naar het optrekken van de inkomensgrenzen met 13 procent, op het eind van de vorige legislatuur, wat ervoor zorgt dat meer mensen in aanmerking komen voor een sociale woning. Uit de cijfers van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) blijkt dat het aantal toewijzingen elk jaar stijgt en dat de gemiddelde wachttijd niet toeneemt. Dat is natuurlijk een gevolg van het beleid van de Vlaamse Regering: een forse investering in extra sociale woningen – nieuwbouw en renovatie – sinds het begin van deze legislatuur, voor een bedrag van meer dan 2,2 miljard euro. 2016 was een recordjaar: 866 miljoen euro werd vrijgemaakt. Bijkomend zetten we nog meer in op SVK's en ook de leegstand wordt veel beter aangepakt.

Ik sluit af. U weet dat ik tijdens de vorige begrotingsbesprekingen twee keer 220 miljoen euro extra uit de brand heb kunnen slepen. Ik zal dat bij de begrotingsopmaak voor 2018 ook doen.

Die gesprekken worden gevoerd in september. Maar ik wil er wel op wijzen, collega's, en dat is toch wel heel belangrijk, dat we er wel rekening mee moeten houden dat de sector en de huisvestingsmaatschappijen dit zeer fors investeringsvolume moeten kunnen volgen.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Dank u wel voor het antwoord, minister. Ik wist ongeveer wat u ging antwoorden, omdat ik ook al uw excuses had gelezen in de krant. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

Ik vind dat de minister van Wonen nog een tandje bij moet steken. Ik heb u daar al dikwijls van willen overtuigen. Als u op de oude concepten blijft doorgaan met hen die enkel nog nieuwbouwwoningen zetten, en je hebt dan ook infrastructuur nodig, en het duurt zes jaar voor je een sociale woning hebt, en de grond geraakt op, want er is maar 1500 hectare meer, en je moet ook jaarlijks woningen afbreken om er nieuwe te zetten, dan zul je altijd een woningentekort hebben en zullen de wachtlijsten altijd groeien.

Minister, ik pleit ervoor dat er een vorm van verticale rechtvaardigheid komt en ook een horizontale rechtvaardigheid. Wat bedoel ik daarmee? Verticale rechtvaardigheid betekent – daar hebt u in mij een partner – dat sociale woningen moeten dienen voor de mensen die ze het meest nodig hebben. Daar deelt u mijn mening. Horizontale rechtvaardigheid betekent voor mij dat u voor iedereen in dezelfde omstandigheden dezelfde tegemoetkoming moet kunnen doen. Dat kunt u bewerkstelligen met huurpremies. Daar moeten wij als overheid voor staan.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, ondanks de verhoogde budgetten voor nieuwbouw, zijn de wachtlijsten om in aanmerking te komen voor een sociale woning, opnieuw de hoogte in gegaan. Minister, daarom wil ik bepleiten om alle actoren de komende jaren te betrekken. Zo is er dit jaar gewerkt aan een verlaagd btw-tarief voor private ontwikkelaars die woningen of appartementen realiseren, die dan verhuurd worden via een sociaal verhuurkantoor. Mijn vraag is: kunnen er nog andere wegen, andere actoren, andere alternatieven – ik denk bijvoorbeeld aan leegstaande woningen op de gemeentelijke leegstandsregisters – bij de sociale huisvestingsmaatschappijen onderzocht worden om de meest kwetsbare doelgroep op onze woningmarkt te ondersteunen in een zoektocht naar een betaalbare en kwaliteitsvolle woning?

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord

Michèle Hostekint (sp.a): Minister, uit de cijfers blijkt dat het vooral alleenstaanden en grote gezinnen zijn die de stijging van het aantal mensen op die wachtlijst verklaren. Dat is natuurlijk niet toevallig want het zijn ook die mensen die het meeste risico lopen om in armoede te belanden. Het zijn die mensen die het steeds moeilijker hebben om op de private huurmarkt een betaalbare woning te vinden. Het feit dat de wachtlijsten steeds langer worden, is natuurlijk ook een rechtstreeks gevolg van het feit dat de private huurmarkt slecht functioneert.

We hebben hier onlangs nog het advies van de Vlaamse Woonraad gehoord. Naast investeringen in de sociale huisvesting zullen er ook daadkrachtige maatregelen op de private huurmarkt nodig zijn en zal er ook meer ondersteuning nodig zijn voor gezinnen in armoede. Ik ben dus zeer benieuwd naar wat u straks op tafel zult leggen als het gaat over de bijsturing van het Vlaams armoedeplan. Ik ben zeer benieuwd naar wat u op tafel zult leggen wanneer het gaat over het Huurdecreet. Ik heb u hier een paar weken geleden horen zeggen in het debat over het stijgend aantal kinderen in armoede, dat sociale huisvesting en betaalbare huisvesting voor u het antwoord is. Er zullen straks geen excuses meer zijn, zoals mevrouw Van Volcem zegt. Er zal geen actualisatiejaar zijn in 2017. De grote instroom van vluchtelingen zal er niet zijn. Dus, minister, als blijkt dat u dat niet waarmaakt, dan faalt u eigenlijk op twee beleidsdomeinen. *(Applaus bij sp.a)*

Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): Minister, wij delen de bezorgdheid van de vraagsteller voor de volle honderd procent. De wachtlijsten voor sociale woningen groeien en blijven groeien. Dat is ongelooflijk problematisch, in de eerste plaats omdat de meeste wachtenden zich ondertussen inderdaad moeten beredderen op de private huurmarkt, die veel te duur is en veel te beperkt, waardoor, zoals gezegd, heel veel van deze mensen in armoede vallen.

Armoede en huren zijn sterker en worden steeds sterker gecorreleerd met elkaar. U bent de persoon die daar iets kan aan doen. U bent minister van Wonen en minister van Armoedebestrijding en met het Huurdecreet en het armoedepan hebt u de hefboomen in handen om er iets aan te doen.

Minister, mijn oproep aan u is: laat vooral de meest kwetsbaren in onze samenleving niet in de steek, zorg voor een sterke sociale component in het Huurdecreet en voor een grondige bijsturing van het Vlaams armoedepan. Hoor heel helder de oproep van vier partijen hier vandaag, waarvan twee meerderheidspartijen: steek een tandje bij!

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, in sommige steden zijn de wachttijden zo lang opgelopen dat men meer dan vijf jaar moet wachten op een klein appartementje en vaak tien tot vijftien jaar op een grotere woning. Op die manier wordt de sociale bescherming op het vlak van huisvesting volledig onderuit gehaald. Tegelijk stellen we vast dat bijna 27.000 mensen van buiten de Europese Unie op de wachtlijst voor een sociale woning staan. Dat zijn mensen die dan nog eens door allerlei sociale diensten aangemoedigd worden om zich snel kandidaat te stellen voor een sociale woning. Terwijl de Federale Regering een hele rist kansarmen importeert, wordt men op Vlaams niveau geconfronteerd met wachtrijen voor onze sociale voorzieningen. Dus wil ik, omdat mevrouw Van Volcem dat zo vriendelijk vraagt, ook pleiten voor een nieuw concept, met name om onze sociale voorzieningen voor te behouden voor mensen die hier al een tijd verblijven, voor mensen die bijgedragen hebben aan onze sociale zekerheid, zodat de sociale bescherming voor onze eigen mensen op het vlak van huisvesting opnieuw gegarandeerd kan worden.

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Mevrouw Van Volcem, uw vraagstelling stelt me teleur. Ik ben veel meer en beter van u gewoon. U houdt het bij de wachtlijsten voor sociale woningen die aangroeien. Er zijn natuurlijk een kwart meer inschrijvingen op jaarbasis in 2016 in vergelijking met 2012. Dat is een enorme groei, maar toch – en dat zegt u er niet bij – daalt de gemiddelde wachttijd voor een sociale woning.

Wat is er belangrijk voor een kandidaat-sociale huurder? Niet hoeveel er voor en achter hem op die wachtlijst staan, maar wel hoelang hij of zij moet wachten op zijn of haar woning. Die wachttijd daalt en dat zegt u er niet bij, terwijl dat eigenlijk de kern van het verhaal is en het belangrijkste voor die kandidaat-sociale huurder. U gaat ook nog voorbij aan het volgende. Hoe komt het dat die wachttijd daalt? Dat heeft inderdaad te maken met dat Vlaamse beleid, dat wel werkt, want er zijn enorm veel investeringen. Er worden steeds meer nieuwe woningen opgeleverd voor sociale verhuur. Steeds meer woningen worden gerenoveerd, dat vertelt u er allemaal niet bij. Eigenlijk is de essentie van het verhaal dat de gemiddelde wachttijd daalt en toch probeert u hier een sfeer te scheppen alsof het Vlaamse woonbeleid niet werkt, terwijl het tegendeel waar is. *(Applaus van N-VA)*

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: De heer Anseeuw heeft al een groot deel van mijn bijkomend antwoord verwoord, waarvoor dank. Ik heb dat al proberen uit te

leggen, maar ik kan dat niet blijven herhalen als men er doof voor wil blijven. Er is een verschil tussen de cijfers van 2015 en 2016 en die moeten op een verschillende manier geïnterpreteerd worden, naargelang het gaat om een actualisatiejaar of niet. De heer Anseeuw heeft ook zeer terecht gewezen op het feit dat het aantal toewijzingen stijgt en dat de gemiddelde wachttijd niet stijgt. Dat kan toch alleen maar te wijten zijn aan het feit dat er fors wordt geïnvesteerd in het bijbouwen en renoveren van leegstaande sociale woningen en dat dit ook effecten heeft.

Mevrouw Hostekint en mevrouw Moerenhout, ik heb al gewezen op die 2,2 miljard euro die sinds het begin van deze legislatuur zijn aangewend. Daar blijft het niet bij, want de legislatuur duurt nog twee jaar. Daar komen dus nog fors wat middelen bij. Dat is in het verleden nooit gezien, dat zijn recordbedragen. Als u nu zegt dat deze regering niet voldoende doet, dan vind ik dat dit niet met de waarheid overeenstemt.

Mevrouw Taeldeman, wat uw suggesties betreft, zijn er ook nog ander manieren om dat te doen. Ik heb al gewezen op meer kracht voor en meer inzet op de sociale verhuurkantoren. Ik weet dat u dat pleidooi onderschrijft. We hebben ook het concept van het betrekken van private investeerders bij sociale verhuurkantoren. Dat krijgt nu echt wel gestalte. We hebben ook zoiets als het sociaal beheersrecht. We weten dat de lokale besturen daar een grote verantwoordelijkheid in hebben en die ook op zich willen nemen. We zijn ook een kader aan het creëren zodat het voor die lokale besturen ook veel gemakkelijker wordt om dat te kunnen toepassen. Dat is zeer belangrijk in het aanpakken van de leegstand en op die manier kunnen we woningen die leegstonden tegen een sociaal tarief op de markt brengen. Dat is een win-win-situatie.

Mevrouw Van Volcem, ik heb hier geen excuses uitgesproken, ik heb gewoon feiten gezegd. Ik heb realisaties van deze Vlaamse Regering in de verf gezet. Ik heb gezegd wat deze Vlaamse Regering deze legislatuur al heeft gedaan.

U komt hier een pleidooi houden om de huurpremie aan te passen, u hebt dat in de commissie al verschillende keren gedaan, dat is uw volste recht. U zegt eigenlijk: iedereen die op een wachtlijst staat voor een sociale huurwoning moet al vanaf dag één een huurpremie krijgen. Dat betekent 202 miljoen euro extra. Nu, als u mij wilt steunen bij die vraag aan mijn collega van Financiën en Begroting, be my guest. Maar ik denk dat minister Tommelein hierop een zeer duidelijk antwoord zal geven, en hij zal zeggen: 'neen'. *(Applaus bij de N-VA)*

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Ik heb nu maar een minuutje, dat is jammer.

Over de wachttijden, zowel aan de heer Anseeuw als heel het parlement: in 2002 was de gemiddelde wachttijd 965 dagen. In 2016 was de gemiddelde wachttijd 1023 dagen, en dan ben ik de leugenaar! *(Applaus bij sp.a en Groen)*

Uw 202 miljoen euro, minister, is een ongenueanceerd getal. *(Rumoer. Gelach)*

Ik heb gesproken over een verticale rechtvaardigheid. Dat betekent dat de mensen met de hoogste nood tot 17.500 euro...

In een schriftelijke vraag – die ik jaarlijks stel trouwens – heb ik u gevraagd wat het zou kosten als men dat gefaseerd zou invoeren, van vier jaar naar drie jaar naar twee jaar. Als u dat zou doen op drie jaar, zou dat 17 miljoen euro kosten.

U verwijst altijd naar minister Tommelein en dat u geld van hem moet krijgen. Ik vind dat u eens in uw eigen portemonnee moet kijken en zien hoe u uw middelen beter kunt besteden! *(Applaus bij sp.a en Groen)*

Voilà. En dat is zeer simpel om te doen. Kijk maar naar de studie over het nieuwe stelsel van huursubsidies die u zelf hebt besteld. *(Opmerkingen. Rumoer)*

U antwoordt mij dat u 2,2 miljard euro uitgeeft aan nieuwbouw, maar dat u in 2016 932 woningen hebt afgebroken, dan is het niet moeilijk dat het allemaal zeer lang duurt. (*Opmerkingen van minister Liesbeth Homans en bij de N-VA*)

Als u 2500 woningen bouwt en u breekt er 960 af, dan heb je er nooit genoeg! Dan heb je er nooit genoeg! (*Rumoer*)

Dus ik vraag u, minister, ik heb het al duizend keer herhaald, als u het beleid niet wijzigt en enkel bij bouwt en nieuwbouw doet, dan zullen uw wachtlijsten de volgende keer 150.000 eenheden tellen. Ik vraag u: pas uw beleid aan! Wees zuinig met uw middelen! Herdefinieer ze, zodat meer mensen een beroep kunnen doen op hetzelfde. (*Applaus. Opmerkingen bij sp.a en Groen*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het nieuwe beroep bij de Raad van State van Bombardier tegen de toewijzing van de trambestelling van De Lijn en het uitblijven van onderhandelingen tussen Bombardier en CAF

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik was even aan het zoeken waar mevrouw Van Volcem zit hier in de zaal. Maar ik zie dat ze nog steeds bij de meerderheid zit.

Minister, het is nog niet zo lang geleden dat ik hier een vraag gesteld heb over het dossier Bombardier. U zult straks in uw antwoord ongetwijfeld verwijzen naar het sociaal akkoord dat gisteren werd gesloten bij Bombardier tussen de verschillende actoren, en zeggen dat van de geplande 160 ontslagen waarschijnlijk maar – ‘maar’ is hier een slecht woord – 127 jobs zullen sneuvelen en dat er werkzekerheid is tot 2021, en afhankelijk van de bestellingen en de orders misschien tot 2025.

De aanleiding tot mijn vraag dateert eigenlijk van afgelopen vrijdag. Bombardier is opnieuw naar de Raad van State gestapt tegen de gunning die De Lijn gaf voor de 146 trams aan het Spaanse CAF. De uitspraak valt op 7 juli. Ik begrijp dat u daar niet kunt op ingaan, maar misschien kunt u toch wel even uw visie geven op het feit dat Bombardier opnieuw naar de Raad van State is gestapt.

Nog belangrijker voor mij is dat u in uw antwoord enkele weken terug en in uw communicatie hebt gesteld dat er een samenwerkingsovereenkomst was tussen het Spaanse CAF en Bombardier naar aanleiding van die gunning om toch een deel van die trams – om toch wat werkgelegenheid te verschaffen – in Brugge zouden worden gemaakt.

Nu blijkt volgens Bombardier dat er van een samenwerkingsakkoord en van onderhandelingen helemaal geen sprake is. Minister, wie loog er: de raad van bestuur van De Lijn, Bombardier of u?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dank u wel, het is een multiplechoicevraag.

De beslissing die De Lijn heeft genomen, unaniem gedragen door de raad van bestuur, inclusief de bonden, is een beslissing die zij niet anders kon dan nemen. Gelet op de aanbestedingsregels en het resultaat van de offertes en de bieding, was het prijsverschil zo dat men niet anders kon dan uitkomen bij CAF. Enkel voor de bouwkost was er een verschil van 12 miljoen euro. Over de volledige levensloop was er een verschil van 25 miljoen euro tussen beide offertes.

Ik was een beetje verrast door het feit dat Bombardier International niet tot overeenstemming is gekomen met CAF op het vlak van de onderaanneming. Die gesprekken waren er wel degelijk, en ik heb ook gezegd in het parlement dat zij op het punt stonden om de gesprekken commercieel af te ronden, maar toch zijn die afgesprongen. Bombardier International heeft er dan ook voor gekozen om alsnog te procederen bij de Raad van State en dus de onzekere weg te volgen in plaats van te gaan voor het onmiddellijk vrijwaren van jobs in Brugge. Bombardier International heeft blijkbaar een andere keuze gemaakt. Ik betwijfel of de motivatie van die beslissing de bezorgdheid is over de jobs bij Bombardier Brugge als ik de internationale ontwikkelingen zie, maar ik neem daar akte van.

Wij zullen alles blijven doen om ervoor te zorgen dat de jobs in Brugge kunnen worden gevrijwaard. U zei daarnet zelf dat het akkoord dat werd aangekondigd, al bij al een positief signaal is, voor zover we hier kunnen spreken over een meevaller. Maar ondanks de procedure voor de Raad van State kan men alsnog tot een overeenkomst komen inzake onderaanneming tussen Bombardier en CAF.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik ben het met u eens wanneer u zegt dat u niet weet wat de bedoelingen zijn van Bombardier International. Ook ik heb al verschillende malen gesteld dat Bombardier International geen enkele visie heeft op een duurzame toekomst voor Bombardier in Brugge. Tijdens de komende jaren zullen we waarschijnlijk, en het is spijtig dat ik dit hier moet zeggen, te maken krijgen met de verdere afbouw van het personeel en de werkgelegenheid in Brugge. Maar we moeten proberen om maximaal in te zetten op de huidige werkgelegenheid.

Ik ben verbaasd dat u zegt dat die onderhandelingen zijn afgesprongen. Dat staat toch in schril contrast tot het antwoord dat u enkele weken geleden hebt gegeven. Daarbij zei u: "Ondertussen zijn de documenten tussen de beide constructeurs zo goed als rond en worden die momenteel door de beide juridische diensten geverifieerd. Men heeft een beslissing genomen. Er wordt nu een standstill van twee weken gerespecteerd. Die moet dienen om ook die overeenkomst te officialiseren en opnieuw maximaal druk te zetten op de beide partners, op de beide partijen."

U hebt dit gezegd om de pil te verzachten. Bombardier ontkent nu dat er onderhandelingen waren. Waar haalt u het vandaan dat er onderhandelingen zouden zijn geweest en dat er sprake zou zijn van een samenwerkingsovereenkomst?

Minister Ben Weyts: Als u citeert, gelieve dat niet zo selectief te doen en toch niet zo kwistig om te springen met zware termen zoals liegen. Ik heb duidelijk gezegd en ik blijf herhalen dat er op dat moment sprake was van contacten tussen Bombardier en CAF en dat het akkoord zo goed als rond was. Als u zegt dat men een beslissing heeft genomen, dan ging dat natuurlijk over de beslissing die de raad van bestuur heeft genomen met betrekking tot de toewijzing van het contract aan CAF en niet over de beslissing die is genomen in hoofde van CAF en Bombardier inzake de onderaanneming. Gelieve dus correct te citeren en niet te kwistig om te springen met beschuldigende begrippen.

Ik hoorde u voor de eerste keer zeggen dat u niet gelooft in de verdere toekomst van Bombardier Brugge. Ik denk dat Bombardier Brugge een speelbal is geworden van een internationale strategie van het moederbedrijf, en dat in dezen Bombardier Brugge ook wel enigszins wordt gebruikt, ook in de relaties met CAF. Ik hoop dat men alsnog, in plaats van die onzalige en onzekere weg te volgen richting Raad van State, tot het besef komt dat er meer kan worden gehaald uit een overeenkomst met CAF inzake de onderaanneming, wat dan ten gunste zou zijn van Bombardier Brugge en de werknemers daar.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik kan niet selectief citeren, ik lees gewoon het verslag. Ik selecteer niet.

Ik heb van in het begin altijd gezegd dat ik absoluut geen vertrouwen had in het beleid van Bombardier International. Ik heb altijd gezegd dat Bombardier en bij uitbreiding alle multinationals in dit land absoluut niet begaan waren met hun personeel en met de werkgelegenheid in dit land. Zij verzetten personeel zoals pionnen op een schaakbord.

Minister, kunt u op het federale niveau niet proberen om de NMBS-bestelling toe te kennen aan Bombardier Brugge? Dat zou toch een belangrijke factor kunnen zijn in de verdere tewerkstelling de komende jaren bij Bombardier in Brugge.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de modernisering van het roetmetingsysteem bij de technische keuring van auto's, naar aanleiding van de berichtgeving over groot-schalige roetfilterfraude

ACTUELE VRAAG van Karin Brouwers aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de doeltreffendheid van de autokeuring, naar aanleiding van de berichtgeving over roetfilterfraude

ACTUELE VRAAG van Björn Rzoska aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de aanpak van roetfilterfraude

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Voorzitter, collega's, minister, de VRT heeft deze week aan het licht gebracht dat er heel wat auto's rondrijden met een roetfilter die niet langer werkt of die niet langer aanwezig is in die auto.

Dat heeft een aantal consequenties. Eerst en vooral voor ons leefmilieu. Dat is ook de reden waarom zo'n roetfilter verplicht is. Er zouden een aantal duizenden auto's bij betrokken zijn. Op Europees niveau spreken we over tien- of honderdduizenden auto's die zonder roetfilter zouden rondrijden en toch niet worden gedetecteerd in de keuringen.

Minister, ik ben er zeker van dat u er straks iets dieper op zult ingaan, maar u hebt een aantal maatregelen afgekondigd. U gaat ervoor zorgen dat de meetapparatuur beter wordt afgesteld. U gaat visuele inspecties doen en, als er vragen zijn over de aanwezigheid van een roetfilter, bekijken of er een attest bij een erkende garage kan worden gehaald van de aanwezigheid en de werking van zo'n roetfilter. Dat is heel goed. Maar uiteindelijk, zelfs als de meetapparatuur is afgesteld en als alle autokeuringscentra juist kunnen detecteren wat die uitstoot van zo'n dieselwagen juist is, dan is er toch nog altijd een ander probleem. Dat is een Europees probleem. Uit een rapport van de autokeuringscentra zelf blijkt heel duidelijk dat de Europese norm, waar heel Europa aan moet voldoen, te hoog is.

Minister, bestaat de intentie om op Europees vlak te bekijken hoe we die norm kunnen vaststellen op wat eigenlijk correct zou moeten zijn? Anders zijn we hier één probleem aan het oplossen, maar hebben we eigenlijk niets gedaan aan de grote oorzaak ervan: dat de normen op dieselauto's en de uitstoot die zij mogen produceren eigenlijk te laks zijn.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, na de wereldwijde dieselgate dacht ik dat we het gehad hadden. Maar nu is er een Europees roetfilterschandaal. En het is echt een schandaal op Europees vlak.

Vlaanderen doet daarbij blijkbaar toch ook zijn duit in het zakje. Frauderende garagisten die zomaar bij gehomologeerde Euro 5- en Euro 6-motoren die roetfilter weghalen, al dan niet met medeweten van de eigenaars – dat is een vraag die we kunnen stellen –: dat is illegaal. De Vlaamse Automobilistenbond (VAB) zegt dat er in België alleen al ongeveer 140.000 van die wagens zouden kunnen rondrijden, waarbij de uitstoot dus plots met 95 procent stijgt.

Ik vind dat ongelooflijk, en het jammere is natuurlijk dat onze keuringsinstanties dat niet kunnen opmerken, door de verouderde testen. Minister, sinds de jongste staatshervorming is Vlaanderen, bent u bevoegd voor de autokeuring. Nu we daar toch al een drietal jaar voor bevoegd zijn, gaan we de autokeuring eindelijk eens grondig evalueren en moderniseren?

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, mijn collega's hebben het al geschetst. Soms betreur ik het weleens dat onderzoeksjournalistiek verdwijnt, maar de VRT heeft opnieuw aangetoond dat onderzoeksjournalistiek nog altijd werkt. Ik denk dat heel wat mensen toch wel behoorlijk geschrokken zijn toen ze zagen dat die roetfilter, eigenlijk toch een wettelijke verplichting, niet enkel op een zeer gemakkelijker manier kon worden verwijderd, maar ook nog eens kon worden weggeschreven uit de software, en dat men dan ook nog eens zonder enig probleem door een keuring geraakte. Minister, ik denk dat we na dieselgate inderdaad opnieuw met een huizenhoog probleem zitten, zeker als je weet dat die roetfilter ongeveer 90 procent van het roet en fijnstof binnenhoudt, en dat dat zonder roetfilter gewoon zonder enig probleem in de lucht wordt geduwd, waardoor je natuurlijk op het vlak van de gezondheid een groot probleem krijgt.

Minister, nu weet ik dat u een zeer grote fan bent van die zesde staatshervorming. U hebt die omarmd op alle mogelijke momenten, en eigenlijk is dit ook uw bevoegdheid geworden dankzij die zesde staatshervorming. *(Opmerkingen bij de N-VA)*

Voorzitter, kwestie van de temperatuur nog wat naar omhoog te krijgen en iedereen opnieuw bij de les te halen.

Minister, u hebt een aantal maatregelen aangekondigd, maar is dat wel voldoende? Dan gaat het over het kloppen op de behuizing van die roetfilter. Men is zeer creatief. Ik kan me voorstellen dat men die dan wel met iets anders vult, zodat die gevuld klinkt. Is wat u hebt aangekondigd genoeg? Met andere woorden, hoe gaat u ervoor zorgen dat, als dieselwagens worden gecontroleerd in de autokeuringscentra, er wel degelijk niet enkel op de aanwezigheid, maar ook op de efficiënte werking van die roetfilters wordt gecontroleerd?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ten gronde is het probleem dat de Europese detectienorm totaal verouderd is en dat de huidige generatie dieselwagens altijd onder die norm zit, met of zonder roetfilter, zodat je met tests de aan- of afwezigheid van een roetfilter niet kunt constateren. Het probleem van de fraude wil ik enigszins nuanceren, of er alleszins wat vragen bij stellen. U moet weten dat een roetfilter normaal gezien pas aan vervanging toe is bij 200.000 kilometer, wat het aantal wagens die in aanmerking komen voor fraude toch wel beperkt. Ik hoor ook een

cijfer van 140.000 wagens vernoemen. Ik weet niet waarop dat allemaal gebaseerd is, want dat wil zeggen dat zeker een 100-tal garages actief betrokken moeten zijn bij die fraude. Als ik dan vraag aan TRAXIO en FEBIAC, die de garagehouders vertegenwoordigen, of ze enige kennis hebben van die fraude, aangezien men dat dan toch moet horen in de sector, dan zeggen ze me daar eigenlijk geen weet van te hebben. Ik weet dus niet waar de waarheid ergens ligt, maar die zal alleszins ergens tussenin liggen.

Dat betekent natuurlijk sowieso niet dat we de problematiek niet gaan aanpakken, integendeel. Wat gaan we doen, in overleg met de Groepering van erkende Ondernemingen voor Autokeuring en Rijbewijs (GOCA)? Er is enerzijds de audiovisuele techniek. Dat is een dure uitdrukking om te zeggen dat men gaat kloppen op de uitlaat, om te zien of er al dan niet een roetfilter aanwezig is, of er een hol geluid is. Dat zal anderzijds worden gecombineerd met een fijnere afstelling van de huidige meettoestellen. We weten dat die 50 procent performanter kunnen zijn als we ze fijner afstellen. Op basis van die twee indicatoren zal men tijdens de keuring kunnen zeggen of wordt vermoed dat de roetfilter niet aanwezig is. In dat geval kan er een verplichting worden uitgevaardigd dat de auto niet wordt gekeurd en dat men in het kader van een herkeuring moet terugkomen met een attest dat aantoonst dat de roetfilter wel degelijk aanwezig is.

Dat zijn maatregelen die we op korte termijn kunnen treffen in overleg met GOCA. Op de middellange termijn wil ik ook voor heel Vlaanderen overgaan tot de aankoop van enkele van de allernieuwste meettoestellen die veel lagere uitstootwaarden kunnen detecteren. Het probleem is dat die meettoestellen wel al bestaan, maar nog niet Europees geijkt en gehomologeerd zijn en dus nog niet kunnen worden gebruikt in Europa. In 2018 zouden ze normaal gezien geijkt en gehomologeerd kunnen zijn. We moeten minstens al enkele van die toestellen kunnen aanschaffen, die vervolgens kunnen worden gebruikt in de diverse keuringscentra, niet in allemaal, maar ik zal aan GOCA voorstellen om een rotatiesysteem te hanteren zodat we de pakkans vergroten en vooral een signaal geven dat het risico om te worden betrapst op fraude alsmaar groter wordt.

Tot slot, men maakt enkel de rekening van het financiële voordeel, namelijk ongeveer 2000 euro voor de aanschaf en installatie van een nieuwe roetfilter, terwijl het 500 euro kost om de roetfilter te laten wegnemen. Men verzwijgt dan natuurlijk het grote risico dat men loopt als men betrapst wordt, niet alleen voor fraude bij de keuring, maar ook voor fraude op het vlak van de verkeersbelastingen, om dan nog niet te spreken over andere overtredingen die men begaat. De weg van de fraude bewandelen lijkt in eerste instantie eenvoudig, maar men neemt een zeer groot risico.

Alleszins is de conclusie: op basis van deze maatregel komen we tot een inschatting van de echte cijfers, of van de grootteorde van de problematiek in werkelijkheid. Vandaag is het toch ietwat giswerk. We kunnen ook evalueren of we nieuwe bijkomende maatregelen moeten treffen. Ik wil niet dramatiseren, maar wel de problematiek resoluut aanpakken. Bovenal ligt de oplossing natuurlijk bij een verlaging van de Europese detectienormen op basis waarvan we effectieve meettoestellen kunnen aanschaffen. Nu weten we niet waar de norm zal liggen en welke stoffen er gedetecteerd moeten worden. Die discussie is op Europees vlak nog gaande. We dringen erop aan dat men daarin vaart maakt en dat men zo snel mogelijk tot enige uniformiteit kan komen, niet alleen ten voordele van de autoconstructeurs en de auto-eigenaars, maar vooral ten bate van het klimaat en het milieu.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Ik vond het een goed antwoord, omdat u zowel op Vlaams als op Europees vlak een aantal zaken aanpakt. Ik heb daarnet gezegd dat het vooral een Europees probleem is. In feite klopt dat niet, want in feite is dit het

prototype van een ethisch probleem. Iemand die een roetfilter moet laten vervangen, moet eigenlijk afwegen of hij op korte termijn financieel comfort koopt tegenover het welzijn op lange termijn voor zichzelf, voor zijn burens en kinderen, en hij moet zich de vraag stellen of die keuze hem 1000 of 1500 euro waard is.

Ik wil dus graag een appel doen, en dat is nog altijd heel belangrijk als we dat kostbaar weefsel in Vlaanderen aan onze borst willen koesteren. Ik wil een appel doen aan iedereen die met dit probleem wordt geconfronteerd, aan elke garagehouder met gezond verstand om voor gezonde lucht te kiezen. Ik wil graag afronden met een citaat van T.S. Eliot: "We moeten niet altijd dromen van regels en voorschriften die zo perfect zijn dat we niet meer goed dienen te zijn vanuit onszelf."

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik ben toch nog altijd redelijk in shock door het feit dat dit hele schandaal, zo lang onder de radar is gebleven. De studie waar de heer Parys daarnet naar verwees, van GOCA en enkele andere keuringsinstanties in Europa, waarin tal van misbruiken, waaronder dit, werden vastgesteld, die zogenaamde Sustainable Emission Test (SET)-studie, dateert al van 2015. Daar is niets mee gebeurd op Europees vlak, maar ook wij hadden die studie misschien kunnen hebben – ik weet niet of ze op uw administratie ergens rondwaart. We moeten ze echt grondig gaan bekijken.

Het is goed dat u op korte termijn enkele zaken plant, maar het belangrijkste is dat u op de lange termijn toestellen hebt die deftig detecteren. U hebt gezegd dat u die in 2018 hoopt aan te kopen. Laten we hopen dat dat zo is, want dit is echt hoogdringend.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, ik ben het eens met collega Parys dat het vaak een ethisch probleem is, dat mensen zich moeten afvragen of het dat wel waard is. Doordat het op dit moment niet wordt getoetst, slagen veel mensen erin om door de mazen van het net te glippen. Dat is echt niet zo moeilijk.

Naar aanleiding van de reportage heb ik zelf even gegoogeld, en je vindt zomaar garagisten die het op hun website aanbieden. Er worden wat hoeken en kanten afgehaald, maar het is duidelijk: als u blijvende problemen hebt met die roetfilter, dan lossen wij dat definitief voor u op. Dan vind je een hele beschrijving van de methodiek. Het gaat trouwens niet alleen over auto's met veel kilometers, maar ook dieselwagens voor kortgebruik met een roetfilter die sneller volloopt.

Het is cruciaal wat we kunnen meten. Iedereen in Europa is op dit moment zoekende naar goeie meetapparatuur. Er zijn al innovatieve technieken, onder andere in Nederland, waar men met lasertechnologie meet wat er allemaal aan stikstof uit zo'n wagen komt. En dat is een van de componenten in het dieselgate-verhaal. Minister, is dit geen kans om Vlaanderen als innovatieve regio naar voren te schuiven en zelf meer in die meettechnieken en -toestellen te investeren?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, ik vind uw antwoord goed, met de verschillende onderdelen. In Vlaanderen is een vertrouwenwekkende maatregel nodig. Bij veel mensen bestaat de vraag hoe zoiets zo lang ongestraft kan blijven bestaan.

Minister, u hebt het vaak over de schande van de 400. Dat zijn ondertussen gelukkig 320 verkeersdoden. Maar dit is ook een killer, zij het subtieler, en dat mogen we niet zomaar ongestraft over onze kant laten gaan.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dank u wel voor wat betreft het voortouw nemen. U hebt gewezen op het probleem van de nieuwste meettoestellen zoals die vandaag bestaan, maar ze zitten in een ijkingsproces op het Europese niveau. Zelfs al zouden we ze willen inzetten, we kunnen nog niet. Ten vroegste zal dat 2018 zijn, volgens mijn informatie. Ik zeg daarover heel duidelijk: we willen die meettoestellen.

Vervolgens weten we nog niet, omdat de Europese richtlijn er dan nog niet zal zijn, of die meettoestellen bruikbaar zullen zijn en aangepast aan de nieuwe richtlijn en de nieuwe detectienormen die zullen worden opgelegd door de Europese Unie. Daarom zeg ik: ik wil me wel engageren om voor volgend jaar al enkele van die toestellen aan te schaffen – niet de verplichting op te leggen aan al onze keuringscentra, want daar heb ik geen grond voor – maar wel in samenspraak met GOCA ertoe te komen dat we enkele van die toestellen aanschaffen en die vervolgens inzetten in een soort rotatiesysteem om vooral de mazen in het net te verkleinen.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, het is goed dat u in Vlaanderen niet bij de pakken blijft zitten en dat u actie onderneemt zoals u hier hebt toegelicht. U moet aandringen bij uw federale collega om te kijken of we geen inspectie moeten doen bij een aantal garagehouders die dit soort diensten aanbieden op hun website. Het is goed dat we Europees mee aan de kar proberen te trekken om die norm bij te stellen.

Op een dag dat een krantenartikel titelt dat Vlaanderen of dit land stikt in de diesel, is het ook goed om op de burgerzin van elke Vlaming een beroep te doen. Zowel voor het milieubewustzijn als voor de directe omgeving is het heel belangrijk dat je de regels volgt, want die regels zijn er om ervoor te zorgen dat we een schonere planeet achterlaten dan degene die we hebben gekregen.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, nu is de tijd gekomen om actie te ondernemen en de hele autokeuring eens goed onder de loep te nemen om te zien wat we kunnen doen.

Ik zal iets persoonlijks vertellen: ik heb gisteren om minder de wagen te gebruiken en nog meer te fietsen, een elektrische fiets aangeschaft. *(Applaus)*

Maar ik ben dan toch eens even gaan googelen – en dat is misschien wat minder – hoeveel zo'n fijnstofmasker eigenlijk kost. Het valt goed mee in vergelijking met de prijs van een elektrische fiets. Voor 5 à 10 euro kun je er al een vinden, al weet ik niet of het dan een goede is.

Ik denk dat ik mij dat echt ga aanschaffen. Dat meen ik echt. Als u het hebt over 2018, dan wordt dat misschien 2019. En ondertussen blijven we wachten. *(Opmerkingen van Annick De Ridder)*

Dat is geen wantrouwen. Het moet uit Europa komen, mevrouw De Ridder, maar als het niet komt, zitten wij hier wel met al die luchtverontreiniging. Je hoort het misschien ook aan mijn stem. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, collega's, ik wil mevrouw Brouwers van harte feliciteren. Ik denk dat ze de juiste stap zet met haar elektrische fiets. Ik ben blij dat mijn voorbeeld navolging krijgt.

Minister, ik denk dat elke Vlaming recht heeft op schone, propere lucht. We kijken echt naar u om ervoor te zorgen dat dat ook afdwingbaar is en dat die

misbruiken er voor een stuk uit gaan. U hebt die sleutels in handen, met die autokeuringscentra.

Ik roep u op: steek een tandje bij, want elke Vlaming heeft recht op propere en gezonde lucht. Met andere woorden: omarm die goede zesde staatshervorming en ga 'all the way'. Wij hebben u de instrumenten gegeven. Vlaanderen rekent op u! (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Dirk de Kort aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de filerecords in 2017 en mogelijke oplossingen op korte termijn

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

Dirk de Kort (CD&V): Voorzitter, minister, goed weer, slecht weer, vroeger was dat nog bepalend. Als je thuis met de wagen vertrok en de oprit afreed, dacht je: 'Slecht weer, waarschijnlijk zijn er incidenten, we moeten er rekening mee houden dat we er langer over zullen doen.' Maar nu is dat ook zo bij goed weer. Ik denk dat we allemaal het gevoel hebben dat we permanent stilstaan.

En het is inderdaad zo, collega's, voor diegenen die de wagen gebruiken en onze wegen, onze autosnelwegen: we staan allemaal veel langer in de file. En de maand juni is een recordmaand in vergelijking met de voorbije jaren. En ook in het najaar – gelukkig zullen er ook wat investeringswerken gebeuren – dreigen er zich op dat vlak verdere recordcijfers voor te doen.

Minister, ik heb maar één vraag: hoe zult u, die de verantwoordelijkheid hebt om ervoor te zorgen dat we niet stilstaan, maar mobiel zijn, die files oplossen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wel, als er al een toverformule is, voor zover mogelijk in dit kleine bestek, in twee minuten, denk ik dat investeren dan toch dat toverwoord is. En we doen dat vandaag meer dan ooit. Meer dan ooit, meer dan vroeger.

Dat we nu extra files hebben is, paradoxaal genoeg, deels te wijten aan de investeringen die we nu doen aan de weg, aangezien die wegenwerken wel wat hinder veroorzaken. Maar we hebben een werkplan opgesteld, waarbij we voor de volgende jaren, van 2017 tot 2019, de budgetten voor Mobiliteit en Openbare Werken met maar liefst een derde verhogen. En we doen dat zowel op het vlak van de verhoging van de investering in de weginfrastructuur als op het vlak van de alternatieven voor de weg. In de waterweg investeren wij van 2017 tot 2019 maar liefst 2,25 miljard euro. De budgetten voor de investeringen in het openbaar vervoer, voor De Lijn, stijgen naar historische hoogtes. Er is een toename van dat budget met ongeveer 40 procent. Er is ook een toename van de investeringen in fietsinfrastructuur.

Maar zal dat allemaal genoeg zijn? Ik denk het eerlijk gezegd niet. Investeren alleen zullen, zelfs als je het budget nog verhoogt met een derde, niet genoeg zijn. Daarom geloof ik in een veralgemeende kilometerheffing, omdat dat ook nog eens aanleiding kan zijn tot een belastingverlaging. Dat lijkt mij een ultieme combinatie. We maken momenteel werk van de studies daaromtrent.

Er is niet één magische formule, niet één toverwoord. Maar we staan niet met de handen in de lucht. We werken aan de mobiliteit. We doen dat overmorgen, morgen, maar ook vandaag.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

Dirk de Kort (CD&V): Minister, we juichen het zeker hard toe dat u in talrijke infrastructuurwerken investeert. Op dit moment veroorzaken die werken hier en daar nog eens bijkomende files, maar we moeten ook nog steeds vaststellen dat we voor de meeste verplaatsingen nog altijd de wagen gebruiken. We maken eigenlijk bijzonder weinig gebruik van alternatieven als de trein, de tram, de bus of de metro. Uit de cijfers die we van De Lijn hebben gekregen, blijkt zelfs dat het gebruik van het openbaar vervoer nog daalt. U spreekt dikwijls over de bijkomende alternatieven, zoals de combimobiliteit. U wilt mensen verleiden om meer gebruik te maken van die alternatieven. Ik stel echter vast dat we op het terrein blijven stilstaan.

Waar ik wel in geloof, is dat de technologie niet blijft stilstaan. Moeten we niet veeleer de handen in elkaar slaan om samen verfrissende en innovatieve ideeën te omarmen? We moeten mobiliteit effectief als een service ontwikkelen. Ik ben ervan overtuigd dat we mensen nog meer zullen overtuigen als ze op hun smartphone het alternatief zien. Ze krijgen dan de boodschap dat ze zich beter zouden verplaatsen met de fiets, vervolgens met het openbaar vervoer en vervolgens met de fiets om ergens, bijvoorbeeld in het Vlaams Parlement, te geraken.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Annick De Ridder (N-VA): Mijnheer de Kort, ik dacht even dat u zou aankondigen ook met een elektrische fiets naar Brussel te zijn gekomen. Dat blijkt niet het geval te zijn.

Dit is een enigszins traditionele vraag naar aanleiding van het zoveelste bericht in de kranten dat er fileleed is. Het antwoord is even traditioneel en luidt dat we moeten investeren.

Minister, ik zet even mijn Antwerpse pet op. Ik ben zeer tevreden met het huidige investeringsbeleid. Zoals u hebt vermeld, zet u in op de waterwegen, de fietspaden, het openbaar vervoer en de harde weginfrastructuur. Dat is beleid inzake combimobiliteit. Dat beleid zal niet meteen worden aangepast. U zult niet meteen mensen verleiden om het openbaar vervoer en de fiets te gebruiken. Er is nog heel wat werk aan de winkel. Voor ons is het laatste punt, het rekeningrijden, zeker bespreekbaar. Dat moet passen in een oefening inzake een taxshift. Hierbij kunnen we naar een lastenverlaging gaan.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, de filebestrijding is een nagel aan uw doodskist, als ik dat beeld mag gebruiken. Als op dit ogenblik het begrip mobiliteit wordt gebruikt, wordt het vaak automatisch geassocieerd met stilstand of, in het beste geval, met vertragingen. U hebt een hele batterij aan maatregelen opgesomd die u hebt genomen. De heer de Kort heeft hier de nieuwe technieken aan gekoppeld. Uiteindelijk zal een amalgaam aan maatregelen het verschil teweegbrengen.

Ik denk in dit verband aan een aantal projecten die al zeer lang op de plank liggen, zoals de missing links. We moeten werk maken van de Noord-Zuidverbinding in Limburg. Naast het openbaar vervoer, de fiscaliteit en de gedragswijziging zal ook de bijkomende wegcapaciteit noodzakelijk zijn om de verplaatsingsdrang te lenigen waarmee we allemaal worden geconfronteerd.

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp.a): Voorzitter, het is natuurlijk belangrijk dat we investeren, maar we hebben geen bijkomende wegcapaciteit nodig in een regio met ongeveer het dichtste wegennet ter wereld. Dat creëert enkel nog meer autoverkeer en nog meer files.

We kunnen de files niet met een wondermiddel oplossen, maar het cruciale element is volgens mij een gedragsverandering. We moeten de mensen effectief stimuleren om de wagen te laten staan. Dat doen we niet door nog meer beton te gieten en daar nog meer wagens over te laten rijden. We moeten investeren in alternatieven als het openbaar vervoer en de fiets. We moeten werk maken van projecten inzake het spitsmijden, zoals dat in Nederland is gedaan. We moeten ook op een andere manier gaan werken, niet meer allemaal op dezelfde plaats op hetzelfde ogenblik. We moeten meer telewerken en afstandswerken.

Mijnheer de Kort, ik onderschrijf uw pleidooi om de nieuwe technologieën hiervoor te gebruiken. Er is geen wonderoplossing. Wat zeker geen oplossing is, is het creëren van bijkomende wegcapaciteit. Dat hebben we al meer dan genoeg. Het probleem is dat we veel te vaak naar de wagen grijpen terwijl er alternatieven voorhanden kunnen zijn.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voorzitter, ik sta natuurlijk open voor alle ideeën. Dat geldt voor ons allen. Uiteindelijk zullen we het niet met een enkele maatregel kunnen oplossen. We moeten meer naar een modal shift.

We hebben hier al een getuigenis gehad van iemand die het goede voorbeeld geeft: collega Brouwers heeft zich een elektrische fiets aangeschaft, wat toch heel wat goedkoper is dan bijvoorbeeld een kleine BMW, waarmee andere parlementsleden het moeten stellen. *(Gelach)*

Maar aangezien wij met zijn allen toch ook nog een kleine, een grote of een andere wagen zullen aanschaffen en gebruiken om waar dan ook te geraken, is de realiteit dat we ook zullen moeten blijven investeren in extra capaciteit, ook op de weg. Voor ons is het een duidelijke keuze. Ja, wij investeren in extra capaciteit op de weg, in betere wegen in Vlaanderen, bijvoorbeeld de ring rond Antwerpen, de ring rond Brussel. Vandaag wordt heel duidelijk dat Antwerpen absoluut nood heeft aan die derde Scheldekruising. Anders zouden er veel minder problemen zijn, zoals we die vandaag moeten vaststellen.

Anderzijds investeren we ook resoluut in alternatieven voor die wagen. In dat totaalbudget van 2017 tot 2019 investeren we bijna 6 miljard euro in mobiliteit. Dat is een historisch hoog bedrag. Wel, het grootste aandeel daarvan gaat niet naar weginfrastructuur, maar naar alternatieven voor de wagen. Dat is ook een duidelijke keuze die we maken. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

Dirk de Kort (CD&V): Minister, er moeten inderdaad verscheidene maatregelen genomen worden. U doet er al heel wat op het gebied van investeringen, maar ik wou van de gelegenheid van het bekendmaken van die cijfers gebruikmaken om te zeggen: als we gedragsverandering bij mensen willen bewerkstelligen, kunnen we effectief ook meer gebruikmaken van platformen waardoor het voor mensen bijzonder eenvoudig wordt. Ze krijgen alle gegevens op hun smartphone, en er wordt voor hun gebruikelijke weg meegedeeld of ze zich beter kunnen verplaatsen met de fiets of met het openbaar vervoer. Het zal voor heel wat mensen – en ik ben ervan overtuigd: ook voor heel wat collega's – het enige middel zijn om hun gedrag effectief en zich te laten verleiden om de auto thuis te laten staan. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Freya Saeys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het dalend aantal onthaalouders

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, uit recente cijfers van Kind en Gezin blijkt dat er in 2016 500 onthaalouders minder zijn dan 2 jaar geleden. Uit een vraag van mij over stoppende en startende onthaalouders bleek dat er in 2015 en 2016 625 minder waren. Die 500 onthaalouders staan voor 1430 opvangplaatsen.

U hebt een strategisch plan gezinsopvang beloofd. Dat is een absolute noodzaak. We zien dat die trend zich toch al een aantal jaren voordoet. We weten dat jonge vrouwen die onthaalouder wensen te worden, niet meer de visie hebben om dat hun hele leven te doen, maar het veeleer zien als een tijdelijke activiteit. Er is natuurlijk ook de administratieve overlast en de vele regels. En er is ook het geïsoleerd werken. Dat zijn allemaal factoren die ervoor zorgen dat er meer uitstroom is van onthaalouders. Dan heb ik het nog niet over de zelfstandige onthaalouder, die vaak nog meer uren klopt tegen een lager bedrag en vaak zonder enig sociaal statuut.

Een positieve noot is dat er meer opvangplaatsen bij zijn gekomen dan in de groepsopvang. Nochtans zien we daar toch ook dat de druk toeneemt, vooral dan in de opvanginitiatieven in trap 2B. Het is dus absoluut nodig dat wij ervoor zorgen dat die opvang duurzaam is.

Minister, welke maatregelen gaat u nemen om ervoor te zorgen dat de gezinsopvang, maar natuurlijk ook de groepsopvang, en vooral ook trap 2B, duurzaam is, zodat er minder plaatsen verloren gaan?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega, volgende week hebben we in de commissie een uiteenzetting van de leidend ambtenaar van Kind en Gezin over de stand van zaken in de uitvoering van het decreet. U hebt terecht gewezen op een aantal belangrijke aspecten.

De dalende interesse voor het onthaalouderschap kennen we inderdaad als fenomeen, niet alleen in Vlaanderen maar ook breder, en is ook niet zozeer gekoppeld aan de genese van dat decreet. Er is inderdaad met Kind en Gezin, dat het gesprek met de stakeholders moet voeren, afgesproken om dit jaar een fundamentele keuze te maken met betrekking tot de vraag waar we naartoe gaan met deze vorm van opvang. Ik ben er persoonlijk van overtuigd dat onthaalouders een belangrijke rol spelen en moeten blijven spelen. Er zijn regio's waar men ons echt benijdt dat we zo'n netwerk hebben.

Het is heel duidelijk dat we inderdaad een aantal stappen moeten zetten, en – ik weet dat het een stokpaardje van u is – daarbij zullen de administratieve verplichtingen en procedures zeer zeker een stuk van het antwoord zijn. Uiteraard zal er ook op een aantal andere terreinen moeten worden ingezet.

U weet dat er rond het werknemersstatuut een project loopt dat we bewust hebben verlengd omdat we eigenlijk de effecten op het geheel, inclusief de fiscaliteit, op de kortere periode niet konden inschatten. Er zijn natuurlijk ook een aantal federale aspecten aan verbonden die ook gelinkt zijn aan het sui-generisstatuut.

U mag verwachten dat die strategische oefening in het najaar landt en dat we daar in de commissie over kunnen debatteren. Wat de cao's betreft voor de zelfstandigen die intussen ingetreden zijn in het systeem van inkomensgerelateerde

kinderopvang, wil ik toch zeggen dat dit jaar toch ook zelfstandigen die werken met een vrij tarief in de vergunde kinderopvang een stuk financieel worden versterkt. Maar voor diegenen die werken met een inkomensgerelateerd tarief, zullen wij in de loop van deze legislatuur nog stappen moeten zetten in het gelijkschakelen van de verloning met de historische vroeger erkende en gesubsidieerde kinderopvang. Dat is een belangrijke stap die nog moet worden gezet. Mocht u hier in 2009 of 2010 hebben gestaan, zou u over hetzelfde thema een verhaal hebben gehoord van een sector die buiten elke regulering stond en waarvan absoluut niet duidelijk was welke cao's moesten worden toegepast enzovoort. De krantenartikels uit die periode illustreren dat wel. Intussen is die sector eigenlijk genormaliseerd in die zin dat er een cao is afgesloten, dat de terminologie is aangepast aan het decreet. Er is inderdaad nog een traject af te leggen om de verloning in die sector gelijk te schakelen met wat er vroeger in dezelfde trap, in de inkomensgerelateerde en gesubsidieerde sector was. U mag ook verwachten dat de regering nog deze legislatuur een budgettaire inspanning zal doen.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is uitermate belangrijk dat het strategisch plan voor de gezinsopvang er zo snel mogelijk komt. U zegt in het najaar. Hebt u daar een datum voor?

Er zijn verschillende factoren waarom onthaalouders stoppen of niet willen starten. We moeten inzetten niet alleen op de cao maar ook op andere zaken zoals de administratieve rompslomp, de regeltjes enzovoort. U hebt dat al gedaan, maar ik denk dat we nog stappen kunnen zetten.

Wat de groepsopvang betreft, wilt u op dit moment een inhaalbeweging doen. We zien dat die subsidiëring nog enorm ongelijk is binnen die kinderopvang. Het is echt wel nodig dat we de kinderopvanginitiatieven in trap 2B naar het niveau kunnen brengen van trap 2A.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Lies Jans (N-VA): Collega's, wij mogen in Vlaanderen blij zijn dat we zo'n goed uitgebouwde kinderopvang hebben. Er is de groepsopvang, er is gezinsopvang. Ik denk dat de keuzemogelijkheid er ook moet blijven.

Minister, u hebt al aangegeven dat de strategische visie er in het najaar gaat komen.

Wat ons betreft, mag dat eerder vroeger dan later, in september of oktober. Het zou erg goed zijn om dat dan al in de commissie te kunnen bespreken. De nood is immers hoog. Het aantal onthaalouders daalt. De redenen zijn onder meer de regulitis, waarop gelukkig al is ingezet in de afgelopen maanden en jaren. We kunnen op dat vlak nog vooruitgang boeken. In de commissie kan nog veel werk worden verzet. Voorts is het erg belangrijk dat we de zaak versnellen. We moeten een strategie ontwikkelen waarbij onthaalouders en de groepsopvang leefbaar zijn. Concrete maatregelen en acties zijn nodig, en op dat punt hebt u aan ons een bondgenoot.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, sinds de grote stijging van het aantal onthaalouders in de jaren 80 is de samenleving grondig gewijzigd. Moeders die werken, zijn geen uitzondering meer. Thuisblijven om voor het eigen kind en dat van anderen te zorgen, is voor veel mensen geen optie meer. Toch is hebben veel kinderen baat bij een kleinschalige opvang, in gezinsverband of een een-op-een-relatie met een onthaalmoeder. Het zal niet gemakkelijk zijn om die trend te

keren. We moeten zo veel mogelijk aanbod creëren als maatschappelijk mogelijk is. We kunnen veel doen. We moeten inzetten op het statuut, en dan moeten er ook centen op tafel worden gelegd. Dat gebeurt nog niet. Ik denk ook aan mengvormen waarbij ouders op reguliere basis samenwerken. Ik denk ook aan opleidingen, want een professionalisering vereist dat. Neemt u dat mee in uw strategische visie?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, ik leg minder geduld aan de dag dan de collega's. Eén: u zegt dat u in de sector een gelijk loon wilt invoeren. Die belofte is al in 2014 gemaakt. Het Rekenhof berekende dat dit 65 miljoen euro kost, maar u hebt dat geld niet. Twee: u zegt dat u in het najaar een strategische oefening wilt maken. We weten al een decennium dat het aantal onthaalouders daalt. Als u het meent, dan moet u er ook iets aan doen. Dan schaft u de regulitis af en zorgt u voor een financieel kader en een deftig statuut voor die mensen. Als u dat doet, dan zullen er meer mensen aan beginnen. De interesse is er, maar vandaag is het niet leefbaar. Drie: u beloofde dat er 17.500 kinderopvangplaatsen zouden bij komen, maar u haalt amper 400 tot 500 plaatsen per jaar. Ik heb geen geduld meer. Als u het meent, zult u inspanningen moeten leveren. *(Applaus bij Groen)*

Minister Jo Vandeuren: Collega's, het voordeel van al een tijdje hier rond te lopen, is dat je kunt terugkijken. In de periode 2009-2010 waren er zes statuten, grote chaos en sociaalrechtelijke onduidelijkheid. De vraag of de cao toepasbaar was of niet, werd niet beantwoord. Het was een hectische periode om met het nieuwe decreet die transitie te realiseren. Ik durf zeggen dat de administratieve vereenvoudiging nog steeds hoog op de agenda staat. De knik is er evenwel: de Vlaamse kinderopvang heeft eindelijk een raamwerk waarbinnen kan worden gewerkt. Natuurlijk staan we nog voor belangrijke uitdagingen. In het kader van het groeipakket is met de Vlaamse kinderbijslag een link gemaakt naar de financiering van ouders die hun kindje sturen naar een vergunde opvang waarvoor een vrij tarief wordt aangerekend. We zullen nog belangrijke investeringen moeten doen om de kinderopvang te ontwikkelen.

Onthaalouders zijn een mooie illustratie van de vermaatschappelijking van zorg. Zowel de ouders en kinderen als de samenleving hebben er alle belang bij dat we dat een nieuw elan kunnen geven. Een aantal van de suggesties zijn daartoe waardevol. Ik ben wel beducht en bekommerd over de sociaalrechtelijke en fiscale consistentie van bepaalde zaken. We hebben geleerd daar aandacht voor op te brengen. Koepels, stakeholders en Kind en Gezin hebben de afgelopen jaren al heel wat inspanningen geleverd om opleidingen aan te bieden. Het blijft evenwel een aandachtspunt. Ik hoop in het najaar in de commissie het debat over de strategische opties te kunnen voeren. We zullen nagaan hoe we de loonkloof in de komende jaren wat kunnen dichten.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, ik kijk met volle interesse uit naar het strategisch plan rond de gezinsopvang. Inderdaad, hoe vroeger dat we die discussie kunnen aangaan, hoe liever. Volgende week hebben we in de commissie het voortgangsrapport kinderopvang. Ik denk dat daar ook weer een en ander aan bod zal komen. Mochten onthaalouders op termijn verdwijnen, dan zou dat enorm jammer zijn, want die kleine huiselijke opvang is toch wel een absolute meerwaarde.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman en Björn Rzoska betreffende het instellen van een spoedinitiatief van de Vlaamse Regering voor de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en voor het maximaal betrekken van de ouders van deze leerlingen bij deze regeling

– 1226 (2016-2017) – Nr. 1

Intrekking

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, we hadden het vanmorgen al aangekondigd. Voor mij persoonlijk is het misschien een jammer feit, maar ik moet mijn voorstel van resolutie – samen met collega Meuleman – intrekken. Maar dat betekent ook dat er goed nieuws is: een voorstel van resolutie dat kamerbreed wordt gedragen.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman, Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro en Caroline Gennez betreffende de implementatie en de start van de ondersteuningsnetwerken

– 1231 (2016-2017) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft Björn Rzoska bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, het voorgaande betekent dus dat er ook goed nieuws is, namelijk dat er een voorstel van resolutie is dat kamerbreed gedragen wordt en dat we aan de agenda willen toevoegen, van de collega's Meuleman, Helsen, Daniëls, De Ro en Gennez met betrekking tot de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en het maximaal betrekken van ouders van deze leerlingen bij deze regeling.

De voorzitter: Dan krijgen we daar straks misschien een debatje over. Er is nog niet veel over gezegd vandaag.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– De vergadering wordt geschorst om 17.10 uur.

– De vergadering wordt hervat om 17.22 uur.

WIJZIGING VAN HET STATUUT VAN HET PERSONEEL VAN HET ALGEMEEN SECRETARIAAT

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de wijziging van het Statuut van het personeel van het Algemeen Secretariaat.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Gennez, ondervoorzitter, heeft het woord.

Caroline Gennez (sp·a): Voorzitter, collega's, ik heb de eer om namens het Bureau dat op 3 juli 2017 beslist heeft tot een wijziging van het Statuut van het personeel van het Algemeen Secretariaat, de statuutswijziging aan deze plenaire vergadering voor te leggen.

Die statuutswijzigingen hebben in eerste instantie betrekking op de herziening van een aantal verlofvormen, meer bepaald: ten eerste de invoering van een verlof voor medische bijstand en van deeltijds palliatief verlof; ten tweede de vervanging van het algemeen stelsel van loopbaanonderbreking door een stelsel van zorgkrediet dat opgenomen kan worden voor de zorg van kinderen, zwaar zieke personen, en voor palliatieve verzorging of opleiding; ten derde de mogelijkheid om vakantiedagen beperkt op te sparen met het oog op opname voorafgaand aan en aansluitend op pensionnering; ten vierde een aantal updates als gevolg van de gewijzigde wetgeving en technische aanpassingen.

De verlofmogelijkheden van de contractuele personeelsleden die tot nu toe geregeld zijn in het arbeidsreglement, worden nu integraal opgenomen in het personeelsstatuut. Daarnaast wordt de evaluatieperiode van de mandaathouders aangepast als gevolg van de wijziging die het Vast Bureau op 19 juni 2017 heeft goedgekeurd met betrekking tot de strategische planning van het Algemeen Secretariaat. Ten slotte wordt de wijze waarop voorgaande diensten bij aanwerving gevaloriseerd worden, ook aangepast.

U vindt de voorstellen tot wijziging van het personeelsstatuut hierbij gevoegd. Namens het Bureau verzoek ik de plenaire vergadering om de wijzigingen aan het personeelsstatuut dan ook goed te keuren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat de wijziging van het Statuut van het personeel van het Algemeen Secretariaat eenparig is aangenomen? *(Instemming)*

Dan is aldus besloten.

WIJZIGING VAN HET PERSONEELSSTATUUT VAN HET KINDERRECHTEN-COMMISSARIAAT WIJZIGING VAN HET PERSONEELSSTATUUT VAN DE VLAAMSE OMBUDSDIENST

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de wijziging van het personeelsstatuut van het Kinderrechtencommissariaat.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Gennez, ondervoorzitter, heeft het woord.

Caroline Gennez (sp·a): Voorzitter, ik zou graag de twee resterende punten op de agenda, met betrekking tot het Kinderrechtencommissariaat en de Vlaamse Ombudsdienst, samen behandelen omdat het om een gelijkaardige aanpassing gaat, als dat voor u goed is.

De voorzitter: Dat is zeer goed. U hebt het woord.

Caroline Gennez (sp·a): Dames en heren, het Uitgebreid Bureau heeft op 26 juni 2017 beslist om, op voorstel van de Vlaamse ombudsman, een wijziging van het statuut van het personeel van de Vlaamse Ombudsdienst aan de plenaire

vergadering voor te leggen. Op diezelfde datum heeft uw Uitgebreid Bureau beslist om op voorstel van de kinderrechtencommissaris een wijziging van het statuut van het personeel van het Kinderrechtencommissariaat aan deze plenaire vergadering voor te leggen. Beide statuutswijzigingen strekken ertoe om de respectieve personeelsstatuten aan te passen op de twee volgende punten: ten eerste, bevestigen dat het comité voor preventie en bescherming op het werk van het Vlaams Parlement zijn wettelijke opdrachten uitoefent, ook ten aanzien van de Vlaamse Ombudsdienst en het Kinderrechtencommissariaat en ten tweede, bevestigen dat alle maatregelen en reglementen die gelden voor het Algemeen Secretariaat van ons parlement in het kader van de bevordering van welzijn van werknemers op het werk ook van rechtswege van toepassing zijn op de Vlaamse Ombudsdienst en het Kinderrechtencommissariaat.

Beide voorstellen van wijziging van genoemde personeelsstatuten zijn bijgevoegd als twee aparte stukken. Ik verzoek u namens het Uitgebreid Bureau om de wijzigingen aan beide personeelsstatuten met onmiddellijke ingang goed te keuren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat de wijziging van het personeelsstatuut van het Kinderrechtencommissariaat en de wijziging van het personeelsstatuut van de Vlaamse Ombudsdienst eenparig zijn aangenomen? *(Instemming)*

Dan is aldus besloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jan Bertels, Bart Van Malderen, Tine Soens en Elke Van den Brandt betreffende de halvering van het personeelsbudget in de dagpsychiatrie voor minderjarigen – 1227 (2016-2017) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Joris Vandenbroucke bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Jan Bertels, Bart Van Malderen, Tine Soens en Elke Van den Brandt betreffende de halvering van het personeelsbudget in de dagpsychiatrie voor minderjarigen.

De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Gisteren waren we het er allemaal over eens dat de halvering van het personeelsbudget in de kinder- en jeugdpsychiatrie een groot en concreet probleem was dat heel veel mensen aanbelangt en waar veel jongeren wakker van liggen. We weten dat de dagopvang inzake de psychische zorg voor kinderen en jongeren in nood bedreigd is. De sector staat op zijn kop, ik zal u de krantenkoppen besparen. Ook Vlaamse initiatieven worden rechtstreeks getroffen, 141 extra plaatsen zijn in gevaar.

Daarom willen we met dit voorstel van resolutie heel bewust een oplossingsgericht signaal geven. We denken dat vanuit het Vlaams Parlement een kamerbrede actie nodig is en dat we als verantwoordelijke politici een standpunt moeten innemen en onze verantwoordelijkheid moeten opnemen voor de geestelijke gezondheidszorg in het algemeen en specifiek voor de kwetsbare jongeren wat betreft de dagopvang in de kinderpsychiatrie. Vandaar dat er in dit verband sprake is van hoogdringendheid, en daarom vragen we de spoedbehandeling.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Het koninklijk besluit waarin de beslissing wordt genomen om het personeel te halveren voor kinderen met psychiatrische problemen is gepubliceerd: veel dringender kan het niet zijn, het is op dat vlak vijf na twaalf.

We kunnen in de commissie van het Vlaams Parlement dan wel zeggen dat we ertegen zijn, en dat is vanuit de oppositie en de meerderheid gebeurd, en intussen geen spoedbehandeling vragen en als lammetjes wachten en zien hoe de beslissing wordt uitgevoerd, of we kunnen in actie komen en onze stem laten horen. Ik hoop dat hier kamerbreed de urgentie van wordt ingezien en gesteund zodat we die nefaste beslissing nog kunnen terugdraaien.

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

Bart Somers (Open Vld): Gisteren is hier in de commissie inderdaad langdurig over gesproken. We stellen voor om de spoedbehandeling niet goed te keuren omdat waarschijnlijk het sleutelement in het voorliggende voorstel van resolutie het overleg is tussen de Vlaamse minister en de federale minister. Dat overleg is volop aan de gang, en daarom denken we dat er geen sprake is van hoogdringendheid.

De voorzitter: Mijnheer Van Malderen, de heer Bertels heeft het hoogdringende karakter al toegelicht. Het gaat nu nog over de spoedbehandeling, het gaat niet over de inhoud.

U krijgt toch nog het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Voorzitter, als we de redenering van de heer Somers zouden volgen – en ik hoop van niet – dan verdagen we het debat in dit parlement over dit belangrijk issue naar september. Er is concreet, zoals mevrouw Van den Brandt heeft gezegd, een proces aan de gang dat, dixit de minister van Welzijn zelf, mogelijk een hypotheek legt op het Vlaams beleid dat we willen voeren.

Het is inderdaad zo, mijnheer Somers, dat overleg een deel van het voorstel van resolutie is, maar wij willen met dit voorstel ook heel duidelijk een mandaat geven aan de Vlaamse Regering, in casu de minister-president, om een belangenconflict in te roepen zo dit overleg nergens toe leidt. In het andere geval zitten we hier in september opnieuw en is het kalf verdronken.

Ik heb gisteren kamerbreed de problematiek horen bepleiten. Ik ben het nogal beu, voorzitter, dat iedereen altijd zijn paraplu opentrekt en naar een ander kijkt. Dit parlement kan zijn verantwoordelijkheid nemen. Ik hoop dat het dat ook doet. Ik hoop dat het een mandaat geeft aan de regering: onderhandelen zolang het kan, een belangenconflict als het moet. Dat is heel helder en dat vraagt de hoogdringendheid.

De voorzitter: Mijnheer van Malderen, ik wil toch even verwijzen naar het reglement. Dat zegt dat slechts één spreker per fractie het voorstel tot spoedbehandeling mag komen verdedigen. Geef toe dat wij ten aanzien van uw persoon weer de nodige mildheid aan de dag hebben gelegd.

Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve blijft het voorstel van resolutie van Jan Bertels, Bart Van Malderen, Tine Soens en Elke Van den Brandt betreffende de halvering van het personeelsbudget in de dagpsychiatrie voor minderjarigen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verwezen.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Marnic De Meulemeester, Renaat Landuyt, Jan Van Esbroeck en Ward Kennes betreffende het niet verplichten tot het blancheren van aardappelen in het kader van het reduceren van de vorming van acrylamide – 1230 (2016-2017) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmorgen heeft de heer Rik Daems bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Marnic De Meulemeester, Renaat Landuyt, Jan Van Esbroeck en Ward Kennes betreffende het niet verplichten tot het blancheren van aardappelen in het kader van het reduceren van de vorming van acrylamide.

De heer De Meulemeester heeft het woord.

Marnic De Meulemeester (Open Vld): Voorzitter, collega's, ingevolge de vragen om uitleg die gisteren in de commissie Toerisme werden gesteld over de Europese wetgeving rond de acrylamide en de invloed daarvan op onze culinaire cultuur, dit omtrent frieten, bleek dat de nieuwe Europese wetgeving een gevaar zou kunnen inhouden voor onze frietcultuur. De sector verricht reeds vijftien jaar lang werk om het bakproces te verbeteren en zo gezond mogelijk te maken en dus ook het vrijkomen van acrylamide tegen te gaan.

Als de Europese Commissie het blancheren van frieten verplicht maakt, zal de Belgische traditie van het frituren en afbakken verloren gaan. Die baktraditie kenmerkt juist de smaak van onze frieten en houdt geen gevaar in voor de volksgezondheid.

Met het voorliggend voorstel van resolutie willen wij de minister op korte termijn – en ook de Vlaamse Regering – verzoeken om onze argumenten ter verdediging van onze frietcultuur en het bakproces over te maken aan de Europese wetgevers. Dit moet zo snel mogelijk gebeuren om de Europese wetgever tijd te geven om onze argumenten in overweging te nemen bij het opstellen van nieuwe regelgeving. Wachten tot na het zomerreces, zou dit kunnen bemoeilijken. Dat is de reden waarom wij een spoedbehandeling vragen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Is het parlement het eens met dat voorstel tot spoedbehandeling? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van Marnic De Meulemeester, Renaat Landuyt, Jan Van Esbroeck en Ward Kennes betreffende het niet verplichten tot het blancheren van aardappelen in het kader van het reduceren van de vorming van acrylamide onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Marnic De Meulemeester, Renaat Landuyt, Jan Van Esbroeck en Ward Kennes betreffende het niet verplichten tot het blancheren van aardappelen in het kader van het reduceren van de vorming van acrylamide.

De bespreking is geopend.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

Marnic De Meulemeester (Open Vld): De Europese Commissie heeft een voorstel gelanceerd om de vorming van en het gehalte aan acrylamide in onze voeding zo laag mogelijk te houden. De bezorgdheid over de vorming van acrylamide is terecht. Dat mag gezegd worden. Daarom beveelt de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) verder onderzoek aan en is het aangewezen omzichtig om te springen met producten die de vorming van de stof initiëren.

Concreet stelt de Europese Commissie enkele bindende, verplichte maatregelen voorop die, afgezien van één, onze uitdrukkelijke goedkeuring kunnen wegdragen.

Ook het vooraf blancheren van de aardappelen, vooraleer ze te frituren, is een van de maatregelen die verplicht zou worden. In onze eigen rijke culinaire traditie worden frieten veelal een eerste maal rauw gefrituurd om vervolgens voor een tweede keer te worden afgebakken op lagere temperaturen.

Dit neemt echter niet weg dat de sector sinds jaar en dag bezig is met het bestrijden van acrylamide. Sinds 2002 heeft de sector zelf al heel wat richtlijnen opgesteld inzake bewaring, baktemperaturen, gebruikte rassen en behandelingswijze, die het acrylamidegehalte verminderen. De maatregelen die de Europese Commissie voorstelt, worden door de sector in België en Vlaanderen al jarenlang toegepast. Onze sector wordt dan ook aangezien als een schoolvoorbeeld inzake het reduceren van acrylamide.

In het stuk dat wij daarnet hebben laten ronddelen gaan wij uit van een aantal belangrijke overwegingen. Een ervan is toch wel dat de woordvoerder van het dagelijks bestuur van de Europese Unie namens commissaris van Gezondheid Vytenis Andriukaitis formeel heeft aangegeven dat er geen enkele intentie bestaat om onze frieten te bannen. Daarom vragen wij aan de Vlaamse Regering, en in het bijzonder aan de Vlaamse minister van Toerisme, om uiteraard in de eerste plaats verder aan te dringen bij de Europese Commissie om geen verplichting inzake het blancheren van aardappelen op te leggen als maatregel in het voorliggende voorstel, en om zo te komen tot de tweede actie die wij vragen, om de goedlopende gesprekken met de Europese Commissie en de ter zake bevoegde federale ministers voort te zetten. Daarbij is de volksgezondheid een prioritaire bezorgdheid. Wij willen ook de Europese commissaris aan haar uitspraken houden dat er geen intentie is om onze frietcultuur te bannen.

Wij willen nogmaals de nadruk leggen op een vierde punt, een absolute prioriteit die gisteren ten overvloede aan bod is gekomen in de commissie, en de minister heeft dat nogmaals herhaald: de volksgezondheid moet blijvend als een prioriteit worden behandeld. Wij beschouwen dit als zeer belangrijk.

In die zin wil ik vragen, voorzitter, of wij dit belangrijke voorstel van resolutie zouden kunnen goedkeuren. Het gaat om iets wat deel uitmaakt van onze

volkscultuur. We weten dat we de beste frieten hebben in de hele wereld. Met dit voorstel van resolutie stellen wij dat dat ook in de toekomst zo moet blijven. *(Algemeen applaus)*

De voorzitter: De heer Van Esbroeck heeft het woord.

Jan Van Esbroeck (N-VA): Collega's, onze rijke Vlaamse culinaire traditie maakt dat onze frietjes internationaal geroemd zijn om hun smaak. Dat willen wij zo houden. Daarom, collega's, dit voorstel van resolutie.

Ik wil in de eerste plaats uitdrukkelijk onze minister danken voor zijn alertheid in dit dossier. *(Applaus)*

Ik wil uiteraard ook de collega's bedanken, want ik ben verheugd dat we hem samen met onze collega's steunen om daar bij onder meer de EU-commissaris op aan te dringen en haar te houden aan de uitspraken die ze heeft gedaan dat er geen intentie bestaat om onze Vlaamse frieten te bannen. Uiteraard waken wij ook over onze volksgezondheid. Onze frituristen zijn experts ter zake. Ook zij waken daarover. De opleidingen tot friturist zijn degelijk en maken dat onze frituristen onze gezondheid ook in het oog houden. Minister, collega's, hartelijk dank, want de friet, die is van ons. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, collega's, minister, ik heb wegens het thema deze keer zelfs een tekst voor mijn betoog uitgeschreven, wat ik zelden doe.

Ik ben een groot liefhebber van frieten. Het meest geniet ik van een stiekem gekocht pakje friet dat ik op het voetpad of onder een luifel kan opeten. Die lekkernij, dat onvolprezen genoegen zou ik volgens sommige collega-parlementsleden nu verliezen, omdat de bemoeizuchtige Europese Unie zich nu ook met de bereidingswijze van onze frieten zou inlaten. Frituristen zouden namelijk hun frieten geen twee keer mogen bakken in het ossenvet. Maar is dat wel zo? Is het een selectieve lezing van het voorstel van Europese verordening, of is het inderdaad bedreigend voor mijn geliefde maaltijd en voor het inkomen van duizenden frituristen, voor de Belgische friet – of is het de Vlaamse friet? In de Europese documenten worden ze trouwens steevast 'French fries' genoemd. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Dat is wel zeer interessant. Dat heeft niets te maken met Frans: 'to french' is een werkwoord dat 'snijden' betekent. Daar komt dat vandaan. Dat heeft dus niks te maken met Franse frieten. *(Applaus bij de N-VA)*

Bart Caron (Groen): Dank u, mijnheer Diependaele, ik zal uw boodschap aan de Europese Unie overmaken. Dan kunnen ze in het vervolg 'french' schrijven in plaats van 'French'.

Ik citeer: "Food business operators (...) shall blanch potato strips to remove some of the reducing sugars from the outside of the strips." Dat staat inderdaad in de Europese verordening. Ik citeer verder. Sorry dat het in het Engels is. Het gaat om "establishing mitigation measures and benchmark levels for the reduction of the presence of acrylamide in food". Het is dus de bedoeling om een vermindering van acrylamide in voedingsmiddelen te realiseren. Dat is trouwens een nobel doel, want het Internationaal Agentschap voor Kankeronderzoek beschouwt acrylamide als een "waarschijnlijk carcinogene", dus kankerverwekkende stof. Ik citeer dan uit jullie voorstel van resolutie. Het wetenschappelijk onderzoek op de mens is evenwel zeer beperkt en men heeft nog geen sluitende onderzoeksresultaten, maar daarom stelt de European Food Safety Authority (EFSA), de Europese autoriteit

voor voedselveiligheid, voor om omzichtig om te springen met die producten. Het gaat over brood, ook over koffie, trouwens, over ontbijtgranen, beschuiten, en ook over frieten en chips. Dat kan geen verstandig mens naast zich neerleggen.

De indieners van dit voorstel van resolutie willen per se bij de Europese Commissie pleiten voor onze Vlaamse frietcultuur en die redden. Redden is misschien wat overdreven. Maar is het wel zo erg? Collega's, naar mijn bescheiden mening hebben jullie, de minister inclusief, de Europese verordening niet goed gelezen.

Immers, in artikel 2.2 staat letterlijk: "By way of derogation from paragraph 1, food business operators (...) which perform retail activities, and/or directly supply only local retail establishments" – ik ga verder in het Nederlands – mogen afwijken van de normen van de Europese verordening. Ik licht nog even toe in het Engels: "Food Business Operators (FBO's) producing potato products shall apply the following mitigation measures." Dan worden de afwijkingen die ze moeten toepassen gegeven: "Before the frying process: where possible, raw French fries shall be washed and soaked 30 minutes or 2 hours before cooking. Where possible, potatoes shall be blanched." En ook nog: "Cooking oil shall be used which allows to fry quicker and/or at lower temperatures." Enzovoort.

In het Nederlands: frituristen en restaurateurs die kleine handelsactiviteiten uitoefenen mogen van de algemene regels afwijken. Ze moeten hun frieten niet blancheren. De temperaturen waarop ze bakken, zijn in de praktijk trouwens lager dan die in de Europese normen. Hebben jullie het bericht gelezen van het Nationaal verbond van frituristen en van de Vereniging voor Ecologische Leef- en Teeltwijze (Velt)? De voorzitter van het Nationaal verbond van frituristen, de heer Bernard Lefèvre, zegt: 'Het geheim is dat wij frieten de eerste keer niet echt bakken, maar koken in olie op relatief lage temperatuur. Van verkleuring, het teken dat acrylamide zich ontwikkelt, is nog geen sprake. Alle andere regels die zullen worden voorgeschreven volgen wij, Belgen, al jaren. Je moet de frieten wassen, je moet ze koel en donker bewaren, je mag ze niet te dun snijden, je mag geen rassen gebruiken die te veel suikers bevatten en ze niet te heet bakken. Bintje als aardappelsoort wordt daarvoor gebruikt.' Het is alsof – zoals mijn collega ook heeft gezegd – die hele regelgeving in ons land is uitgevonden.

Kortom: much ado about nothing. Het voorstel van resolutie is totaal overbodig, ook al omdat de voedselveiligheid niet eens een Vlaamse bevoegdheid is. Ik begrijp de route via toerisme wel. Er komen namelijk miljoenen toeristen naar Vlaanderen om 'french fries' te mogen eten – stel u voor dat ze niet meer komen.

Ik heb trouwens jaren geleden een actie opgezet om het Vlaamse frietkot overeind te houden. Mag ik iedereen die een lokaal mandaat heeft, uitnodigen om eens na te denken wat uw politiek is ten aanzien van de Vlaamse frituur? In de meeste Vlaamse gemeenten en steden zijn frituren uit het straatbeeld gebannen. Wie echt van de frietcultuur houdt, doet iets voor het frietkot.

Ik hou niet van politieke acties van dit slag. Ze zijn niet gebaseerd op juiste informatie. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat deze actie een eurosceptisch randje heeft. Beeld je namelijk eens in waar Europa zich allemaal mee bemoeit. Ik vind het niet fijn dat jullie dat soort gedachten voeden, en dat is wat met dit voorstel van resolutie gebeurt.

Tot slot, moeten we echt stemmen over dit voorstel van resolutie? Neen toch. Ze gaat nergens over. Ze heeft geen enkele grond. Ik stel voor dat u ze intrekt.

De voorzitter: De heer Van Esbroeck heeft het woord.

Jan Van Esbroeck (N-VA): Mijnheer Caron, alles wat u net aanhaalt, is juist de reden waarom we dit voorstel van resolutie zeker wel moeten goedkeuren en

waarom we onze Vlaamse Regering en onze minister moeten aanmoedigen om in het oog te houden, om erop aan te dringen bij de commissaris, zoals ik daarnet toch duidelijk heb gemeld, dat men zich houdt aan al die afspraken, juist in het belang van onze horecasector, van onze frituristen, in het belang van onze Vlaamse frietcultuur. Dat is de reden waarom het zeer hard nodig is om dit voorstel van resolutie goed te keuren.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Ik weet dat als een onderwerp zoals frieten, dat nogal banaal klinkt, op de agenda van een parlement komt, dat een beetje lacherig kan overkomen. Alleen is het wat ons betreft wel degelijk een ernstige zaak. Het gaat inderdaad over onze volkscultuur, maar het gaat eigenlijk ook over een substantieel element van onze volkse economie.

Dat is ook de reden waarom we de piste nemen van beter voorkomen dan genezen. De Europese eenmaking doet bijzonder veel goede dingen. De Europese regelgeving doet veel goede zaken. Nu en dan kan er iets insluipen waar je waakzaam voor moet zijn. Dat is net het punt waar we in dit voorstel van resolutie de aandacht op vestigen en meteen aan de regering vragen om erover te waken dat in de regelgeving ongewild – we hebben ondertussen gehoord dat de Europese Commissie niet de intentie heeft om hier ook maar enige schade aan te brengen – iets zou insluipen dat verstrekkende gevolgen zou kunnen hebben.

Dat is mijn antwoord aan u, mijnheer Caron. Als ik u hoor, zou u mee achter dit voorstel van resolutie moeten staan. U hebt aangegeven dat de Vlaamse frietbakkers vandaag een manier gebruiken waarbij de volksgezondheid niet in het gevaar komt omdat ze de juiste temperaturen gebruiken. Indien een regelgeving onverhoeds en ongewild zou zeggen dat men de aardappel moet blancheren – dat is een beetje koken –, dan is het resultaat dat je de frieten zoals wij ze maken, niet meer kunt maken. Eenvoudig gezegd: dan heb je platte frieten zoals in Frankrijk en in de rest van Europa. Dat is de waarheid.

Ik weet wel dat dit wat lacherig kan overkomen, maar voor ons is dit een zeer ernstige zaak. Je kunt dus veel beter voorkomen dan genezen. Dat is ook de reden waarom we aan de minister vragen dat dat ene luik dat in de ontwerpverordening staat... Let wel, het is een verordening, het is geen richtlijn. Met andere woorden, het is niet iets dat je nadien kunt veranderen. Een verordening is besloten en dat is het. Voor ons is de algemene zin: "men kan desgevallend afwijken". Dan is het niet zeker dat die bepaling kan worden toegepast, omdat het uitgerekend een verordening is. In die zin is voorkomen veel beter dan genezen.

Voor ons is dit wel degelijk een ernstig voorstel van resolutie met een ernstig onderwerp. We willen gewoon voorkomen dat er een verstrekkend gevolg zou zijn voor een belangrijk onderdeel van onze volkscultuur. We kunnen daar misschien eens mee lachen, maar ik vind dit geen lachertje. Ik vind dit een belangrijke zaak, want het gaat wel degelijk over een aangelegenheid die ons allen aanbelangt.

Mijnheer Caron, ik zou willen dat u nog altijd in het geniep een lekkere friet zou kunnen eten, in plaats van wat we hier vandaag in het Vlaams Parlement hebben gevonden, biobites gebaseerd op zeewier. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Mijnheer Caron, ik doe mijn best om begrip op te brengen voor het feit dat u het thema zelf als veeleer banaal beschouwt. Daar kan ik nog begrip voor opbrengen, maar het toont alleen maar een zekere oppervlakkigheid. Het gaat natuurlijk over veel meer dan alleen maar etenswaren. Het gaat hier wel degelijk over een onderdeel van ons merk als land. Vandaar is het

ook gericht aan de minister van Toerisme. Het gaat om de manier waarop we ons verkopen en in de markt zetten, om de uitstraling van ons land.

De Schotten hebben hun whisky, de Fransen hebben hun wijn, Holland en Frankrijk hebben hun kazen, de Zwitsers en ook wij hebben chocolade. Laat ons dat gebruiken om ons aan de wereld te tonen en ons op die markt te gooien.

Mijnheer Caron, u hebt het over de Europese Unie, maar in het voorstel van resolutie staat in die zin niets verkeerts. U moet zeker eens proberen begrijpend te lezen, lees dit voorstel van resolutie zeer aandachtig. Daar staat niets verkeerts in, ook geen sneer naar de Europese Unie. U moet goed de geschiedenis kennen. In het verleden is het zeer dikwijls voorgekomen dat dergelijke instrumenten van Europa wel degelijk hebben geleid tot een verlies aan diversiteit in de volksculturen in Europa. Vraag het maar aan de Zweden die hun snus zijn kwijtgeraakt. Vraag het aan de geuzenbrouwers in de rand rond Brussel, hoe hard die hun best hebben moeten doen om hun technieken overeind te kunnen houden onder druk van Europese regelgeving. We hebben daar een deel verloren, mijnheer Caron. Dus hou daar rekening mee.

Er is inderdaad niets mis met het feit dat we nu een signaal geven aan Europa, dat wel degelijk volledig past in en is gelinkt aan het signaal dat we hebben teruggekregen van de Europese Unie. We hebben alle recht om ons daarin te verdedigen, en dat kan alleen maar als positief worden beschouwd.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Ik wil toch even reageren op de framing alsof wij vinden dat dit een banaal onderwerp is. Wij vinden absoluut niet dat dit een banaal onderwerp is. We hebben wel degelijk die verordening bekeken. De afwijking zit erin.

Wat we wél in twijfel trekken, mijnheer Diependaele en indieners, is dat je dit via een voorstel van resolutie vraagt. Dit behoort eigenlijk toe aan de minister, om via diplomatie duidelijk te maken aan de Europese Commissie dat er wel degelijk een afwijking moet komen voor Vlaanderen. Maar die zit eigenlijk al in die verordening.

En om te bewijzen, mijnheer Diependaele, dat we dit niet zomaar banaliseren omdat het over frieten gaat – ik vind de laatste opmerking van de heer Daems trouwens verschrikkelijk ongelukkig –: mijn eigen broer heeft zelf een frituur in Lokeren, is friturist. Ik kan iedereen aanraden om, als u in Lokeren passeert... (*Rumoer. Gelach*)

Een beetje 'product placement'. Als u in Lokeren passeert, ga dan langs in frituur 'T Hoeksken. Ze is trouwens een van de betere frituren in Lokeren, onlangs door een krant aangemerkt. Niet enkel omdat daar, naast alle traditionele vleesgerechten, mijnheer Daems, ook een aantal vegetarische snacks zijn, maar vooral ook omdat hij goede frieten bakt. We hebben hem wel degelijk geconsulteerd. Hij zei gewoon tegen mij: 'Ik doe al wat er wordt gevraagd. Ik doet dat al. Ik doe inderdaad een voorbak van maximum 140 graden.' Hij gaat zelfs zover dat hij op dit moment zijn eindeseizoens aardappelen, die een hoger zetmeelgehalte hebben, afbakt op 164 graden in plaats van op 170 graden.

Dus, mijnheer Diependaele en collega's, kom mij niet framen alsof ik dit eigenlijk een banaal onderwerp vind. Ik vind dit een zeer belangrijk onderwerp. Ik word er bij wijze van spreken zelfs onrechtstreeks door getroffen, want ook ik wil in de toekomst – en hij heeft mij gegarandeerd dat dat zo zal kunnen blijven – de goede frieten in frituur 'T Hoeksken kunnen blijven eten.

Maar uw voorstel van resolutie is eigenlijk 'overshoot'. Ik stel voor dat u toch nog eens goed kijkt naar wat er in die verordening staat. Want daarin staat heel duidelijk de afwijking die u hier eigenlijk vraagt.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Eerst en vooral, het feit dat de sector dit al doet, staat ook in dat voorstel van resolutie. Er staat zelfs aangegeven dat we daarmee een voortrekkersrol nemen tegenover de rest van Europa. In die zin wordt dat onderstreept.

Ten tweede, u zegt dat het niet nodig zou zijn voor dit Vlaams Parlement om zich daarachter te zetten. Wel, dat is natuurlijk een afweging van wat wij als parlement belangrijk vinden. En wij vinden dit inderdaad voldoende belangrijk. U blijkbaar ook, maar dan spreekt u zichzelf tegen. Maar wij vinden dit voldoende belangrijk om ons over uit te spreken en niet alleen aan de minister over te laten.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, ik stel vast dat iedereen dit een belangrijk thema vindt. Dat is al zeker goed.

Er is een vraag of de afwijking die mogelijk bepaald wordt in die verordening voldoende garanties biedt. Daarover hebben we op dit moment geen enkele zekerheid. Het is wel duidelijk dat men in sommige landen bijvoorbeeld kaas met rauwe melk voldoende belangrijk vindt om daar grote nationale debatten over te voeren. Ik denk dat de bevolking het ook wel waardeert dat het parlement zich niet te verheven acht om over iets dat bij iedereen in de mond ligt, frietjes, een standpunt in te nemen, vooral als er toch wel aanwijzingen zijn dat er daarover mogelijk een probleem zou kunnen ontstaan, eventueel in de perceptie. Ze zeggen vaak dat we achterlopen als het over Europese besluitvorming gaat, dat het parlement niet tijdig ingrijpt.

In dit geval zijn we volgens mij heel tijdig in het debat gestapt en zijn de standpunten op een heel goede manier meegegeven. De minister, de Vlaamse Regering, heeft een duidelijke boodschap meegekregen. Ik denk dat we tijdig het debat aangaan en dat we, met oog voor alle aspecten en wetend dat er al veel goede zaken gebeuren in de sector en dat de volksgezondheid vooropstaat, het debat kunnen voortzetten.

Gisteren is het onderwerp besproken in de commissie Toerisme en Buitenlandse Zaken. Op een bepaald moment zijn onze paviljoenen in de wereldexpo's winstgevend geworden en bleken ze plots heel veel volk te trekken. En dat is sedert er in het paviljoen in China bier en frieten te verkrijgen waren. Je kunt zeggen dat dat onnozel en plat is. Maar de feiten hebben bewezen dat op dat moment de mensen de weg hebben gevonden en dat we daarmee het verschil hebben gemaakt in een internationale expo.

Heel veel punten zijn aan bod geweest: het toerisme, de culinaire tradities, de Vlaamse volksaard. Maar ook het buitenlands aspect is in dezen een element van het debat.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik wil een aantal verduidelijkingen geven. Het is dapper dat de heer Caron als de laatste carré nog enige tegenstand tracht uit te spreken, vooral op basis – zo vermoed ik dan – van enige affectie ten aanzien van de Europese Unie of alleszins een bezorgdheid daaromtrent.

Er is inderdaad enige onduidelijkheid. Er zijn verschillende interpretaties ten aanzien van de ontwerpregeling die nu voorligt. Dit is een reden te meer om een duidelijk standpunt in te nemen en om van de Europese Commissie duidelijkheid te vragen over de vrijwaring van de receptuur die we in Vlaanderen meestal gebruiken, namelijk rauwe frieten tweemaal bakken.

Mijnheer Caron, u hebt een minimalistische interpretatie aangehaald. Volgens u is dit niet van toepassing op de frituristen en detailhandelaars. Daar bestaat discussie over. Het is wel van toepassing op de producenten. Daardoor zouden de leveranciers van verse, vacuümverpakte frieten niet meer aan de frituren kunnen leveren. Zelfs op basis van die minimalistische interpretatie zouden we een signaal moeten geven. Aangezien er verschillende interpretaties en onduidelijkheden zijn, moeten we een duidelijk signaal geven.

Ik zal die nood aan een signaal illustreren. Om aan te tonen dat er eigenlijk geen probleem is, hebt u in uw toelichting verwezen naar het Nationaal Verbond van Frituristen. Indien u dit argument gebruikt, doen het Vlaams Parlement en ik dat ook. Het Nationaal Verbond van Frituristen steunt dit voorstel van resolutie van harte. Indien u het standpunt van het Nationaal Verbond van Frituristen volgt, moet u dit voorstel van resolutie met volle overtuiging steunen. Dat doen zij immers ook.

Ik ben hierover bevraagd door de pers. Dit wordt als een bagatel geformuleerd en geridiculiseerd. Volgens de reacties moet ik me hiermee niet bezighouden. Als we Europa graag zien, is het volgens mij mijn verdomde plicht en de plicht van het Vlaams Parlement om de Europese Commissie erop te wijzen dat we willen vrijwaren wat ons eigen is. Dat kan gaan over het grote, maar ook over het kleine. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Ik wil nog even kort reageren. De woordvoerder van de Europese Commissie heeft verklaard dat de Vlaamse frietcultuur niet in het gedrang zal komen. De voorzitter van het Nationaal Verbond van Frituristen heeft zijn verklaring afgelegd in Vilt, een Vlaams tijdschrift in de landbouwsector, en niet in een of ander obscuur blad. Dat heeft enige autoriteit.

Wat me tot slot wel boos maakt, is het feit dat hier wordt gestemd over een voorstel van resolutie over een punt waarvoor we al een uitzondering krijgen. Dat is gebaseerd op verhalen die op halve waarheden zijn gebaseerd en die een bepaalde perceptie van Europa creëren. Dat stoort me nog het meest.

De voorzitter: Dames en heren, ik heb bepaalde blikken gezien omdat de minister het woord heeft genomen. Als de plenaire vergadering een voorstel van resolutie behandelt, mag de minister te allen tijde het woord nemen. Bij elk voorstel van resolutie staat steeds vermeld wie de bevoegde minister is. In dit geval staat daar de naam van minister-president Bourgeois, maar het is natuurlijk de minister van Toerisme. De minister mag hier natuurlijk gebruik van maken. Dat is geen enkel probleem. Het is de eerste keer dat een minister aanwezig blijft tijdens de behandeling van een voorstel van resolutie. *(Applaus bij de N-VA)*

Ik heb non-verbale communicatie gezien. Ik kan heel goed liplezen. Minister Weyts heeft het woord genomen, maar ook als de minister-president of eender welke minister het woord zou vragen, zou dat geen enkel probleem zijn. In het draaiboek staat altijd de bevoegde minister vermeld. Daar wordt bijna nooit gebruik van gemaakt.

Minister Weyts, indien u wilt, mag u naar huis gaan. *(Gelach)*

Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

**VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman, Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro en Caroline Gennez betreffende de implementatie en de start van de ondersteuningsnetwerken
– 1231 (2016-2017) – Nr. 1**

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Björn Rzoska bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Elisabeth Meuleman, Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro en Caroline Gennez betreffende de implementatie en de start van de ondersteuningsnetwerken.

Is het parlement het eens met dat voorstel tot spoedbehandeling? (*Instemming*)

Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van Elisabeth Meuleman, Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro en Caroline Gennez betreffende de implementatie en de start van de ondersteuningsnetwerken onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Elisabeth Meuleman, Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro en Caroline Gennez betreffende de implementatie en de start van de ondersteuningsnetwerken.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik wil eerst en vooral mijn tevredenheid uitdrukken. We zijn met de partijen van meerderheid en oppositie tot een gezamenlijk voorstel van resolutie gekomen. Dat geeft duidelijk aan dat er toch wel erkenning was – ook op het spreekgestoelte was dat duidelijk – dat er op dit moment nog wel wat onduidelijkheden zijn als het gaat over de implementering van het nieuwe ondersteuningsmodel, en ook dat de uitspraak door de rechter toch wel wat gevolgen heeft die uitklaringen en verduidelijking vragen.

Wat doen we nu in het voorstel van resolutie dat voorligt, en waar ben ik zeer blij om? We zeggen dat alle ouders, leerlingen en leerkrachten, dus iedereen die betrokken is en die ondersteuning nodig heeft, terecht moeten kunnen bij een soort zorgloket, een plek waar ze met hun vragen terecht kunnen, en dat er duidelijkheid moet zijn op 20 augustus. Dat is veel beter dan bijvoorbeeld de omzendbrieven die wij nu te zien hebben gekregen, waarin gezegd werd: kom op 15 september eens langs bij ons aan het zorgloket. Dat is voor heel veel ouders veel te laat. Het schooljaar is dan al begonnen. Als zij dan nog moeten beginnen uit te zoeken hoe het zal zitten met de ondersteuning van hun kind, is dat schandalig laat. Wij zijn dus heel blij dat nog in de vakantie die duidelijkheid zal kunnen worden geboden.

Er staat in dat voorstel van resolutie ook dat er een evaluatie komt, al op 1 december van dit jaar. Dat is ook belangrijk. Als we zien – en dat is waar we vanuit de oppositie toch voor een stuk voor vrezen – dat er wachtlijsten komen en dat het recht op ondersteuning niet voor alle kinderen en ouders zal kunnen worden waargemaakt, zal er een heel duidelijke evaluatie voorgelegd worden aan

het parlement. En dan zullen wij uiteraard de nodige bijsturingen vragen, zowel wat het model betreft als wat betreft de eventuele uitbreiding van de middelen die nodig zullen zijn. We zijn bijzonder tevreden met die evaluatie.

Er wordt ook heel duidelijk in het voorstel van resolutie verankerd dat moet worden geëxpliciteerd in welke mate ouders inspraak hebben. Dat ligt decretaal vast, maar het is duidelijk dat daar heel wat zaken fout lopen. Het is ook zo dat de rechtszaak die is aangespannen, tot stand is gekomen omdat ouders het gevoel hadden dat hun recht op ondersteuning werd geschonden en dat zij niet voldoende inspraak hebben gekregen bij het ontwikkelen van een ondersteuningstraject. Wij zeggen hier nu heel duidelijk dat ouders die rechten zeer goed moeten kennen. Zij hebben het recht op ondersteuning in het gewone onderwijs en ze moeten betrokken worden bij die trajecten, en dat moet geëxpliciteerd worden.

Ook zal nog eens duidelijk gemaakt worden dat als je recht hebt op geïntegreerd onderwijs (gon), dat verder kan bestaan op 1 september 2017. Ook dat zou de ongerustheid die nu heerst op het veld, een beetje moeten weghalen.

Voor ons is dit voorstel van resolutie in elk geval een stap in de goede richting. Het is laat, de chaos is voor een stuk gecreëerd met een aantal amendementen en decreten die wij niet hebben goedgekeurd, en wat we zeker anders hadden willen zien. We vinden de timing nog steeds onmenselijk. Maar dat we hier samen toch kunnen proberen om een aantal zaken bij te sturen, appreciëren wij ten zeerste. We hopen dat het zal helpen om een stukje onzekerheid weg te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Kathleen Helsen (CD&V): Ik denk dat wij kamerbreed tot een goed resultaat zijn kunnen komen. We hebben vanmorgen in de discussie ook kunnen vaststellen dat niet alle ouders even goed op de hoogte zijn als wenselijk is, vandaar dat we in het voorstel van resolutie de informatie en de communicatie aan de ouders, maar ook de betrokkenheid van de ouders, kracht willen bijzetten. We geven de minister en de Vlaamse Regering daar de nadrukkelijke opdracht in om dat zeer duidelijk te realiseren op korte termijn, om daar ook goed op toe te zien, en om uiterlijk op 1 december in het Vlaams Parlement een stand van zaken te geven over de implementatie van het nieuwe ondersteuningsmodel. Op dat moment kunnen we samen in het Vlaams Parlement bekijken waar we staan en welke initiatieven in de toekomst nog nodig zijn.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Heel kort, maar niet minder onbelangrijk, ook naar aanleiding van wat ik deze morgen en bij de actuele vraag aanbracht, namelijk dat we vaststellen dat wat in de decreten staat, niet gekend is bij de ouders. We nemen dat expliciet op, dat ouders wel degelijk betrokken moeten worden. Want de reden waarom mensen naar een rechtbank stappen, is eigenlijk jammer, omdat we in de decreten al voorzien hebben dat er én bemiddelingsprocedures én klachtenprocedures zijn, enerzijds, en anderzijds, bij het handelingsgericht werken, dat ouders op de hoogte moeten zijn en inspraak moeten hebben in de manier waarop hun kind ondersteund wordt.

Ik denk dat we met deze resolutie aan de Vlaamse Regering – en dat vind ik toch niet onbelangrijk – de partners in de ondersteuningsnetwerken die effectief het contact leggen met de ouders, oproepen om ervoor te zorgen dat die ouders effectief krijgen waar ze recht op hebben en de kinderen ook.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Collega's, we vragen vier zaken aan de partners van de ondersteuningsnetwerken. Wij zijn een bevoorrechte groep, en ik denk dat het belangrijk is om te onderstrepen dat die partners deze communicatie ook zullen moeten geven en zullen moeten bezorgen aan ouders die niet zo goed geïnformeerd zijn, aan mensen die onze taal nog niet zo goed kennen. Ik heb zelf al uit verschillende getuigenissen vernomen dat het voor hen nog moeilijker is als ze met kinderen met bijzondere leerzorgen of andere zorgen worden geconfronteerd om een weg te vinden in de wirwar die er in welzijn en onderwijs bestaat aan hulpmiddelen. Ik dring aan bij de onderwijspartners en de partners van ondersteuningsnetwerken dat ze ook voor moeilijker bereikbare doelgroepen die inspanning doen.

Ik denk dat wij als parlement en als commissie Onderwijs, gelet op het laatste stukje van de resolutie, ons werk zullen hervatten rond dit thema of echt opnieuw opnemen op het moment dat de stand van zaken wordt neergelegd en we een groot debat kunnen voeren in de commissie Onderwijs.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Voorzitter, uiteraard steunen ook wij dit voorstel van resolutie, ook al is de chaos op het terrein vandaag een feit. We hopen dat het tegen 1 september is opgelost. Wij hadden niet alleen bedenkingen bij timing en inspraak in het nieuwe zorgondersteuningsmodel, maar ook bij de inhoudelijke aspecten, omdat we bezorgd blijven over het recht op individuele ondersteuning voor kinderen die het echt nodig hebben, bijvoorbeeld met autismespectrumstoornissen. We kijken uit naar de evaluatie en we hopen uit de grond van ons hart dat de informatie over het nieuwe model correct aankomt bij alle ouders, leerkrachten en kinderen die zorg nodig hebben. Wordt vervolgd.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met bepaalde wijzigingen bij het Internationaal Verdrag van 1973 ter voorkoming van verontreiniging door schepen, opgemaakt te Londen op 2 november 1973 (MARPOL), aangenomen op basis van artikel 16 van dit verdrag – 1159 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
105 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het protocol, ondertekend te Brussel op 11 november 2016, betreffende de toetreding van Ecuador tot de handelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Colombia en Peru, anderzijds, ondertekend in Brussel op 26 juni 2012

– 1179 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 2

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

111 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
89 leden hebben ja geantwoord;
9 leden hebben neen geantwoord;
13 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
85 leden hebben ja geantwoord;
8 leden hebben neen geantwoord;
13 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het Protocol tot wijziging van de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming, gedaan te Brussel op 17 februari 2016

– 1188 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
106 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de wijzigingen aan het Protocol inzake zware metalen, met bijlagen, bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, gedaan op 13 december 2012 te Genève
– 1190 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
106 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de wijzigingen aan het Protocol inzake persistente organische verontreinigende stoffen, met bijlagen, bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, gedaan op 18 december 2009 te Genève
– 1191 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
105 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de overeenkomst inzake politieke dialoog en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Cuba, anderzijds, ondertekend te Brussel op 12 december 2016
– 1193 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 6

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

111 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
106 leden hebben ja geantwoord;
5 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
101 leden hebben ja geantwoord;
5 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET betreffende wijk-werken en diverse bepalingen in het kader van de zesde staatshervorming – 1197 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 7

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

111 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
83 leden hebben ja geantwoord;
14 leden hebben neen geantwoord;
14 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
79 leden hebben ja geantwoord;
14 leden hebben neen geantwoord;
13 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het akkoord tussen het Koninkrijk België en de Staten van Guernsey inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden, ondertekend te Brussel op 24 april 2014 en te Saint Peter Port op 7 mei 2014 – 1205 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 8

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

111 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
102 leden hebben ja geantwoord;
9 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
98 leden hebben ja geantwoord;
8 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het Multilateraal Akkoord tussen bevoegde autoriteiten betreffende de automatische uitwisseling van inlichtingen inzake financiële rekeningen, ondertekend te Berlijn op 29 oktober 2014
– 1206 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 9

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
106 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lies Jans, Freya Saeys, Tine van der Vloet, Vera Jans en Lorin Parys houdende wijziging van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, wat het attest van draagkracht betreft
– 1161 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 10

Ziehier het resultaat:

111 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
98 leden hebben ja geantwoord;
13 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN DECREET van Manuela Van Werde, Sabine de Bethune, Jean-Jacques De Gucht, Karim Van Overmeire, An Christiaens en Jan Van Esbroeck houdende wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, wat het archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem betreft

– 1167 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 7

Aangehouden stemmingen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 6, van Manuela Van Werde, Sabine de Bethune, Jean-Jacques De Gucht, Karim Van Overmeire, An Christiaens en Jan Van Esbroeck, op artikel 3.

Stemming nr. 11

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

111 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
111 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
106 leden hebben ja geantwoord.

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het aldus geamendeerde artikel 3.

Stemming nr. 12

Ziehier het resultaat:

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

111 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
111 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
106 leden hebben ja geantwoord.

Artikel 3 is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 13

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
110 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
105 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN DECREET van Annick De Ridder, Dirk de Kort, Mathias De Clercq, Bert Maertens, Karin Brouwers en Paul Van Miert houdende wijziging van het decreet van 3 mei 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport – 1189 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 14

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
84 leden hebben ja geantwoord;
22 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jean-Jacques De Gucht, Manuela Van Werde, Sabine de Bethune, Karim Van Overmeire, Karin Brouwers en Jan Van Esbroeck betreffende de financiering van de archeologische erfgoedzorg – 1166 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 15

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
109 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karl Vanlouwe, Ward Kennes, Rik Daems, Karim Van Overmeire, Sabine de Bethune en Marc Hendrickx betreffende de situatie van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika – 1202 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4

Stemming over het amendement

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de stemming over amendement nr. 2, van Tine Soens, Bart Caron, Karl Vanlouwe, Rik Daems en Sabine de Bethune.

Stemming nr. 16

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
108 leden hebben ja geantwoord.

Het amendement is aangenomen

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 17

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
108 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Marnic De Meulemeester, Renaat Landuyt, Jan Van Esbroeck en Ward Kennes betreffende het niet verplichten tot het blancheren van aardappelen in het kader van het reduceren van de vorming van acrylamide – 1230 (2016-2017) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 18

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
97 leden hebben ja geantwoord;
9 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

**VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman, Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro en Caroline Gennez betreffende de implementatie en de start van de ondersteuningsnetwerken
– 1231 (2016-2017) – Nr. 1**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 19

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
108 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden. (*Applaus*)

VAKANTIEWENSEN

De voorzitter: Dames en heren, beste collega's, ik wil u aan het eind van deze laatste plenaire vergadering van het parlementaire jaar 2016-2017 bedanken voor het feit dat u uw best hebt gedaan om hier inhoud te geven aan de debatten en om de taken van het Vlaams Parlement als decreetgever en als controleorgaan van de Vlaamse Regering te stofferen.

Ik wil iedereen bedanken die zich ingespannen heeft binnen de commissiewerkzaamheden. Dat werk krijgt spijtig genoeg minder aandacht in de media, maar het blijft zeker zo belangrijk. Dat werk heeft wel degelijk zijn nut, want u draagt mee zorg voor de besteding van een steeds hoger bedrag aan overheidsgeld. De Vlaamse begroting is intussen opgelopen tot een bedrag van 42 miljard euro. Zoveel geld, belastinggeld nota bene, vraagt een ernstige benadering. Het is dus noodzakelijk dat we het goed aanwenden, in functie van het welzijn en de welvaart van 6,5 miljoen Vlamingen.

Ik wil ten slotte al het personeel van het Vlaams Parlement bedanken, van beveiligingsagent tot juridisch adviseur, van archivaris tot secretaris-generaal, van ombudsman of ombudsvrouw tot onderhoudsman of -vrouw. Zeker de onthaalmedewerksters hier in het halfroond wil ik extra bedanken. (*Applaus*)

De werkzaamheden van dit parlement duren tot 20 juli, en volgend jaar tot 28 juli. Vanaf dat ogenblik wens ik u veel zon, ook veel regen natuurlijk en een flinke portie rugwind, zodat u de batterijen met goedkope en duurzame energie kunt opladen in het gezelschap van familie, vrienden en kennissen.

Hier in deze Koepelzaal verwacht ik u terug bij de openingsvergadering van maandag 25 september om 14 uur. De reguliere vergaderingen van de commissies gaan van start op maandag 18 september. Deze en volgende week zijn er nog commissievergaderingen.

Ik dank u allen hartelijk. (*Applaus*)

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Dames en heren, ik wil u nog mededelen dat collega Sanctorum voor de tweede keer vader is geworden. (*Applaus*)

De boreling heeft een zeer mooie naam, hij heet Dante. Daar mag u even over nadenken.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op maandag 25 september 2017 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

Ik wens u een behouden thuiskomst.

– De vergadering wordt gesloten om 18.25 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Ortwin Depoortere, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Wouter Vanbesien, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Elke Van den Brandt, Joris Vandenbroucke, Koen Van den Heuvel, Francesco Vanderjeugd, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants.

Afwezig met kennisgeving

Lydia Peeters: ambtsverplichtingen;

Hermes Sanctorum-Vandevoorde: familieverplichtingen;

Sabine de Bethune, Guy D'haeseleer, Yamila Idrissi, Ann Soete, Güler Turan, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Johan Verstreken, Peter Wouters: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans,

Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Bart Caron, Johan Danen, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Elke Van den Brandt, Wouter Vanbesien

ONTHOUDINGEN:

Rob Beenders, Jan Bertels, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Bert Moyaers, Els Robeyns, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Bart Van Malderen, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort,

Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants

Stemming nr.5:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort,

Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants

Stemming nr.6:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Ortwin Depoortere, Chris Janssens, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch, Tom Van Grieken

Stemming nr.7:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Rob Beenders, Jan Bertels, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Bert Moyaers, Els Robeyns, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Joris Vandenbroucke

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Bart Caron, Johan Danen, Ortwin Depoortere, Chris Janssens, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Stefaan Sintobin, Elke Van den Brandt, Anke Van dermeersch, Tom Van Grieken, Wouter Vanbesien

Stemming nr.8:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen,

Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Bart Caron, Johan Danen, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Elke Van den Brandt, Wouter Vanbesien

Stemming nr.9:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants

Stemming nr.10:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Elke Van

den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Rob Beenders, Jan Bertels, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Bert Moyaers, Els Robeyns, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Bart Van Malderen, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.11:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants

Stemming nr.12:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans,

Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants

Stemming nr.13:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants

Stemming nr.14:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka,

Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Wouter Vanbesien, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.15:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants

Stemming nr.16:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Caroline Gennez,

Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants

Stemming nr.17:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants

Stemming nr.18:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Koen Daniëls, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle

Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Bart Caron, Johan Danen, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Elke Van den Brandt, Wouter Vanbesien

Stemming nr.19:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Herman Wynants